

När de asiatiska stormakterna tar plats

Vilka avtryck gör Kina och Indien i Afrika?

JOHAN ENGLUND OCH SAMUEL NEUMAN BERGENWALL

Johan Englund och Samuel Neuman Bergenwall

När de asiatiska stormakterna tar plats

Vilka avtryck gör Kina och Indien i Afrika?

Titel	När de asiatiska stormakterna tar plats – Vilka avtryck gör Kina och Indien i Afrika?
Title	When the Asian powers rise – What is the impact of China and India in Africa?
Rapportnr	FOI-R--4986--SE
Månad	Oktober
Utgivningsår	2020
Antal sidor	112
ISSN	1650-1942
Kund/Customer	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	Säkerhetspolitik
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr/Project no	A112004
Godkänd av/Approved by	Malek Finn Khan
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Bild/Cover: Chinese President Xi Jinping (L) and Indian Prime Minister Narendra Modi attend the group photo session during the BRICS Summit at the Xiamen International Conference and Exhibition Center in Xiamen, southeastern China's Fujian Province, China September 4, 2017. (REUTERS/Kenzaburo Fukuhara/Pool)

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

Sammanfattning

Denna studie belyser Kinas och Indiens strategier i Afrika, genom att främst analysera ländernas agerande för att säkerställa sina nationella intressen. Både Kina och Indien har intresse av att få tillgång till råvaror, expandera till nya marknader, få stöd i multilaterala institutioner, säkra maritim handel, skydda sin diaspora samt att forma en positiv bild av sig själva i Afrika. Indien har därtill ett särskilt intresse av att balansera Kinas makt, medan Kina vill projicera sin makt generellt. Kina har också ett ökat intresse av att sprida sin utvecklingsmodell och sin syn på internationella normer. Båda staternas strategier möjliggörs av ökade resurser och baseras på liknande engagemang inom de ekonomiska, politiska och militära dimensionerna. Staterna använder i ökad grad såväl bilaterala som multilaterala kanaler, och agerar både via befintliga och nyskapade institutioner. Dessutom försöker staterna bygga mjuk makt genom att framställa sig som mer tillförlitliga partners jämfört med västerländska aktörer. Båda länderna betonar också i ökad grad försvarspolitiska frågor i Afrika, i såväl retorik som handling. Kina förlitar sig framför allt på sina stora finansiella resurser medan Indien försöker kompensera för resursbrister genom att samarbeta med andra externa aktörer. Sammantaget bedöms Kina och Indien öka sitt inflytande i Afrika.

Nyckelord: Kina, Indien, Afrika, strategi, makt, nationella intressen, ekonomi, politik, försvar och säkerhet.

Summary

This study sheds light on the strategies of China and India in Africa by analyzing the two countries' activities to ensure their national interests. Both China and India have interests in terms of securing access to natural resources, expanding markets, getting support in multilateral institutions, ensuring maritime trade, protecting their diaspora, and shaping a positive image in Africa. India also seeks to balance against Chinese power, while China projects its power more generally in the region. China is increasingly keen on spreading its developmental model and politics of norms. Both states allocate substantial resources to their Africa strategies and engage economically, politically and militarily in the region. The countries pursue both bilateral and multilateral channels, while acting through old as well as new institutions. The two states seek to enhance their soft power by portraying themselves as more trustworthy partners than Western actors. China and India also put more emphasis on defense and security, reflected in both words and deeds. While China bases its engagement on large financial resources, India seeks to compensate for resource deficiencies by cooperating with other external actors. Overall, China and India are expected to increase their influence in Africa.

Keywords: China, India, Africa, strategy, power, national interest, economy, politics, defence and security.

Översikt och slutsatser

Kinas och Indiens fokus på Afrika är inte nytt. Efter de kinesiska och indiska republikernas bildande (1949 respektive 1947) lade båda staterna vikt vid Afrika. Ledarna Mao Zedong och Jawaharlal Nehru försökte öka sina länders betydelse på kontinenten genom att stödja kampen mot kolonialismen och betona samarbete mellan utvecklingsländer inom det ”globala syd”. Kinas och Indiens inflytande kom dock snart att avta. Som en följd av inrikespolitiska kriser, ekonomisk nedgång och inåtvänd politisk inriktning saknade Kina och Indien länge förmåga att konkurrera med västerländska stater, såsom USA, Frankrike och Storbritannien.

Under de senaste 10–15 åren har den politiska spelplanen i Afrika dock förändrats drastiskt. Snabb ekonomisk utveckling i Kina har bidragit till att landet sedan 2009 är Afrikas i särklass största handelspartner, liksom en av de enskilt största investerarna och långgivarna på kontinenten. I skuggan av Kina har Indien stigit fram som Afrikas näst största handelspartner. Båda staterna har stärkt sina politiska roller i Afrika genom multilaterala satsningar, ökat bistånd, större diplomatisk närvaro och applicering av mjuk makt, t.ex. genom kulturinstitut. Staterna ökar även sina säkerhetsengagemang genom militär utbildning, vapenexport, militärövningar, bidrag till FN-insatser och satsningar på maritim säkerhet. Värt att notera är att Kinas första militärbas utomlands etablerades i Afrika 2017 – i strategiskt belägna Djibouti.

Vilka är då Kinas och Indiens nationella intressen i Afrika? Hur agerar staterna ekonomiskt, politiskt och militärt för att säkerställa dem? Vilka övergripande strategier går att skönja? Vilka blir konsekvenserna för Sverige och EU?

Nationella intressen

Kina och Indien har liknande intressen i Afrika och ser på kontinenten, till skillnad från många i Europa, mer som en möjlighet än som en utmaning. I de asiatiska staterna uppfattas Afrika mer som en källa till ekonomisk utveckling, politiskt stöd och geopolitiskt inflytande än ett ursprung för terrorism och flyktingströmmar. Båda staterna har sedan länge haft ekonomiska motiv att få tillgång till afrikanska naturtillgångar och att expandera marknader för sina företag. Såväl Kina som Indien försöker även att forma positiva narrativ om sig själva och betonar vikten av att få stöd från det röststarka afrikanska blocket i globala multilaterala institutioner. De två länderna har dessutom under senare år ökat fokus på säkerhetspolitiska frågor. Båda staterna vill säkra sina maritima handelsleder till och från Afrika, liksom att skydda sina respektive diasporor på kontinenten, vilka uppgår till ca ett par miljoner vardera. Indien har också ett särskilt intresse av att balansera Kinas makt i Afrika och på Indiska oceanen, medan Kina uppfattar USA som sin främsta rival och har ett intresse av att projicera sin makt generellt. Kina har även intresse av att sprida sin utvecklingsmodell och sin syn på internationella normer till den afrikanska kontinenten. Indien uppvisar i nuläget inga liknande intentioner utan betonar principen om icke-inblandning i ”interna angelägenheter”, även när det kommer till demokrati och mänskliga rättigheter. Även Kina förordar starkt principen om suveränitet och icke-inblandning i sin retorik, men inte nödvändigtvis i sitt agerande.

Ekonomiskt engagemang

Sedan början av 2000-talet har Kinas och Indiens handel med Afrika vuxit kraftigt. År 2000 var värdet av Kinas och Indiens handel med kontinenten betydligt mindre än Afrikas handel med t.ex. USA, Frankrike och andra europeiska stater. Knappt två decennier senare, år 2018, var Kina otvetydigt nummer ett i fråga om såväl import som export. Samma år var Indien både näst största importör och exportör (på ungefär samma

nivå som Frankrike). Både Kina och Indien har i ökad grad importerat naturtillgångar, inte minst olja och gas, för att mätta inhemsk energikonsumtion och snabbt växande ekonomier. Efterhand har även varuexporten till Afrika ökat. Kina exporterar i dag en bred palett av varor, alltifrån konsumtionsvaror till högteknologi. Indiens export har ett snävare fokus: på fordon, petrokemiska produkter, mediciner och vacciner.

Genom att utbyta råvaror mot förädlade produkter har Kina och Indien etablerat asymmetriska beroendeförhållanden till många afrikanska stater. Medan Kina har ett stort överskott i bytesbalansen, lider Indien av ett underskott på grund av sin stora energiimport. I båda fallen sker omfattande handel med kontinentens alla fem subregioner, men fokus ligger på de största ekonomierna (såsom Nigeria, Sydafrika och Egypten) och på råvarurika länder (såsom Angola, Kongo-Brazzaville och Ekvatorialguinea).

I fråga om investeringar skiljer sig Kina och Indien åt. De kinesiska investeringarna och lånen har ökat mycket kraftigt under de senaste åren, både i absoluta tal och i förhållande till andra externa aktörer. Kinas omfattande investeringar gäller framför allt infrastruktur för transport och energi. Indiens investeringar har ökat i en betydligt långsammare takt, och går till större delen till Mauritius, ett skatteparadis. Övriga investeringar sker främst genom statliga företag till energisektorn.

Kina spelar en allt större roll för Afrikas tillgång på högteknologiska produkter. Företag såsom Huawei och ZTE är viktiga på mobiltelefonmarknaden och för telekominfrastrukturen i Afrika. Huawei verkar bli en central aktör för utbyggnaden av 5G-nätverk i afrikanska länder. Den indiska mobiloperatören Airtel är en av Afrikas största; men utöver detta så har indiska företag, till skillnad från kinesiska motsvarigheter, en marginell roll inom högteknologi.

Politiskt engagemang

Under 2000-talet har både Kina och Indien blivit allt viktigare politiska aktörer i Afrika. Kina har ambassader i nästan varje afrikanskt land. Indien, i sin tur, genomför en kraftig utvidgning av sin diplomatiska närvaro (med 18 nya ambassader) och kommer inom kort att täcka i stort sett hela kontinenten. Såväl ledarskapet i Kina och Indien prioriterar dessutom att besöka Afrika, till skillnad från många västerländska ledare.

Både Kina och Indien har skapat nya multilaterala fora för sina engagemang med afrikanska stater. Kina har sedan år 2000 regelbundna toppmöten med i princip alla afrikanska länder inom ramen för Forum On Africa China Cooperation (FOCAC). Indien etablerade 2008 ett liknande forum, India Africa Forum Summit (IAFS), som vuxit i storlek över tid. Inom FOCAC och IAFS avhandlas alltifrån handel och investeringar, till bistånd och klimat, liksom försvar och säkerhet. Vid sidan om dessa forum prioriterar Kina och Indien även FN:s Afrikariktade verksamhet, liksom regionala institutioner, såsom Afrikanska unionen (AU), Southern African Development Community (SADC) och Economic Community of West African States (ECOWAS).

Biståndet till Afrika spelar en allt större roll för bägge länderna, och har likheter i utformning men skiljer sig i omfattning. Kinas och Indiens bistånd består främst av koncessionslån till bl.a. infrastrukturutbyggnad, och bidrag framför allt till kapacitetsutveckling. En stor del av lånen verkar emellertid vara bundna till kinesiska respektive indiska företag. Länderna bidrar varje år också med tusentals stipendier till afrikanska tjänstemän, poliser, militärer och studenter, för utbildning i respektive länder.

Diasporadiplomati har blivit allt viktigare för båda staterna. Indiens relationer till Afrika går sekler tillbaka i tiden och det finns sedan länge en stor diaspora på kontinenten, medan exilkineserna till stora delar nyligen anlänt till Afrika. Indiens diasporadiplomati syftar till att stärka banden mellan exilindier och republiken Indien, och till att mobilisera

dem för indiska utrikespolitiska syften. Kina använder i ökad grad diasporadiplomati globalt, sannolikt även i Afrika, för att mobilisera och påverka kineser utomlands.

Kina och Indien främjar också positiva bilder av sig själva. De betonar båda samarbete inom ”globala syd” och framställer sig som jämlika och trovärdiga partner som inte blandar sig i inrikes förhållanden. De asiatiska staterna understryker att de till skillnad från västerländska aktörer varken har koloniala arv eller påtvingar afrikanska länder politiska eller ekonomiska reformer. Det kinesiska narrativet understöds av ett snabbt växande antal kulturcentra, Konfuciusinstitut, och ökade satsningar inom mediesektorn.

Militärt engagemang

Kina och Indien har under de senaste åren aktivt arbetat för att säkra sina säkerhetspolitiska intressen i Afrika genom att ha centrala roller i FN:s fredsfrämjande insatser, utbilda afrikanska säkerhetsstyrkor, fokusera på maritim säkerhet, genomföra militärövningar, och exportera försvarsmateriel.

Både Kina och Indien spelar i dag viktiga roller i FN:s insatser i Afrika. Kinas engagemang inom FN:s fredsbevarande verksamhet har ökat markant. I dag är Kina näst största finansiär av fredsbevarande insatser (efter USA) och har det största truppbidraget bland de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd. På senare år har Kina även bidragit med stridande förband. Indien är det land som över tid bidragit med flest utsända till FN:s insatser, vilka till större delen ägt rum i Afrika. Indiens truppbidrag är mer än dubbelt så stort som Kinas och främst fokuserat på Kongo-Kinshasa och Sudan. Däremot är Indiens finansiella bidrag marginellt.

Båda länderna bidrar i ökad grad med militär utbildning till afrikanska säkerhetsstyrkor. Indiens utbildningsinsatser består till stora delar av utbildning av marinstridskrafter och kustbevakningar i framför allt Östafrika, men även i kontraterror annorstädes. Indien har även, tillsammans med USA, börjat utbilda afrikaner i FN-insatser. Kinas utbildningsinsatser verkar vara mer geografiskt utspridda och tycks ha ett större fokus på kontraterror och skydd av infrastruktur.

Indien och Kina lägger allt större vikt vid skydd av handelsleder till havs. Sedan anti-piratsatserna i Adenviken började år 2008 har båda staterna ökat sin militära närvaro i hav runt Afrika. Båda länderna prioriterar skydd av maritima handelsleder genom Indiska oceanen. Utöver att etablera sin första militärbas utomlands, i Djibouti, är Kina delaktig i byggnation av hamnar runt hela Afrika, vilka misstänks kunna användas militärt i framtiden. Den kinesiska försvarsdiplomatin har vidare stärkts genom hamnbesök, räddningsinsatser och militärövningar. Indiska flottan är å sin sida mycket aktiv i västra Indiska oceanen genom patrullering av ekonomiska zoner, hamnbesök, räddningsinsatser, humanitärt bistånd och militärövningar med andra stater. Indiens ökade fokus på maritim säkerhet är i hög grad en funktion av den ökade kinesiska närvaron i regionen. Friktionsytor finns således mellan Kina och Indien, i synnerhet i haven kring Östafrika.

Militärövningar sker med såväl afrikanska stater som externa aktörer. Kina har exempelvis genomfört bilaterala militärövningar med afrikanska försvarsmakter i Väst- och Östafrika medan Indiens fokus är på Östafrika. Såväl Kina som Indien genomför också militärövningar med externa aktörer i hav runt Afrika. Kina har nyligen övat med Ryssland och Sydafrika, medan Indiens övningar med Frankrike har blivit allt mer omfattande. Indien genomför även regelbundna trilaterala övningar med Sydafrika och Brasilien, och övar även i olika konstellationer med t.ex. Ryssland, USA och Japan. Övningsmönstren återspeglar de tilltagande globala geopolitiska spänningarna som riskerar spilla över på den afrikanska kontinenten.

Kina har på kort tid blivit en av de största vapenexportörerna till Afrika. Kinas försvarsexport är utspridd över kontinenten, jämfört med andra betydande exportörer, som Ryssland och USA, som är mer geografiskt koncentrerade. Den kinesiska exporten består bl.a. av pansarbandvagnar, träningsflygplan, obemannade luftfordon och lättare vapen. Indien har bistått ett antal östafrikanska kuststater med diverse plattformar för övervakning och patrullering, men exporten är obetydlig. Indien har dock en gryende ambition att på allvar ta sig in på marknaden för försvarsmateriel i Afrika.

Strategier

Det finns stora likheter i fråga om övergripande strategier mellan Kina och Indien. Staternas strategier inbegriper i båda fallen ökade resurser samt ett brett agerande i flera politiska, ekonomiska och militära spår parallellt för att säkerställa sina nationella intressen. De använder såväl bilaterala som multilaterala kanaler, och agerar både via befintliga och nyskapade institutioner. Därtill försöker länderna skapa större attraktionskraft bland afrikanska länder genom att presentera sig som stater som prioriterar kontinenten och som agerar annorlunda jämfört med västerländska stater.

En stor skillnad för implementeringen av strategierna är att Indien saknar de finansiella muskler som Kina besitter. Indien har inte förmågan att genomföra en motsvarighet till Kinas *Belt and Road Initiative* (BRI), dvs. storskaligt ekonomiskt engagemang med omfattande lån och investeringar. Även inom diplomatin generellt, utgör Indiens svaga resursbas en starkt hämmande faktor. Kinas betydligt större finansiella muskler och institutionella kapacitet innebär att de kinesiska verktygen överlag är betydligt mer kraftfulla än de indiska, samtidigt som engagemangen är mer omfattande. Således är det kinesiska avtrycket i Afrika avsevärt större än Indiens, vilket även visar sig i Kinas ökade inflytande.

Internationellt samarbete utgör dock en viktig aspekt av Indiens strategi i Afrika. Indien försöker kompensera för bristande resurser genom att börja utveckla samarbeten med främst västerländska stater, när det gäller alltifrån bistånd till säkerhet. Kina arbetar framför allt direkt med afrikanska stater och institutioner utan att samarbeta med andra externa aktörer.

Möjliga konsekvenser

För afrikanska aktörer uppfattas Kinas och Indiens återkomst till Afrika ofta som något positivt. Ökat bistånd och större investeringar kan bidra till bättre infrastruktur såsom vägar, hamnar, järnvägar, och digital kommunikation, liksom till kapacitetsutveckling inom bl.a. statlig byråkrati. Det kan i sin tur få positiv effekt på den socioekonomiska utvecklingen. Samtidigt finns risker med skuldfällor och asymmetriska ekonomiska beroenden.

Geopolitiskt kan Kinas och Indiens ökade makt i förhållande till västerländska aktörer innebära att afrikanska stater får möjlighet att skapa strategisk autonomi. Därigenom kan afrikanska stater spela ut externa aktörer mot varandra för att stärka sina nationella intressen. Ett för stort beroende av Kina eller Indien riskerar dock att begränsa detta handlingsutrymme.

Kinas och Indiens ökade roller i Afrika kan leda till ökade spänningar såväl mellan afrikanska länder som mellan externa aktörer på kontinenten. Därmed riskerar Afrika att bli ett offer för stormaktskonflikt, såsom under kalla kriget. De ökade globala spänningarna mellan USA och Kina kan exempelvis få återverkningar på den säkerhetspolitiska dynamiken, liksom rivaliteten mellan Kina och Indien.

En ytterligare risk för afrikanska länder är att ett växande kinesiskt inflytande och en ökad acceptans för en mer auktoritär utvecklingsmodell leder till att demokratiska värden och mänskliga rättigheter undermineras och att korruptionen ökar. I och med att Kinas och Indiens inflytande i Afrika ökar i förhållande till Europa, kan EU:s och europeiska staters förmågor att påverka utvecklingen på kontinenten minska. Kinas stärkta roll i Afrika kan därmed medföra att det blir svårare för EU att få gehör för normer och värderingar såsom demokrati och mänskliga rättigheter. En central fråga givet ett förändrat strategiskt landskap i Afrika är hur EU och Sverige ska navigera för att få genomslag för frågor såsom gott styre och transparens, fria och rättvisa val, starka civila samhällen och fria medier. Kinas och Indiens stärkta roll kan även innebära att afrikanska stater väljer att ta någon av de två asiatiska stormakternas parti i internationella frågor snarare än att t.ex. följa EU:s linje.

Trots de asiatiska stormakternas ökande betydelse i Afrika bör dock inte EU:s ekonomiska, biståndspolitiska, diplomatiska och militära roll underskattas. EU är, som multilateral aktör, fortsatt Afrikas största handelspartner och investerare, fastän dess relativa andel minskar. EU:s bistånd till Afrika i form av stöd till multilaterala institutioner och kapacitetsutveckling är också betydande. Därtill har europeiska stater alltså en stor militär närvaro i Afrika, liksom sedan länge upparbetade (om än i många fall komplicerade) diplomatiska relationer.

Kinas och Indiens utvecklingssamarbete fokuserar mycket på utbyggnad av infrastruktur medan EU och Sverige i högre grad har fokus på mjuka frågor, såsom kapacitetsutveckling och stöd till utsatta grupper inom civilsamhällena. I takt med att den kinesiska och indiska biståndspolitiken får större genomslag i Afrika utmanas således föreställningarna om hur europeiskt och svenskt bistånd ska utformas.

Afrika uppfattas i delar av Europa som en utmaning, exempelvis i form av flyktingströmmar, terrorism och fattigdom. I Kina och Indien betonas däremot Afrika som en möjlighet för ekonomisk utveckling och som en samarbetspartner i globala frågor. Givet denna diskrepans i synsätt kan det finnas anledning för Sverige och EU att reflektera kring utformandet av framtida Afrikastrategier.

Innehållsförteckning

1	Inledning	12
1.1	Analytiskt ramverk och begrepp	13
1.2	Källor och metod	14
1.3	Avgränsningar	14
1.4	Disposition	15
2	Kina: en central aktör på den afrikanska kontinenten	16
2.1	Inledning	16
2.2	Historisk bakgrund	16
2.3	Nationella intressen	17
2.4	Ekonomiskt engagemang	20
2.4.1	Afrikas största handelspartner	20
2.4.2	Växande direktinvesteringar	24
2.4.3	Stark betoning på infrastrukturutveckling	27
2.4.4	Sammanfattning	30
2.5	Politiskt engagemang	31
2.5.1	Omfattande diplomatisk närvaro	31
2.5.2	Kinas medlarroll i Afrika	31
2.5.3	Bistånd för ömsesidiga ekonomiska vinster	32
2.5.4	Breddat fokus inom multilaterala forum	34
2.5.5	Afrikanskt stöd för Kina internationellt	35
2.5.6	Mjuk makt som strategiskt instrument	36
2.5.7	Växande kinesisk diaspora	37
2.5.8	Sammanfattning	38
2.6	Militärt engagemang	38
2.6.1	Ökat fokus på säkerhet	38
2.6.2	Deltagande i FN:s fredsbevarande insatser	39
2.6.3	Militär utbildning, övningar och privata säkerhetsföretag	40
2.6.4	Vapenexport	41
2.6.5	Maritim säkerhet	42
2.6.6	Sammanfattning	45
2.7	Kinas Afrikastrategi	46
2.8	Slutsatser	47
3	Indiens återkomst till Afrika	49
3.1	Inledning	49
3.2	Historisk bakgrund	49
3.3	Nationella intressen	50
3.4	Ekonomiskt engagemang	52
3.4.1	Institutionella förutsättningar	52
3.4.2	Växande import och export	52

3.4.3	Asymmetrisk och geografiskt utspridd handel	54
3.4.4	Begränsade investeringar	55
3.4.5	Sammanfattning	56
3.5	Politiskt engagemang	57
3.5.1	Intensifierad multilateralism	57
3.5.2	Ett allt större diplomatiskt fotavtryck	58
3.5.3	Bistånd som strategiskt instrument.....	59
3.5.4	Mobilisering av diasporan	60
3.5.5	Formande av Indienbilden	62
3.5.6	Sammanfattning.....	63
3.6	Militärt engagemang	63
3.6.1	Deltagande i FN:s fredsbevarande insatser	63
3.6.2	Militär utbildning	64
3.6.3	Maritim säkerhet	65
3.6.4	Säkerhet bortom blåa baskrar och blått vatten.....	68
3.6.5	Sammanfattning.....	69
3.7	Indiens Afrikastrategi	70
3.8	Slutsatser	71
4	Slutsatser	73
4.1	Kina och Indien: skillnader och likheter	73
4.2	Möjliga konsekvenser för Afrika.....	76
4.3	Möjliga konsekvenser för Sverige och EU.....	76
5	Referenslista.....	82
6	Intervjulistat	112

1 Inledning

Allt sedan den koloniala erans början har västeuropeiska stater överlag varit de mest framträdande externa aktörerna i Afrika. Efter andra världskrigets slut började även USA få en central roll på kontinenten. Den västerländska dominansen kan vara på väg att förändras i och med Kinas växande inflytande i regionen, men också på grund av att andra icke-västliga stater såsom Indien tar en allt större plats.

Västerländska stater har historiskt haft stor påverkan på Afrikas socioekonomiska, politiska utveckling, liksom på konflikter. Under det kalla kriget och avkoloniseringen fick västerländska stater konkurrens från Sovjetunionen, men rivaliteten med Moskva avtog i och med Berlinmurens fall och det sovjetiska imperiets implosion. Under de år som därpå följde kunde USA och västeuropeiska stater utan större geopolitiska spänningar påverka afrikansk utveckling via handel, bistånd, investeringar, diplomati och militär närvaro.

Under 2000-talet har den globala maktförskjutningen österut och stormaktsrivalitetens återkomst i ökad grad påverkat Afrika. Kina och Indien har tagit allt större roller på den internationella arenan generellt, och i Afrika i synnerhet. Samtidigt har de geopolitiska spänningarna globalt ökat, inte minst mellan å ena sidan USA och å andra sidan Kina och Ryssland, vilket kan få konsekvenser för Afrika. Till bilden hör även Indiens säkerhetspolitiska spänningar med Kina, och benägenhet att balansera mellan aktörer såsom USA, EU och Ryssland.

Ett utbrett narrativ i västerländsk massmedia och bland västerländska forskare är att Kinas inflytande i Afrika snabbt håller på att stärkas genom handel, investeringar, bistånd, påverkansarbete, och militär närvaro – och att det i sin tur kan få stora negativa effekter för regionen och för västerländska staters intressen.¹ Kina uppfattas antingen ha för avsikt att inte blanda sig i inrikespolitiska förhållanden, alternativt vilja sprida en utvecklingsmodell karaktäriserad av auktoritärt styre och statsledd kapitalism.² I västerländsk media anklagas Kina ofta för att föra nykolonial politik i Afrika, t.ex. genom att medvetet sätta afrikanska stater i skuld för att få inflytande över deras politiska inriktning.³ Narrativet om Indiens växande roll i Afrika har inte fått tillräckligt stor uppmärksamhet i västerländsk press. Indiens närvaro i Afrika beskrivs inte heller som problematisk; istället uppfattas Indien ofta som en möjlig strategisk samarbetspartner för EU och USA.

Syftet med denna studie är att belysa Kinas och Indiens strategier i Afrika genom att analysera ländernas agerande för att tillgodose sina intressen i regionen. Den övergripande forskningsfrågan är: Vilka strategier har Kina och Indien i Afrika? För att svara på frågan undersöker vi främst ländernas ekonomiska, politiska och militära agerande och nationella intressen i regionen. Avslutningsvis jämför rapporten Kinas och Indiens strategier och diskuterar vad dessa kan betyda för afrikanska stater, Sverige och EU.

Kinas växande fotavtryck på den afrikanska kontinenten har medfört ett stort intresse som har genererat omfattande forskning om de kinesisk-afrikanska relationerna.⁴ Studier som behandlar kinesiska intressen och strategier på den afrikanska kontinenten undersöker dessa områden med varierat fokus på de ekonomiska, politiska och militära dimensionerna.⁵ I den svenskspråkiga forskningen finns generella och landspecifika studier om Kina i Afrika,⁶ men en frånvaro av studier som undersöker Kinas övergripande strategier på kontinenten.

¹ Romaniuk (2019); Holland och Wroughton, 2018-12-13; Turse, 2019-08-13; Hackenesch (2018): 9–10.

² Rogin, 2019-06-27; Hackenesch (2018): 9-10.

³ Mantesso, 2018-11-15; Griffiths, 2018-12-31.

⁴ Exempelvis har *Johns Hopkins University School of Advanced International Studies* upprättat forskningscentret *China Africa Research Initiative* (SAIS-CARI). Forskningscentret studerar framför allt områden såsom kinesiska lån och investeringar i Afrika, och för statistik över Kinas och Afrikas handelsrelationer, investeringar, lån, och bistånd.

⁵ Se exempelvis: Thrall (2015) som belyser Kinas ekonomiska, politiska och militära intressen på den afrikanska kontinenten; Eisenman och Kurlantzick (2006) som behandlar kinesiska strategier i Afrika med primärt fokus på ekonomiska och politiska aspekter av Kinas engagemang; och Nantluya (2018) som befattar sig med Kinas övergripande strategier och engagemang i Afrika, med större fokus på säkerhetspolitiska frågor.

⁶ Lagerkvist (2009).

För Indiens roll i Afrika har de flesta publikationer flera år på nacken, och har således inte tagit hänsyn till de senaste årens utveckling.⁷ Forskningen som rör Indien och Afrika är ofta snävt orienterad mot maritim säkerhet i Indiska oceanen.⁸ På svenska finns ytterst lite skrivet om Indiens roll i Afrika.⁹ Denna rapport bidrar således med en samlad och bred undersökning av Kinas och Indiens övergripande strategier och intressen i Afrika.

Rapporten är en av flera publikationer inom FOI:s Afrikaprojekt som analyserar externa aktörer i Afrika. Tidigare publikationer i serien behandlar utländska militära baser och installationer, samt EU:s stormakter i Afrika.¹⁰ Under 2020 kommer FOI även att ge ut en rapport om USA:s och Rysslands intressen i regionen.

1.1 Analytiskt ramverk och begrepp

Rapporten tar sin utgångspunkt i Arthur F. Lykkes definition av strategi och Joseph Nyes syn på makt. Lykke definierar militär strategi som summan av mål (*ends*), tillvägagångssätt (*ways*) och medel (*means*).¹¹ Utifrån Lykkes definition är en strategi en kombination av lämpliga tillvägagångssätt, tillräckliga resurser och specifika mål.¹² Lykkes syn på strategins tre beståndsdelar är även applicerbara utanför en militär kontext, t.ex. för staters agerande i det internationella systemet, vilket Nyes förståelse av maktbegreppet illustrerar.

Nye definierar makt som ”förmågan att påverka andras beteenden för att få de utfall man vill ha” och menar att stater applicerar makt på tre olika sätt: genom tvång (*coercion*), genom incitament (*inducement*) och genom attraktion eller kooptering (*attraction or co-optation*).¹³ Influerad av den brittiska historikern E. H. Carr menar Nye att stater nyttjar tre olika typer av makt – militär, ekonomisk och mjuk makt – för att öka sitt inflytande och för att uppnå sina mål.¹⁴ Militär makt är, enligt Nye, nästan alltid hård, i den meningen att den inbegriper ageranden såsom tvång, försvar och avskräckning, och medel såsom hot och styrka.¹⁵ Användning av militär makt kan emellertid också resultera i mjuk makt om t.ex. en insats uppfattas positivt av lokalbefolkningen och omvärlden. Ekonomisk makt är en hybrid mellan hård och mjuk makt i och med att visst agerande kan involvera tvång, t.ex. sanktioner, medan annat agerande kan utgöra incitament, t.ex. bistånd.¹⁶ Medan militär och ekonomisk makt förlitar sig på hot eller incitament, så syftar mjuk makt till att forma preferenser hos andra genom kooptering, t.ex. att påverka agendor, eller genom attraktion.¹⁷ Nye menar att den mjuka makten vilar på tre fundament relaterade till perception: hur andra ser på landets kultur, politiska värden och utrikespolitiska beteende.¹⁸ Till skillnad från Nye kommer vi att hantera mjuk makt som en underkategori av politisk makt. Utöver mjuk makt, såsom kulturdiplomati och agendasättande via multilaterala institutioner, innefattar politisk makt här också diplomati och bistånd.

Nye skiljer på makt i form av resurser, såsom en stark armé och en välfylld skattkista, och makt i form av inflytande.¹⁹ En effektiv strategi är, utifrån Nyes perspektiv, förmågan att på ett effektivt sätt kombinera hårda och mjuka maktresurser i olika kontexter för att få inflytande och uppnå mål. Nye benämner det optimala övergripande tillvägagångssättet som uppnår balans mellan mål och medel för smart makt (*smart power*).²⁰

⁷ Se t.ex. Beri (2014) och Xavier (2015).

⁸ Se t.ex. Brewster och Rai (2013).

⁹ Se t.ex. Aspengren och Bergenwall (2019).

¹⁰ Gasinska m.fl. (2019); Gasinska och Gunnarson (2020).

¹¹ Lykke (1989).

¹² Lykke (1989).

¹³ Översättning från engelska: “the ability to influence the behaviour of others to get the outcomes one wants”.

Nye (2004): 2.

¹⁴ Nye (2004): 8.

¹⁵ Nye (2004): 31.

¹⁶ Nye (2004): 7–8, 31.

¹⁷ Nye (2004): 5.

¹⁸ Nye (2004): 5.

¹⁹ Nye (2011): 8.

²⁰ Nye (2011): xiii-xiv, 22–23.

I denna rapport studerar vi aspekter av Kinas och Indiens strategier i Afrika, dvs. *hur staterna går tillväga (ways)* för att säkerställa sina nationella intressen i regionen (*ends*), i ljuset av respektive stats *resurser (means)*. Rapporten lägger tonvikt vid Kinas och Indiens tillvägagångssätt, som likställs med begreppen *agerande* och *engagemang*. Analysen av *agerandet* delas i Nyes anda upp i ekonomiska, politiska och militära dimensioner. Då tillvägagångssättet är beroende av målen, syftar studien också till att identifiera staternas nationella intressen i Afrika. Vi utgår från definitionen att det nationella intresset är “vad en nation anser vara nödvändigt för sin säkerhet och sitt välstånd... [som] återspeglar de allmänna och pågående målen utifrån vilka en nation agerar”.²¹ Vi menar att de nationella intressena i Afrika går att härleda genom sammanvägda bedömningar av tidigare forskning, policydokument, doktriner, officiella uttalanden, inrikespolitiska drivkrafter och faktiskt *agerande*. I och med att intressen till viss del kan deduceras från staters handlande, har det skett en växelverkan mellan avsnitten om nationella intressen och engagemang under forskningsprocessens gång.

Av strategins tre beståndsdelar lägger rapporten minst fokus vid staternas medel, dvs. resurser. Rapporten utgår ifrån den allmänna bedömningen att Kinas resurser är betydligt större än Indiens, i synnerhet när det kommer till ekonomisk förmåga, och att denna skillnad i sin tur påverkar staternas möjligheter att uppnå sina respektive mål inom såväl de ekonomiska som de politiska och militära maktdimensionerna. Utifrån köpkraftsjusterad BNP har Kina världens största ekonomi (ca 28 000 miljarder dollar 2019) och Indien världens tredje största ekonomi (ca 11 000 miljarder dollar), jämfört med USA (ca 21 000 miljarder dollar). I termer av nominell BNP däremot är Kina näst störst (ca 15 000 miljarder dollar), efter USA (ca 21 000 miljarder dollar), medan Indiens BNP (ca 3 000 miljarder dollar) då är en femtedel av Kinas och femte största i världen.²² Kina har dessutom världens näst högsta försvarsutgifter (ca 261 miljarder dollar år 2019), motsvarande drygt en tredjedel av USA:s, och Indien har världens tredje högsta försvarsutgifter (ca 71 miljarder dollar).²³

1.2 Källor och metod

Denna studie analyserar såväl information från texter och intervjuer som statistik. Rapporten har använt primärdata från kinesiska och indiska regeringar, departement och myndigheter, t.ex. linjetal, officiella uttalanden och policydokument. Studien använder sig också av sekundärkällor, såsom akademiska artiklar, rapporter från tankesmedjor och medier. Numerisk data har inhämtats från exempelvis Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken, forskningsinstitut och statliga institutioner.

En resa till Johannesburg och Pretoria genomfördes även i oktober 2019 för att samtala med forskare vid olika tankesmedjor och konsultfirmor samt tjänstemän inom statlig förvaltning. Genom resan fick vi ta del av såväl sydafrikanska som europeiska perspektiv, vilket har bidragit till en fördjupad förståelse för Indiens och Kinas betydelse i Afrika.

När det gäller information och statistik, i synnerhet från Kinas och Indiens regeringar, departement och myndigheter, har vi antagit ett kritiskt förhållningssätt. Vi utgår från att alla statliga policydokument, officiella uttalanden och linjetal är vinklade, tillrättalagda och målgruppsanpassade, samt att de reflekterar statliga intressen och agendor.

1.3 Avgränsningar

En av studiens största utmaningar har varit att hantera den geografiskt och tematiskt breda ansatsen då rapporten analyserar såväl ekonomiska, politiska som militära dimensioner på en kontinent med 54 länder, som dessutom ofta har stora kulturella, ekonomiska och politiska skillnader. Det finns emellertid flera goda argument för att trots detta ha en bred ansats

²¹ Översättning från engelska: “What a nation feels to be necessary to its security and well being ... [that] reflects the general and continuing ends for which a nation acts”. Sharma och Sharma (2000; 2007): 126.

²² Internationella valutafonden, u.å.(a).

²³ Stockholm International Peace Research Institute (2020).

vad gäller Kinas respektive Indiens roller i Afrika. Studien blir sannolikt mer relevant och användbar om den tar sig an de övergripande strategiska frågorna och dess policyrelevans för Sverige. Avgränsade studier, t ex om Kinas investeringar i Kongos gruvindustri eller Indiens bidrag till FN:s fredsbevarande insatser, skulle exempelvis vara intressanta från ett forskningsperspektiv, men mindre så utifrån ett policyperspektiv.

Det finns även ett värde i sig att måla med breda penslar och försöka fånga in det generella snarare än att enbart fokusera på det specifika. Genom att parallellt studera flera tematiska områden och länder, finns möjligheter för att identifiera generella trender, som lätt kan missas vid mer avgränsad forskning, och som samtidigt kan ge uppslag till framtida och mer nischade studier.

Det går också att komma relativt långt i analysen genom att använda kvantitativa data, för att exempelvis jämföra mellan länder och över tid. Kvantitativa data kan exempelvis nyttjas vid analyser av handel, investeringar, och diplomatisk närvaro.

I sammanhanget är det också värt att notera att såväl Kina som Indien använder breda multilaterala dialoger med Afrika. Kinas engagemang med afrikanska stater sker primärt genom *Forum on China-Africa Cooperation* (FOCAC), medan Indien använder sig av *India Africa Forum Summit* (IAFS). Om Kina och Indien förhåller sig till Afrika som en helhet finns det också ett värde av att studien har ett liknande angreppssätt.

Med detta sagt gör rapportförfattarna inte anspråk på att komma med det slutgiltiga svaret på frågan om Kinas och Indiens inflytande i Afrika i stort. Rapporten utgör en översiktlig analys, som både kan användas som utgångspunkt för vidare forskning och för policy-relevant diskussion.

Studien tar inte hänsyn till hur coronapandemin kan komma att påverka Kinas och Indiens engagemang i Afrika.

1.4 Disposition

Resterande delar av rapporten har följande disposition. Kapitel två analyserar Kinas roll i Afrika genom att först placera landets nuvarande roll i en historisk kontext. Därefter identifieras Kinas nationella intressen i Afrika. Större delen av kapitlet behandlar Kinas ekonomiska, politiska och militära agerande. Avslutningsvis diskuterar kapitlet den kinesiska strategin i Afrika för att säkerställa sina intressen. Kapitel tre analyserar därefter Indiens roll i Afrika utefter samma mönster. Det avslutande kapitlet jämför Kinas och Indiens intressen, agerande och strategier i Afrika, och diskuterar kortfattat vad det kan betyda för Afrika, Sverige och EU.

2 Kina: en central aktör på den afrikanska kontinenten

With open arms, we welcome African countries aboard the express train of China's development. No one could hold back the Chinese people or the African people as we march toward rejuvenation.²⁴

Xi Jinping, Kinas president, FOCAC toppmöte i Peking, 2018.

Against the backdrop of rising unilateralism and protectionism, resurgent Cold-War mentality and talk of clash of civilizations, we, China and Africa, need to unequivocally uphold the UN Charter and the basic norms governing international relations, and take a clear stand against unilateralism, protectionism and bullyism in all manifestations.²⁵

Wang Yi, Kinas utrikesminister, 2019.

In face of new situations, the common languages, aspirations and interests of China and Africa in peace and security field have been increasing. Closer cooperation between the two sides is embracing new and precious historical opportunities.²⁶

Song Yanchao, kinesiska försvarsdepartementets kontor för internationellt militärt samarbete, 2019.

2.1 Inledning

Kina har under de senaste två decennierna blivit en central aktör i Afrika. Landet är i dag Afrikas största handelspartner, före såväl USA som de forna europeiska kolonialmakterna Frankrike och Storbritannien. Kina är också den största långgivaren på kontinenten och en av de största investerarna.²⁷ Intresset för naturresurser är fortsatt en stor del av de kinesiska aktiviteterna i Afrika, men Kinas relationer med afrikanska länder har blivit betydligt mer mångfacetterade. Kinesiska och afrikanska företrädare talar varmt om fördjupat samarbete samt om ländernas gemensamma intressen som sammanför dem, såväl sinsemellan som på den internationella scenen. Kinesiska ledare betonar principen om icke-intervention som en utgångspunkt för relationerna. Samtidigt har Kinas intressen blivit alltmer indragna i afrikanska länders inre angelägenheter, vilket leder till att Peking kompromissar med principen om icke-intervention. Detta reser frågan: vilka är Kinas övergripande nationella intressen i Afrika? Vidare, vilka medel vidtar Kina för att tillgodose dessa intressen? Avslutningsvis, går det att säga något om Kinas strategi i Afrika i ljuset av dessa intressen och ageranden?

Detta kapitel ger en översikt över kinesiska intressen och aktiviteter i Afrika. Kapitlet inleder med en kort historisk bakgrund om kinesisk-afrikanska relationer, för att därefter identifiera Kinas nationella intressen i Afrika. Därefter följer kapitlets huvudsakliga fokus, nämligen en beskrivning och analys av Kinas engagemang i Afrika ur ett politiskt, ekonomiskt och militärt perspektiv. Kapitlet avslutas med en diskussion om Kinas övergripande strategi för att uppnå sina nationella intressen i Afrika. Analysen bidrar till rapportens avslutande kapitel, som jämför och diskuterar Kina och Indiens engagemang i Afrika, följt av en diskussion kring vad detta innebär för EU och Sverige, liksom för afrikanska stater.

2.2 Historisk bakgrund

Uppstarten till relationerna mellan Kina och Afrika i modern tid kan dateras till 1950-talet då många afrikanska länder uppnådde självständighet för att sedermera fördjupas under 1960-talet då det kalla kriget intensifierades i Afrika. Den afroasiatiska och antikolonialistiska Bandungkonferensen 1955 markerar en start för utvecklingen av de kinesisk-afri-

²⁴ Xinhua, 2018-09-03.

²⁵ Ministry of Foreign Affairs of People's Republic of China, 2019-06-25.

²⁶ Ministry of National Defense of the People's Republic of China, 2019-07-17.

²⁷ China Africa Research Initiative (2020a); China Africa Research Initiative (2020b); China Africa Research Initiative (2020c).

kanska diplomatiska banden. Egypten blev det första afrikanska land att upprätta diplomatiska förbindelser med Kina i maj 1956. Vid tidigt 1960-tal hade tio afrikanska länder diplomatiska relationer med Kina och mot slutet av 1970-talet var antalet länder med diplomatiska band med Kina 44 av de då totalt 50 självständiga länderna.

Kinas engagemang i Afrika centrerades kring att bygga ideologisk solidaritet med andra utvecklingsländer, då Kina avsåg att axla manteln som ledaren inom utvecklingsvärlden. Peking betecknade både Sovjetunionen och västerländska länder som nykolonisationer och presenterade sig för afrikanska länder som en alternativ ideologisk partner med gemensamma upplevelser av exploatering och kolonialisering.²⁸ Kina understödde självständighetsrörelser i Afrika med såväl retoriskt som militärt stöd, vilket utgjorde en hörnsten i Kinas relationer med Afrika fram till 1990-talet. Kina betalade ut bistånd i form av monetärt stöd, skickade ingenjörer och läkare till Afrika för medicinsk och teknisk assistans, samt genomförde infrastrukturprojekt. Viktiga drivkrafter för Kinas del under denna tid var att motverka ett erkännande av Taiwan samt att stävja västmakters och sovjetiskt inflytande i Afrika.

I takt med Kinas ekonomiska reformer i slutet av 1970-talet och landets öppnande mot västvärlden omorienterades Kinas engagemang i Afrika, samtidigt som kinesiskt bistånd hade svårt att matcha västerländska biståndsprogram i Afrika.²⁹ Under 1980-talet minskade således den kinesisk-afrikanska handeln avsevärt samtidigt som Kinas biståndsprogram till Afrika reducerades kraftigt. Afrikas politiska betydelse nedprioriterades för Pekings nya utrikespolitik som dominerades av ekonomiska intressen.³⁰ Som ett resultat hamnade de kinesisk-afrikanska relationerna i mångt och mycket i skymundan under 1980-talet.

Intresset återupplivades dock i kölvattnet av det kalla krigets slut samt av Kinas isolering i efterspelet av protesterna på Himmelska fridens torg. Situationen öppnade upp intresset för Kina att återuppta och stärka de politiska och ekonomiska banden med afrikanska länder. Kinas *"Go out-strategi"* i slutet av 1990-talet (se avsnitt 2.3.) och upprättandet av det första Forum for China-African Cooperation (FOCAC) år 2000 (se avsnitt 2.5.4) utgjorde viktiga hävstänger för att fördjupa de kinesisk-afrikanska relationerna in i 2000-talet. Kinas ekonomiska tillväxt och den ekonomiska utveckling som även accelererade i Afrika fick Kina att stiga fram som en partner med starka ekonomiska resurser. Det ekonomiska samarbetet lade således grunden för en ny fördjupning av de kinesisk-afrikanska relationerna.

2.3 Nationella intressen

Kinas växande ekonomiska och politiska intressen i Afrika medför att även säkerhetspolitiska frågor har blivit viktigare för Kinas engagemang i Afrika. Därmed har den kinesiska intressesfären i Afrika breddats i takt med att Kinas roll i såväl Afrika som omvärlden växer. Övergripande identifierar denna rapport åtta nationella intressen för Kinas engagemang i Afrika: tillgång till naturresurser; tillgång till nya marknader; politiskt stöd i multinationella institutioner; påverkan på normer och synen på Kina utomlands; spridning av den kinesiska utvecklingsmodellen; skydd av kinesiska medborgare, företag och tillgångar; skydd av maritim handel; samt projicering av militär förmåga. Vi har identifierat dessa intressen genom att analysera Kinas två Afrikaspecifika policydokument från år 2006 och 2015, kinesiska försvarsvitböcker, tal och uttalanden från kinesiska regeringsföreträdare, samt medierapportering och forskningsrapporter som berör Kinas agerande på den afrikanska kontinenten. Således identifieras Kinas intressen även via de engagemang som rapporten redogör för längre fram i studien. I mer detalj kan de åtta identifierade intresseområdena identifieras enligt följande:

---

²⁸ Kobo (2013).

²⁹ Kobo (2013).

³⁰ Taylor (1998): 444–445.

Tillgång till naturresurser

Afrika står idag för 25 procent av Kinas totala import av olja och naturgas och besitter även mineraler och metaller som är viktiga för kinesisk tillverkningsindustri.³¹ Den afrikanska kontinenten utgör därmed en attraktiv källa till naturresurser som är nödvändig för att möta de råvarubehov som den kinesiska ekonomins tillväxt kräver. Även om ökningen av Kinas energibehov har avtagit så är Kina alltså världens största energikonsument och det land som importerar mest olja och gas i världen.³² Kina väntas stå för 22 procent av världens energikonsumtion år 2040, samtidigt som landets beroende av olje- och naturgasimporter uppskattas öka under denna tidsperiod.³³ Importen av råvaror från Afrika kommer därmed även framgent att vara ett centralt intresse för det kinesiska engagemanget på kontinenten.

Tillgång till nya marknader

Utöver naturresurser utgör även de afrikanska marknaderna en viktig del i Kinas intresse för Afrika. Stora statliga företag från Kina är profilerade aktörer på den afrikanska marknaden, men även närvaron av privata och mindre kinesiska företag har ökat markant.³⁴ I synnerhet har kinesiska företag för utbyggnad av infrastruktur varit aktiva på kontinenten, men även kinesiska teknologiföretag har gjort ett intåg på den afrikanska marknaden. De afrikanska marknaderna utgör således möjligheter för större exportintäkter och arbetstillfällen för kinesiska företag, vilket bidrar till att stärka kinesiska företags internationella expansion och utveckla dess konkurrenskraft. Majoriteten av kinesisk export till afrikanska länder består i dag av maskiner, textilier, elektronik, högteknologiska produkter samt förädlade varor.³⁵

I en bredare kontext ingår de kinesiska aktiviteterna i den s.k. ”Go out-strategin” (*zou chuqu zhanlüe*, 走出去战略). Det är en strategi som den kinesiska regeringen formulerade runt millennieskiftet och där kinesiska företag uppmanas att investera och öka sin kommersiella närvaro utomlands.³⁶ Strategin bottenar i ambitionen att söka nya marknader för kinesiska exportörer samt expandera den globala rollen för kinesiska företag, och i förlängningen ta nya steg i utvecklingen av den kinesiska ekonomin.³⁷ Denna ambition återfinns i Kinas två Afrikaspecifika policydokument, där Kina avser fördjupa sitt ekonomiska engagemang med afrikanska länder, bl. a genom utökad handel och investeringar, stöd för infrastruktur-satsningar samt stöd för de afrikanska målen om industrialisering och ekonomisk diversifiering.³⁸ De senaste årens investeringsprojekt i samband med Kinas globala investeringsprojekt *Belt and Road Initiative* (BRI) kan betraktas som en del i Kinas övergripande intressen att söka nya marknader på den afrikanska kontinenten.

Politiskt stöd i multinationella institutioner

Kina har intresse av att säkerställa stöd i multinationella institutioner. För Peking är afrikanska röster och stöd från regionala afrikanska organisationer viktiga för att Kina ska kunna få genomslag för sin internationella agenda, samt för sin strävan efter vad man kallar ”demokratisering av internationella relationer”.³⁹ Peking söker bl.a. motverka internationell kritik i frågor såsom protester i Hongkong, människorättsbrott i Xinjiang och dispyter i Syd kinesiska havet. Därtill utgör erkännandet av ”Ett Kina”-politiken ett villkor för diplomatiska relationer med Kina, vilket bidrar till internationell isolering av Taiwan.

Kinas strävan efter afrikanskt stöd på den internationella arenan märks i 2015 års Afrikapolicy. Här efterlyser Peking en större representation för utvecklingsländer som Kina och afrikanska nationer i internationella institutioner såsom FN, ett fördjupat samarbete och

³¹ Thrall (2015): 10.

³² BP Statistical Review – 2019 (2019); BP Energy Outlook – 2019 (2019).

³³ BP Energy Outlook – 2019 (2019).

³⁴ Manrique Gil (2015): 7.

³⁵ Crisafulli (2018).

³⁶ Economist Corporate Network (2011): 2.

³⁷ Thrall (2015): 10.

³⁸ Ministry of Foreign Affairs of the People’s Republic of China, 2006-09-20; China Daily, 2015-12-05.

³⁹ Nantulya (2018); Embassy of the People’s Republic of China in the Republic of Zimbabwe (2004); Hang Zhou (2019).

ökad koordination med afrikanska stater inom internationella frågor i FN-systemet, samt en ny modell av internationella relationer baserade på ömsesidigt givande samarbeten. Centrala riktmärken för samarbeten ska vara statlig suveränitet, territoriell integritet, nationell värdighet och utvecklingsintressen.⁴⁰

Påverkan på normer och synen på Kina utomlands

Strävan efter politiskt stöd berör också Pekings ökade intresse av att påverka synen på Kina utomlands och dess normer, däribland i Afrika. Kina expanderar utbyten och samarbeten inom mediesektorn, samt utökar etableringen av Konfuciusinstitut på den afrikanska kontinenten. I 2015 års Afrikapolicy uttrycks explicit målet om att "[...] öka objektiv och balanserad mediabevakning av Kina och Afrika samt Kina-Afrika relationer [...]".⁴¹ Detta är delvis en komponent i en bredare kinesisk strategi att "berätta Kinas historier väl" och presentera en "sann och multidimensionell" bild av Kina för att "förbättra Kinas mjuka kulturella makt".⁴²

Afrikanska länder är således tydligt involverade i Kinas mål om att förbättra bilden av Kina utomlands. Genom att framställa Kina i positivt ljus ser Peking ett långsiktigt värde i att försöka forma afrikaners syn på Kina. Ambitionen är att förbättra Kinabilden och därigenom utöka sin makt och sitt politiska inflytande i Afrika.

Spridning av den kinesiska utvecklingsmodellen

Kina ser ett intresse av att sprida sin utvecklingsmodell i Afrika. I sitt tal på Kommunistpartiets 19:e partikongress 2017 förklarade generalsekreterare, tillika Kinas president, Xi Jinping, att Kina nu ska inta en större roll på världens huvudscen och ge "omfattande bidrag till mänskligheten".⁴³ I vad som kallas den "nya eran" framhålls den kinesiska utvecklingsmodellen som ett nytt alternativ för världens länder som avser "skynda på sin utveckling samtidigt som deras självständighet bibehålls".

Genom spridning av en modell som inte baseras på civila demokratiska fri- och rättigheter kan den kinesiska regeringen lättare rättfärdiga och finna globalt stöd för sitt auktoritära styrelseskick. Peking ser fördelar med att andra länder inspireras av Kinas modell, för vilken afrikanska länder är tydliga intressenter. Detta återspeglas i kinesiska utbyten med afrikanska regeringsföreträdare rörande kontroll och censur av civilbefolkning. Till detta kommer även framställandet av en ekonomisk utvecklingsmodell baserad på infrastruktur-satsningar och stor statlig inblandning, vilket är en modell som även kinesisk media explicit uppmanar Afrika till att anamma.⁴⁴

Skydd av kinesiska medborgare, företag och tillgångar

Med ett växande antal kinesiska medborgare, företag och tillgångar i Afrika följer även ett större behov av att skydda dessa för Kina. Således har det kinesiska intresset för dessas säkerhet tilltagit markant under senare år. Som en följd har utbytet mellan kinesiska och afrikanska säkerhetsstyrkor växt, medan det kinesiska bidraget till FN:s fredsbevarande insatser i Afrika, såväl finansiellt som i fråga om personalstyrka, är bland de största.

Därtill har frågor rörande försvar och säkerhet givits allt större utrymme under senare års FOCAC-möten och policydokument för Afrika. I 2015 års Afrikapolicy framkommer bl.a. att Kina ämnar att med "kinesiska förtecken" bidra till fred och säkerhet i Afrika, där Kina följer principen om att "[...] säkerställa fred genom utveckling och att främja utveckling med fred [...]".⁴⁵

⁴⁰ China Daily (2015).

⁴¹ China Daily (2015).

⁴² People's Republic of China's Central Government, 2017-10-27; Global Times, 2016-12-31.

⁴³ People's Republic of China's Central Government, 2017-10-27.

⁴⁴ Kapchanga, 2020-05-25.

⁴⁵ China Daily (2015).

Skydd av maritim handel

Ytterligare skyddsvärda kinesiska värden följer av Kinas stora intresse av att skydda sin maritima handel på den Indiska oceanen. En stor del av Kinas totala handel transporteras via Indiska oceanen till Kina, liksom även den handel som sker med Afrika. Som en följd är Kina alltmer närvarande i hamnverksamhet längs de afrikanska kustlinjerna, men i synnerhet har den kinesiska flottan ökat sin närvaro i afrikanska vatten.

Kinas deltagande i antipiratsatser i Adenviken och Guineabukten utgör exempel på detta, men framför allt är etablerandet av Kinas första militärbas i Djibouti ett uttryck för Kinas växande intresse av att tillgodose den maritima säkerheten kring Afrika. Detta går i linje med 2015 års kinesiska försvarsvitbok, som identifierar ett ökat behov av att skydda strategiska farleder i takt med att kinesiska intressen utomlands expanderar. Basen i Djibouti möjliggör för kinesisk militär att bättre skydda såväl ovan nämnda kinesiska intressen i Afrika, liksom den maritima handeln.⁴⁶

Utveckling och projicering av militär förmåga

Kina har ett intresse av att påvisa sin militära förmåga och makt i regionen. Liksom antipiratsatser och deltagande i FN:s fredsbevarande styrkor, möjliggör etablerandet av basen i Djibouti även för Kina att utveckla sin militära förmåga långt utanför Kinas gränser samt att projicera sin militära styrka i Afrika. Likaså genomför den kinesiska militären en modernisering samtidigt som Peking har ett stort intresse av att låta dess vapengrenar öva och utveckla sina förmågor.

Ökningen av försvarsrelaterade aktiviteter överensstämmer med 2015 års Afrikapolicy som syftar till att fördjupa och öka militära utbyten i Afrika.⁴⁷ I policydokumentet söker Kina fördjupade militära samarbeten med afrikanska länder liksom mer försvarsrelaterade teknologiska samarbeten och kapacitetsuppbyggnad för Afrikas säkerhetssektorer. 2018 inrättades ett nytt årligt kinesiskt-afrikanskt försvars- och säkerhetsforum som involverar dialog mellan militära och politiska företrädare på hög nivå, där Peking ges möjlighet att bygga och fördjupa försvarsorienterade nätverk med afrikanska motparter.⁴⁸

2.4 Ekonomiskt engagemang

Kina har under de senaste två decennierna kommit att bli en ekonomisk gigant på den afrikanska kontinenten. Sedan år 2009 har Kina övertagit USA:s position som Afrikas största handelspartner samtidigt som det kinesiska engagemanget i form av investeringar och lån är omfattande. Kinas ekonomiska aktiviteter i Afrika utgörs av paketlösningar som kombinerar handel, investeringar och bistånd byggt på olika låneupplägg.⁴⁹ Handeln består till stor del av export av förädlad produktion och import av afrikanska råvaror. Investeringsmönstren avtecknar ett bredare engagemang genom ökade investeringar inom exempelvis tillverkningssektorer, media, fastigheter och servicetjänster.⁵⁰ Därtill är Kina en dominant aktör inom infrastrukturutbyggnad i Afrika.

2.4.1 Afrikas största handelspartner

Handelsutbytet mellan Kina och Afrika har ökat dramatiskt, från 13,5 miljarder dollar år 2000 till över 158 miljarder dollar år 2019, vilket gör Kina till Afrikas i särklass största enskilda handelspartner.⁵¹ Kina svarade för mer än 16 procent av Afrikas totala handel år 2019 på cirka 924 miljarder dollar (inom-afrikansk handel inkluderad), vilket är att jämföra

⁴⁶ The State Council of the People's Republic of China (2015); Kovrig (2018).

⁴⁷ China Daily (2018).

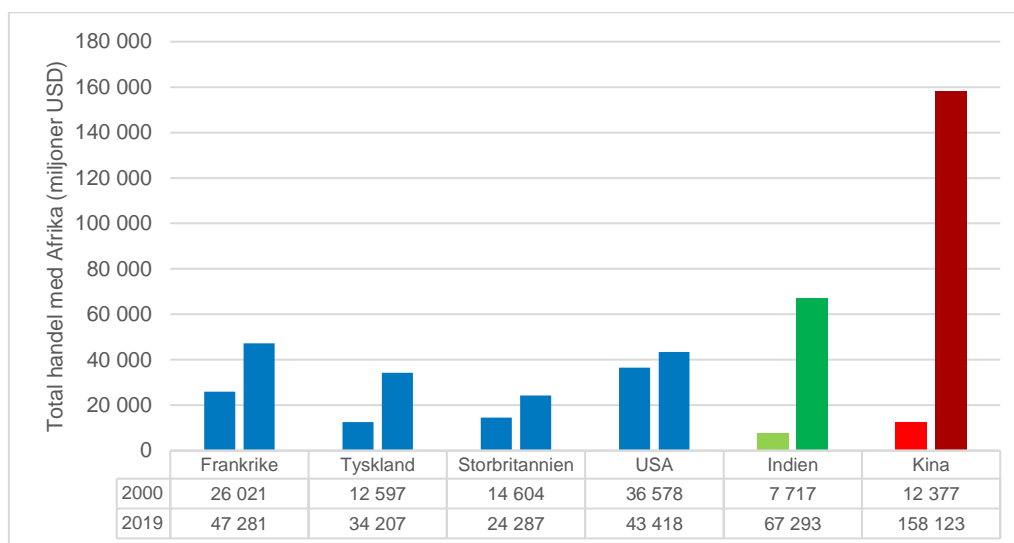
⁴⁸ Kovrig (2018).

⁴⁹ Kommerskollegium (2009): 17.

⁵⁰ Alden och Wu (2017).

⁵¹ Internationella valutafonden, u. å. Det finns annan statistik som visar på samma mönster men med högre belopp. Enligt statistik från China Africa Research Initiative vid Johns Hopkins University var det totala handelsutbytet år 2018 185 miljarder dollar (China Africa Research Initiative, 2020a).

med Indien och Frankrike som är andra och tredje största handelspartner och utgör cirka sju respektive fem procent av den totala handeln (se figur 1).⁵²

Figur 1. Total handel med Afrika år 2000 och 2019 (miljoner dollar, löpande priser). Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

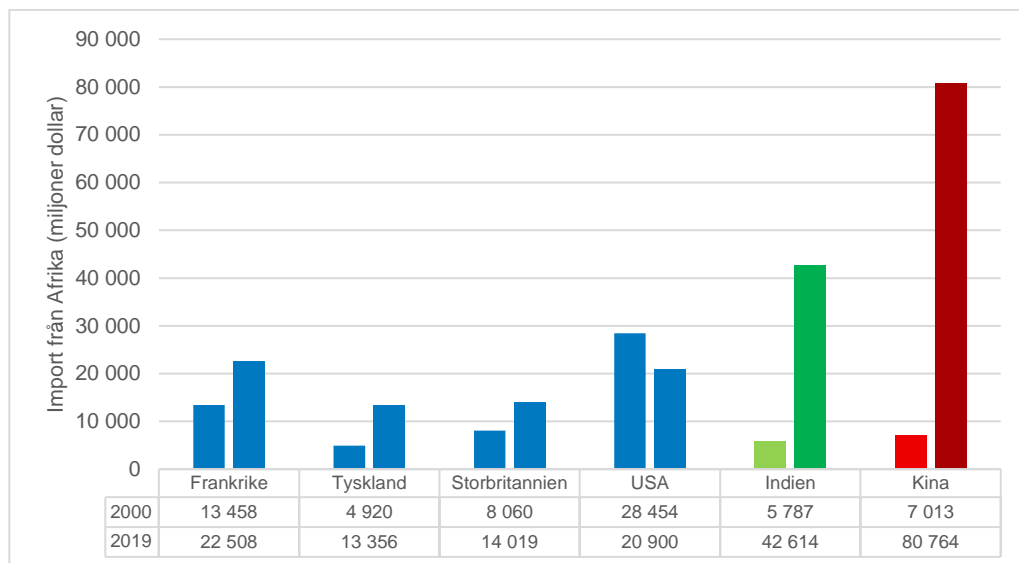
Samma år exporterade Kina för över 73 miljarder dollar, vilket motsvarar strax under 16 procent av Afrikas totala importer, en ökning från tolv procent år 2010 då exporterna låg på över 47 miljarder dollar.⁵³ Kinas importer från afrikanska länder uppnådde ett värde av nästan 76 miljarder dollar och motsvarade strax under 17 procent av Afrikas exporter, även det en ökning från tolv procent från 2010 då importerna motsvarade över 53 miljarder dollar.⁵⁴

Kinas handel har således växt kraftigt i absoluta tal, men också i jämförelse med andra framträdande externa aktörer i Afrika, som USA, Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Som figur 2 och 3 visar har kinesiska importer och exporter till Afrika gått från att år 2000 vara på motsvarande nivåer eller betydligt lägre, till att idag vara den i särklass största importkällan och exportdestinationen för Afrika. Även Indien har gått om de västerländska ekonomierna till att år 2019 vara Afrikas näst största handelspartner.

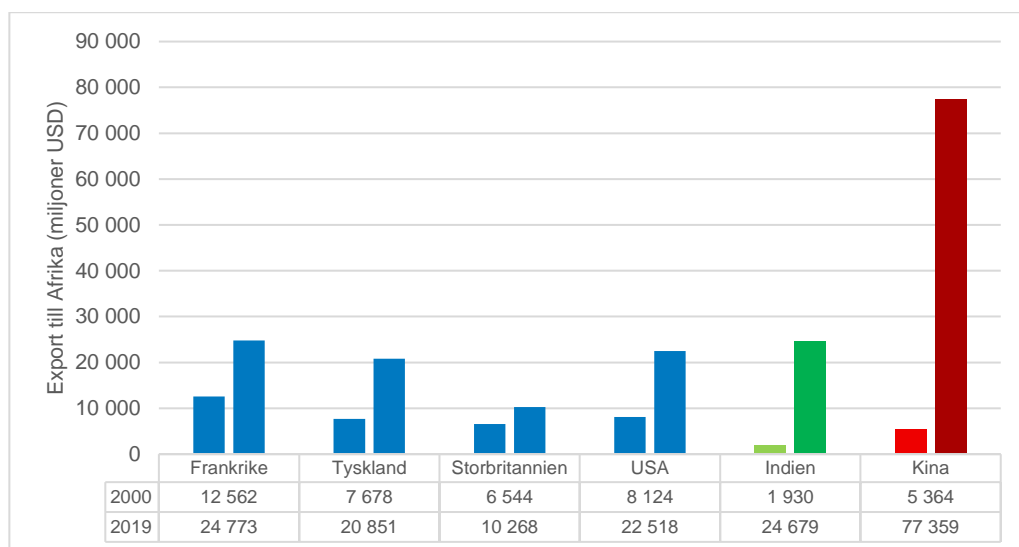
⁵² Internationella valutafonden, u. å.(b).

⁵³ Internationella valutafonden, u. å.(b).

⁵⁴ Internationella valutafonden, u. å.(b).

Figur 2. Import från Afrika år 2000 och 2019 (miljoner dollar, löpande priser). Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

Figur 3. Export till Afrika år 2000 och 2019 (miljoner dollar, löpande priser). Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

Afrikas betydelse för Kina som handelspartner har även ökat i förhållande till Kinas totala handel med omvärlden, om än på alltför låga nivåer. Afrikas andel av Kinas totala handel har ökat från nästan 1,5 procent år 2000 till dryga 3,8 procent år 2019.⁵⁵

En av de bakomliggande faktorerna till den markanta ökningen av kinesiska import från den afrikanska kontinenten är Kinas ökade import av olja, men även andra naturresurser såsom mineraler och metaller.⁵⁶ Afrika levererar idag över 25 procent av Kinas totala import av olja och naturgas.⁵⁷ I Kinas energimix utgör olja 19 procent av den inhemska energikonsumtionen, vilket förväntas minska till 18 procent år 2040.⁵⁸ Samtidigt utgör naturgas sju procent av landets energikonsumtion, men uppskattas fördubblas till 14 procent år 2040.⁵⁹ Beroendet av oljeimporter väntas öka från 67 procent 2017 till 76 procent under

⁵⁵ Internationella valutafonden, u. å.(b).

⁵⁶ World Integrated Trade Solution (2020a).

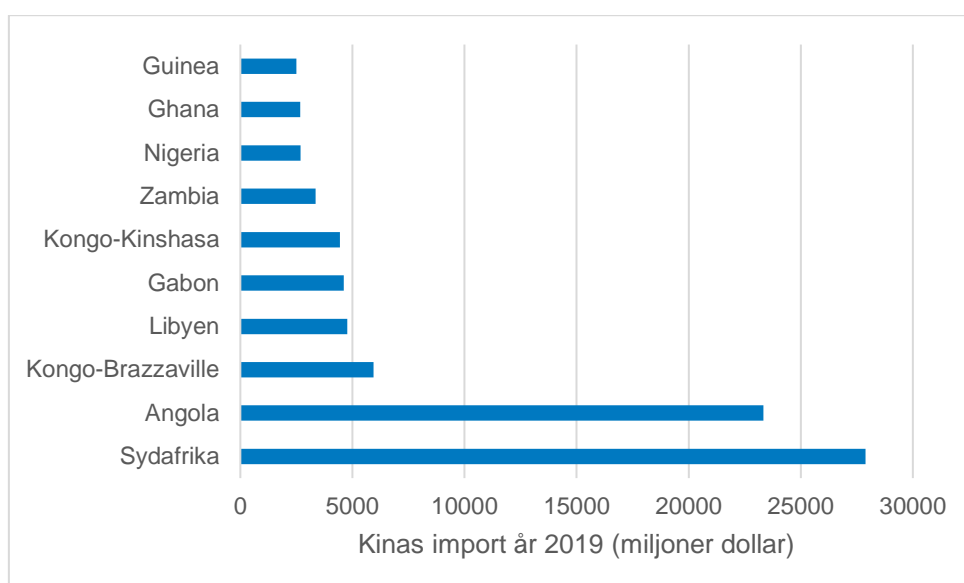
⁵⁷ Africa Oil Week, 2019-10-07.

⁵⁸ BP (2019a).

⁵⁹ BP (2019a).

2040, liksom för naturgas där importberoendet uppskattas öka från 38 procent till 43 procent under samma tidsperiod.⁶⁰ Således är det högst sannolikt att Kinas intresse för afrikanska naturresurser kommer att kvarstå.

Den kinesiska importstrukturen i Afrika reflekterar i hög grad Kinas aptit på naturresurser. Som figur 4 visar är Kinas främsta importkällor: Sydafrika, Angola, Kongo-Brazzaville, Libyen och Gabon.⁶¹ Importen från dessa länder består huvudsakligen av naturresurser som olja, mineraler, metaller, timmer och delvis förädlade varor.⁶² Angola är det den överlägset största importkällan för olja, följt av Kongo-Brazzaville, Libyen och Gabon.⁶³ Importer av mineraler och metaller sker främst från Sydafrika, men också från Zambia, Guinea, Kongo-Kinshasa, Mauretanien och Gabon.⁶⁴ Timmerimporterna kommer i huvudsak från Sydafrika och Ekvatorialguinea.⁶⁵

Figur 4. Kinas 10 främsta importkällor från Afrika år 2019. Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

Den kinesiska exporten till Afrika har vuxit i liknande takt, från 5,5 miljarder år 2000 till strax över 73 miljarder dollar år 2019.⁶⁶ Överlag har sammansättningen av Kinas export över tid varit likartad, men har skiftat i tonvikt sedan början av 2000-talet. Tidigare utgjorde textilier den dominerande exportprodukten, följt av maskiner och elektronik, metaller, och jordbruksprodukter. Idag är maskiner och elektronik de främsta exportvarorna, följt av textilier och metaller, men även fordonsprodukter.⁶⁷ Kinas fem främsta exportdestinationer utmärks genom sin BNP- och befolkningsstorlek och de är i fallande ordning: Nigeria, Sydafrika, Egypten, Algeriet och Kenya (se figur 5).⁶⁸ Dessa fem länder utgör också huvuddestinationer för samtliga av Kinas vanligaste export till Afrika. Kina har sedan 2001 ökat sina marknadsandelar med 15 procentenheter till att stå för en fjärdedel av Afrikas marknadsandelar inom maskiner, och man har växt från sex procent till 23 procent inom

⁶⁰ BP (2019a).

⁶¹ Internationella valutafonden, u. å.(b).

⁶² Crisafulli (2018); Latif Dahir, 2019-04-26; World Integrated Trade Solution (2020a).

⁶³ Enerdata, 2020-01-21; World Integrated Trade Solution (2020b).

⁶⁴ World Integrated Trade Solution (2020c); World Integrated Trade Solution (2020d).

⁶⁵ World Integrated Trade Solution (2020e).

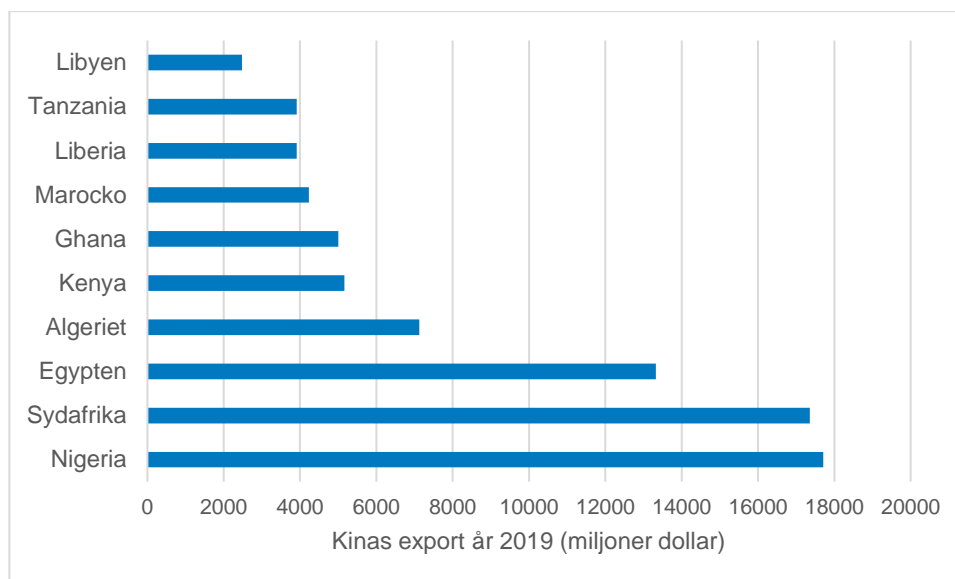
⁶⁶ Internationella valutafonden, u. å.(b).

⁶⁷ World Integrated Trade Solution (2020f) Latif Dahir, 2019-04-26; McGregor och Havenga (2019).

⁶⁸ Internationella valutafonden, u. å.(b).

elektriska och elektroniska produkter.⁶⁹ I båda dessa sektorer innehar Kina flest marknadsandelar i Afrika. Likaså har Kina växt till att bli största exportör till den afrikanska fordonssektorn, där Kina nu står för cirka tolv procent av Afrikas marknadsandelar.⁷⁰

Figur 5. Kinas 10 främsta exportdestinationer i Afrika. Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

Den kinesisk-afrikanska handeln är alltjämt asymmetrisk i avseendet att de flesta afrikanska länderna har ett handelsunderskott i förhållande till Kina.⁷¹ Ett flertal av Afrikas naturresursrika länder är mycket beroende av Kinas andel av sina export. Exempelvis står Kina för 93 procent av Sydsudans totala export, 55 procent av Angolas export, samt 60 procent respektive 52 procent av Eritreas och Kongo-Kinshasas totala export.⁷² Överlag är handeln också till stor del fortsatt obalanserad, eftersom Kinas import framförallt består av olja och andra naturresurser, medan Kinas export till Afrika utgör förädlade varor som konsumtionsprodukter, fordon och teknologi.

2.4.2 Växande direktinvesteringar

De kinesiska direktinvesteringarna är svåra att jämföra över tid, vilket till stor del på beror på om Hongkong inkluderas eller inte. Därtill är Kinas investeringar ofta underskattade då kinesiskt kapital som har transfererats via finanscentrum som Brittiska Jungfruöarna och Caymanöarna inte är inräknade. Dessutom inkluderas inte förvärv av afrikanska tillgångar som har ägt rum via ett tredje land.⁷³

Enligt UNCTAD:s (FN:s konferens om handel och utveckling) *World Investment Report* (WIR) uppnådde sammanlagda kinesiska direktinvesteringar (*Foreign Direct Investment in stock*) i Afrika 59 miljarder dollar år 2017 med Hongkong inräknat.⁷⁴ Kinas sammanlagda direktinvesteringar i Afrika är förvisso mindre än Frankrikes (64 miljarder), Nederländernas (64 miljarder), men större än USA:s (50 miljarder) och Storbritanniens (46 miljarder), samtidigt som mönstren är noterbbara.⁷⁵ Kinesiska investeringar har ökat från 35 miljarder dollar från 2013, jämfört med exempelvis Frankrike vars värden inte har ökat nämnvärt under samma tidsperiod eller Storbritannien och USA som har minskat sina sammanlagda

⁶⁹ De Moura Fernandes m.fl. (2018): 6-7.

⁷⁰ De Moura Fernandes m.fl. (2018): 7-8.

⁷¹ Al Jazeera, 2018-09-02.

⁷² The Observatory of Economic Complexity, u.å.

⁷³ China Africa Research Initiative (2020c).

⁷⁴ FN:s konferens om handel och utveckling (2019): 34.

⁷⁵ FN:s konferens om handel och utveckling (2019): 34.

investeringar under samma tidsperiod mellan 2013 och 2017. Det tidigaste året som även Hongkongs sammanlagda direktinvesteringar i Afrika redogörs för i WIR är 2011, då sammanlagda investeringar för Kina landade på 23 miljarder dollar.⁷⁶ Utan Hongkong inräknat var Kinas direktinvesteringar 9 miljarder dollar 2009.⁷⁷ Med andra ord har Kinas sammanlagda direktinvesteringar i Afrika ökat betydligt, även relativt andra länder.

Kinesiska direktinvesteringar sker främst i stora och naturresursrika länder. Stora delar av Kinas direktinvesteringar är koncentrerade till länder såsom Angola, Nigeria, Etiopien, Sydafrika, Kenya, Zambia, Kongo-Brazzaville, Kongo-Kinshasa och Algeriet.⁷⁸ Majoriteten av kinesiska direktinvesteringar i Afrika äger rum inom byggsektorn (27,3 procent av totala investeringar 2013-2017) och gruvdrift (25,4 procent av totala investeringar 2013-2017).⁷⁹ I synnerhet har stora investeringar genomförts inom vattenkraft och produktion och exploatering av olja.⁸⁰ Kinas direktinvesteringar i olja och gas domineras av främst tre statliga oljeföretag: China National Petroleum Corporation (CNPC), Sinopec, och China National Offshore Oil Corporation (CNOOC).⁸¹ Kinesisk aktivitet inom olje- och gasexploatering sker inom ett flertal länder med såväl stora som mycket små projekt, framför allt i Väst-, Central- och Nordafrika, men även i de östra delarna av kontinenten.⁸² Med andra ord kopplar kinesiska investeringar och långivning i mångt och mycket an till kinesiska strategiska mål, nämligen att säkerställa energiresurser samt tillgodose marknadsutvidgning för kinesisk överkapacitet inom bygg- och infrastrukturindustrier.

Kinesiska direktinvesteringar finns dock även inom andra sektorer i Afrika. Investeringar inom tillverkningsindustrin har mellan 2013-2017 utgjort över 13 procent av landets direktinvesteringar, medan finansiell förmedling också har stått för runt 13 procent och informationssystem och dator tjänster för 5 procent.⁸³ Även om investeringar mätt i värde fokuserar på resursrika och stora länder, är kinesiska investeringar sett till antalet utspridda över i princip hela kontinenten och innefattar ett flertal olika sektorer såsom textilier, service, livsmedel och jordbruk, och elektronik.⁸⁴ Exempelvis har kinesiska teknologiföretag gjort substantiella intåg på den afrikanska marknaden. Kinesiska mobiltelefonföretaget Transsion hade 2019 64 procent av den afrikanska marknaden för funktionstelefoner, följt av finska Nokias motsvarande marknadsandelar på 10 procent.⁸⁵ Även inom smarttelefonmarknaden är Transsion i ledande position, med 36 procent av den afrikanska smarttelefonmarknaden i sålda enheter, följt av koreanska Samsung (24 procent) och ännu ett kinesiskt företag, Huawei (11 procent).⁸⁶

Samtidigt har de kinesiska telekomföretagen ZTE och Huawei etablerat fler än 40 stycken tredje-generationens telekomnätverk i över 30 afrikanska länder.⁸⁷ De två företagen har tillsammans byggt mellan 70 och 80 procent av kontinentens 3G-nätverk medan Huawei står bakom 75 procent av utbyggnaden av Afrikas 4G-telekominfrastruktur, vilket ger dem stora fördelar inför en framtida utbyggnad av 5G-teknologier.⁸⁸ Som visas i figur 6 hade Huawei i oktober 2019 fått tillåtelse att bygga 5G-nätverk i sex afrikanska länder – Angola, Egypten, Kenya, Mauritius, Mocambique, och Sydafrika – medan elva länder ännu inte hade beslutat kring sina val av leverantörer.⁸⁹ På så sätt skaffar sig kinesiska telekomföretag ett

⁷⁶ FN:s konferens om handel och utveckling (2018): 38.

⁷⁷ FN:s konferens om handel och utveckling (2016): 38.

⁷⁸ China Africa Research Initiative (2020c).

⁷⁹ China Africa Research Initiative (2020c).

⁸⁰ Tiboris (2019): 3.

⁸¹ Vasquez (2019): 6.

⁸² Identifierade länder är: Nigeria, Niger, Mocambique, Gabon, Kamerun, Angola, Chad, Senegal, Kongo-Brazzaville, Libyen, Sudan, Sydsudan, Algeriet, Elfenbenskusten, Ekvatorialguinea, Kenya, Mauretanien, Somalia, São Tomé e Príncipe, Tunisien och Uganda: Vasquez (2019): 7-9; China National Petroleum Corporation (u.å.); China National Offshore Oil Corporation (u.å.); Downs (2007): 43; Xinhua, 2019-10-03.

⁸³ China Africa Research Initiative (2020c).

⁸⁴ China Africa Research Initiative (2020c); Chen, 2015-08-27.

⁸⁵ IDC Corporate (2019).

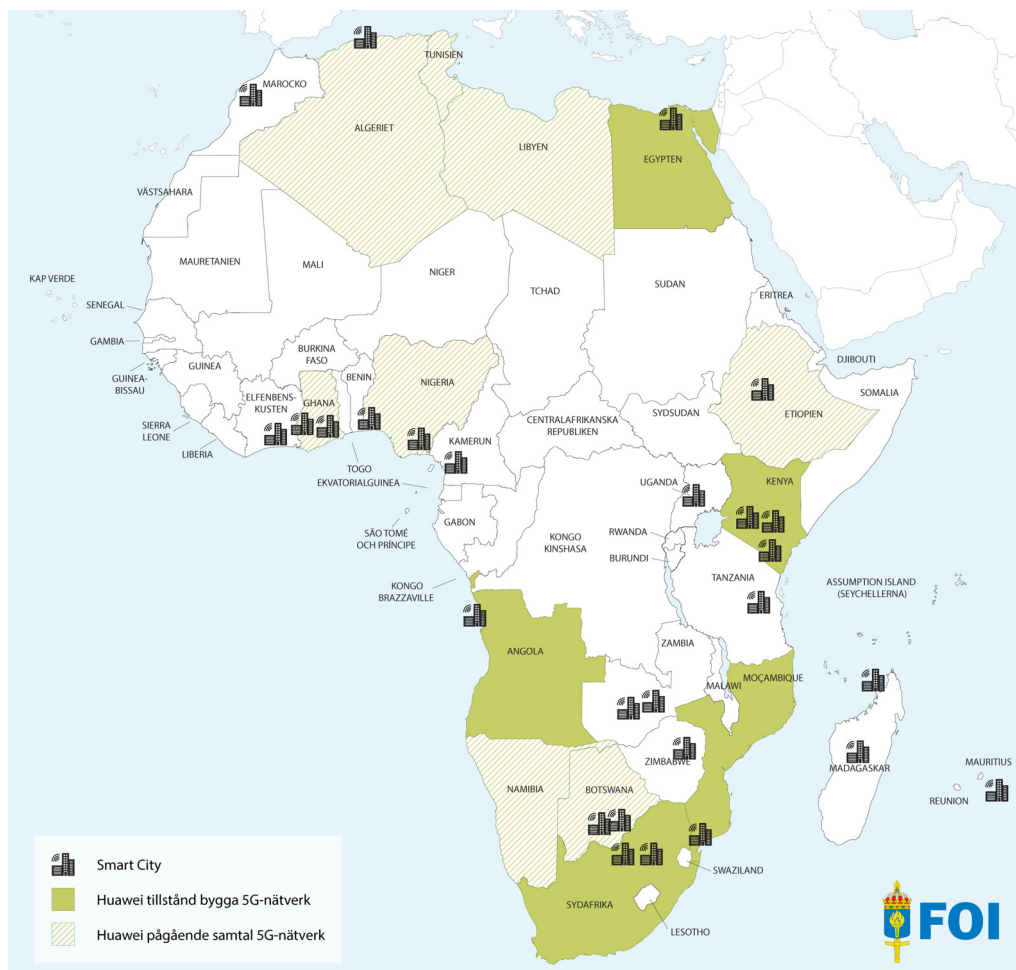
⁸⁶ IDC Corporate (2019).

⁸⁷ Hruby (2019); Olander (2020a).

⁸⁸ Hruby (2019); Olander (2020a); Wright (2020).

⁸⁹ Feng och Cheng (2019).

stort och växande inflytande över Afrikas kommunikationsnätverk. Därtill är såväl Huawei som ZTE också engagerade i *smart city* projekt i Afrika, vilket illustreras i figur 6. Tillsammans med Hikvision är dessa tre kinesiska företag aktiva inom 27 olika projekt på den afrikanska kontinenten för att bygga upp *smart cities*,⁹⁰ vilka ofta syftar till att förbättra säkerhet och tillgänglighet i samhällsresurser såsom trafik och energieffektivitet samt att öka digitaliseringen av hälsosektorer. Samtidigt har det väckts oro över att dessa övervakningssystem används för övervakning och över hur de kan brukas av icke-demokratiska regimer för att stävja opposition.⁹¹ Likaså har det uttryckts farhågor i västerländsk media kring att afrikanska länder ska anamma den kinesiska internetmodellen med omfattande censur.⁹²

Figur 6. Huaweis utbyggnad av 5G-nätverk och kinesiska telekomföretags *smart cities* i Afrika.⁹³
Källa: The Australian Strategic Policy Institute (u.å.); Feng och Cheng (2019).

De kinesiska teknologiföretagen genererar även ett potentiellt stort mervärde för afrikanska länder i form av förmågeutveckling inom mer avancerade sektorer relaterat till informations- och kommunikationsteknologi. Exempelvis har Huawei etablerat träningscenter i Angola, Kongo-Kinshasa, Egypten, Kenya, Marocko, Nigeria och Sydafrika.⁹⁴ Företaget öppnade nyligen ett regionalt träningscenter i Nairobi som fokuserar på teknologier som 4G, molntjänster, och *Internet of Things*.⁹⁵

⁹⁰ The Australian Strategic Policy Institute (u.å.).

⁹¹ Deutsche Welle, 2019-05-03.

⁹² Deutsche Welle, 2019-04-26.

⁹³ Symbolerna för *smart cities* motsvarar inte den exakta geografiska placeringen i respektive land.

⁹⁴ Eom m. fl. (2018).

⁹⁵ Eom m. fl. (2018).

Dessa investeringar reflekterar det ökade intåget av privata kinesiska aktörer på den afrikanska marknaden. Kinas ekonomiska engagemang i Afrika har huvudsakligen drivits av större statligt ägda företag, men har i växande grad involverat den privata sektorn med små och medelstora kinesiska företag. Enligt uppskattningar av konsultföretaget McKinsey Global Institute bedriver omkring 10 000 kinesiska företag verksamhet i Afrika, varav 90 procent av dem är privata företag.⁹⁶ Kinesiska teknologiföretag som Huawei, Transsion och Xiaomi syns i framkanten av denna utveckling, men inom områden som tillverknings-, fordons-, textil- och jordbruksindustrin råder stor aktivitet bland mindre synliga kinesiska företag på de afrikanska marknaderna. Ökningen av den privata sektorn återspeglar den växande variationen av Kinas engagemang på afrikanska marknader.

2.4.3 Stark betoning på infrastrukturutveckling

Kinas ekonomiska engagemang i Afrika handlar även om generös långivning. Den kinesiska långivningen är nära uppblandad med det kinesiska biståndet, vilket innebär att Kinas bistånd har stark betoning på ekonomisk utveckling och ömsesidiga ekonomiska vinster för såväl mottagare som givare (mer om bistånd och långivning under avsnitt 2.5.3). En central del av Kinas långivning och därmed även ekonomiska aktiviteter utgörs av infrastrukturutveckling.

Kinesiska bygg- och infrastrukturprojekt

Majoriteten av kinesiska lån till afrikanska länder kanaliseras till bygg- och infrastrukturprojekt. Mellan år 2000 och 2016 har åtminstone 74 miljarder USD gått till transport- och elkraftsprojekt.⁹⁷ Kina har finansierat och byggt vägar, järnvägar, vattenkraftverk, dammar, hamnar, skolor, sjukhus, stadion, och flygplatser över hela den afrikanska kontinenten.⁹⁸ När utrikesminister Wang Yi besökte Zimbabwe i januari 2020 förkunnade han att de senaste två decennierna av kinesiska infrastrukturinvesteringar i Afrika har resulterat i 6 000 kilometer järnväg och vägar, 20 hamnar, och 80 kraftverk.⁹⁹

Utbyggnad av infrastruktur utgör en av de främsta prioriteringarna för det kinesisk-afrikanska samarbetet i samband med BRI, vilket inbegriper omkring 40 afrikanska länder.¹⁰⁰ BRI är numera invävt via de senaste årens FOCAC-möten. Under FOCAC 2015 lyfte parterna fram den s.k. maritima sidenvägen av BRI, vilken även involverar den afrikanska kontinenten, och främjandet av utökat samarbete inom ”den blå ekonomin”, såsom utbyggnad av hamnar och industriparter, gemensam olje- och gasexploatering, samarbete kring sjöfarts-transporter samt maritim forskning.¹⁰¹ Vid FOCAC 2018 utvidgades fokus på BRI, där ländernas statshuvuden enades om ambitionen att skapa starka synergier mellan å ena sidan BRI och å andra sidan FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, Afrikanska unionens Agenda 2063 och de afrikanska ländernas utvecklingsstrategier.¹⁰² Därmed integrerar Kina i ökad grad sina utvecklingskapaciteter och intressen med afrikanska utvecklingsbehov och strategier.

Dominant aktör inom infrastrukturutveckling i Afrika

I en rapport från 2018, analyserar konsultfirman Deloitte 482 olika byggprojekt som hade påbörjats vid juni 2018 och som enskilt värderats till minst 50 miljoner dollar, och sammanlagt uppnådde ett värde av 471 miljarder dollar.¹⁰³ Rapporten åskådliggör att utländska byggmästare och entreprenörer överskuggar dess lokala motparter, där Kina utgör den mest profilerade utföraren av byggprojekt i Afrika. Kinesiska företag har byggt över 33 procent av samtliga identifierade projekt, jämfört med lokala byggmästare som stod för 24 procent

⁹⁶ McKinsey Global Institute (2019): 29.

⁹⁷ Eom m. fl. (2018).

⁹⁸ Nyabiage, 2019-09-28.

⁹⁹ Nyabiage, 2020-01-18.

¹⁰⁰ Xinhua, 2018-07-25; Dahir, 2019-09-30.

¹⁰¹ Forum on China-Africa Cooperation (2015)

¹⁰² Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2018-09-05.

¹⁰³ Deloitte (2018): 4.

av de byggda projekten (se tabell 1).¹⁰⁴ Likaså är Kina framstående inom finansieringen av infrastrukturprojekt, där Kina har finansierat nästan var femte projekt. Andra länder är långt efter Kina, vilket visar på hur Kina har blivit en central aktör inom infrastrukturutveckling på den afrikanska kontinenten (se tabell 1).

Tabell 1. Totala andelar av infrastrukturprojekt i Afrika.

	Andel finansierat	Andel utfört
Kina	18,9 %	33,2 %
Lokala byggmästare	10,6 %	23,9 %
Globala institutioner	13,7 %	-
Italien	i.u.	4,4 %
Frankrike	i.u.	3,1 %
Australien	2,3 %	2,3 %
Storbritannien	2,3 %	1,2 %
Andra EU-länder	5,0 %	6,8 %
Andra asiatiska länder	i.u.	6,6 %
Mellanöstern	i.u. (UAE (3,9 %))	4,4 %
Nordamerika	2,7 %	3,3 %

Källa: Deloitte (2018).

Genom att bryta ned statistiken på regional nivå är det möjligt att tydligare se var och inom vilka sektorer som kinesiska aktiviteter i Afrika äger rum (se tabell 2). Frånsett Nordafrika har Kina finansierat var femte bygg- och infrastrukturprojekt i Västafrika och södra Afrika, samt var fjärde projekt i Öst- och Centralafrika.

Framför allt i Östafrika har Kina blivit en viktig spelare för utvecklingen av regionens infrastruktur, vilket återspeglar regionens betydelse som nod för Afrikas inkludering i Kinas BRI. Regionen står för den största andelen av byggprojekt på den afrikanska kontinenten (28,8 procent), och över hälften av regionens infrastrukturprojekt är utförda av kinesiska aktörer.¹⁰⁵

Tabell 2. Kinesiska andelar av infrastrukturprojekt inom enskilda regioner.

Regioner	Finansierat av Kina	Utfört av Kina	Fokusektorer
Östafrika	25,9 %	54,7 %	Transport, energi,
Södra Afrika	21,4 %	30,1 %	Transport, energi, fastigheter
Centralafrika	26,9 %	38,5 %	Transport, gruvdrift
Västafrika	21,0 %	26,7 %	Transport
Nordafrika	3,7 %	12,8 %	Transport, energi, fastigheter

Källa: Deloitte (2018).

Överlag är kinesiska företag mest aktiva inom transportsektorn, men även inom energi- och kraftsektorn, liksom till viss del också inom fastighetssektorn. Inom gruvdriftssektorerna är de största projekten involverade inom utvinning av bauxit, järnmalm, koppar och nickel.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Deloitte (2018): 3.

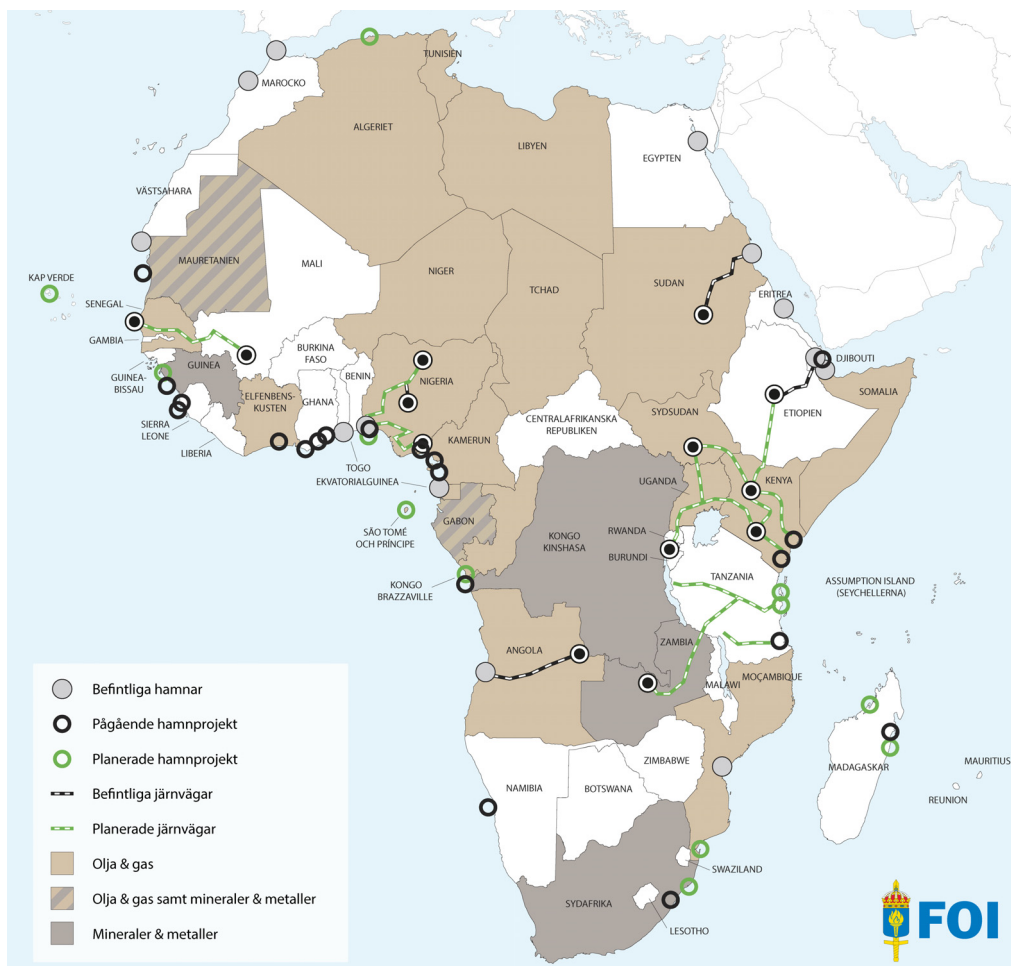
¹⁰⁵ Deloitte (2018): 18.

¹⁰⁶ Deloitte (2018).

Infrastrukturutbyggnad längs kustnära områden

Östafrika är kontinentens främste mottagare av kinesiska infrastrukturinvesteringar. Med sina kustnära områden har den östafrikanska regionen strategisk och kommersiellt stor betydelse för den maritima sidenvägen i Kinas BRI, vilken kopplar samman Kinas handelsleder i Sydost- och Sydasien med den Arabiska gulfen och Afrikas östkust. Kinesiska företag har investerat i samt byggt järnvägar och annan infrastruktur som sammankopplar inlandet med kustnära hamnar, vilket underlättar för regional integration och handel för den östafrikanska regionen. Figur 7 åskådliggör hur denna utbyggnad av infrastruktur integreras längs Afrikas kustlinjer.

I Östafrikas infrastrukturutveckling märks ett flertal högprofilerade kinesiska projekt (se figur 7). I juni 2017 öppnades de nybyggda järnvägarna från hamnstaden Mombasa till Kenyas huvudstad Nairobi, vilket utgör den första fasen av vad som ska utökas till Uganda, Rwanda, Sydsudan och Etiopien, och därigenom göra Kenya till centrum i det östafrikanska järnvägssystemet.¹⁰⁷ China Road and Bridge Corporation var projektets primära utförare. År 2018 färdigställde China Railway Group och China Civil Engineering Construction Corporation den 750 kilometer långa järnvägen från Etiopiens landomgärdade huvudstad Addis Abeba till kuststaten Djibouti och dess hamn i Doraleh,¹⁰⁸ där Kina dessutom har finansierat öppnandet av det som skall komma att bli Afrikas största frihandelszon.¹⁰⁹

Figur 7. Kinesisk infrastrukturutbyggnad i Afrika samt Kinas primära källor för handel med och investeringar i olja, gas, mineraler och metaller. Källa: World Integrated Trade Solution, 2020; Enerdata, 2020-01-21; Vasquez (2019); China National Petroleum Corporation (u.å.); China National Offshore Oil Corporation (u.å.); Downs (2007); Xinhua, 2019-10-03; Hellström (2019); Deloitte (2018); Zhou, 2018-07-22; Buys (2018); Devermont (2019).

¹⁰⁷ Deloitte (2018): 20.

¹⁰⁸ Zhou, 2018-07-22.

¹⁰⁹ Einashe, 2018-11-19.

Därtill är Kina aktivt inom såväl planering som återuppbyggande av och investeringar i hamnar längs den östafrikanska kustlinjen. Som visas i figur 7 har Kina avslutade, pågående och planerade hamnprojekt runt om hela den afrikanska kontinenten. I Kenya har China Communications Construction Company påbörjat utbyggnaden av en djuphavshamn i Lamu. Hamnen utgör en del av en större infrastrukturplan som även involverar Sydsudan och Etiopien, den s.k. *Lamu Port-South Sudan-Ethiopia Transport (LAPSSET) Corridor*.¹¹⁰ I Tanzania är Kina tillsammans med Oman och Tanzania delaktig i uppbyggnaden av vad som ska bli Östafrikas största hamn i Bagamoyo, medan China Harbour Engineering Company (CHEC) bygger ut Dar es-Salaams regionalt viktiga hamn.¹¹¹ Samtidigt kontrakterades år 2015 ett konsortium av kinesiska företag med Chinese Railway Materials i spetsen för järnvägsbyggen som förenar Tanzania med närliggande länder inåt kontinenten.¹¹²

Enligt en kartläggning av Center for Strategic and International Studies (CSIS) finns det åtminstone 46 planerade eller redan existerande hamnar i Afrika söder om Sahara som är byggda, finansierade och/eller i drift av kinesiska företag.¹¹³ Av de elva hamnar som Kina opererar är sju belägna längs Afrikas västra kust, medan fyra återfinns i Östafrika.¹¹⁴ Dessa är samtliga markerade i figur 7. Kinesiska aktörer har finansierat 27 av de 46 identifierade hamnarna, varav 75 procent av dessa drivs av kinesiska entiteter och 90 procent är byggda av kinesiska företag.¹¹⁵ Vidare har kinesiska aktörer varit involverade i byggandet av 41 av dessa 46 hamnar. Liksom för annan infrastrukturutveckling har kinesiska investeringar i hamnar flera syften. Kinas hamninvesteringar kan ha såväl politiska som militära och kommersiella bakomliggande intressen (mer om dessa hamnars strategiska betydelse i avsnitt 2.6).

Över 90 procent av afrikanska exporten till Kina transporteras via sjövägen.¹¹⁶ Då afrikanska fraktkostnader är höga finns tydliga kommersiella incitament för Kina att investera i afrikanska hamnar för att sänka dessa kostnader.¹¹⁷ Enligt konsultföretaget PwC visar kinesiska investerare större intresse för redan existerande hamnar och terminaler, snarare än s.k. *greenfield*-investeringar.¹¹⁸ Dessa investeringar medför ökat politiskt inflytande, men underlättar även för tillgång till nya marknader för kinesiska företag. Framför allt är hamnarna belägna längs kusterna och ger Kina tillgång till maritima handelsleder. Ett flertal av de kinesiska hamninvesteringarna är sammanlänkade med andra BRI-projekt, samtidigt som kinesiska företag har allokerat mest resurser till hamnar med störst kommersiell potential.¹¹⁹

2.4.4 Sammanfattning

Kinas växande fotavtryck i Afrika är starkt sammankopplat med landets ekonomiska engagemang på kontinenten. Kina är sedan 2009 kontinentens största handelspartner, samtidigt som kinesisk långivning och investeringar har medfört omfattande infrastrukturutveckling över hela kontinenten, främst i östra Afrika men även i andra delar av Afrika. Intresset för afrikanska råvaror och energiutvinning utgör förvisso en fortsatt central och dominerande komponent i Kinas ekonomiska engagemang i Afrika, men samtidigt har kinesisk ekonomisk verksamhet diversifierats avsevärt. Detta märks inte minst via intåget av kinesiska teknologiföretag i Afrika, men även genom kinesiska företags verksamhet i tillverknings- och servicesektorer över hela kontinenten, samt dess stora roll för utveckling av infrastruktur. Att 90 procent av de kinesiska företagen är privata reflekterar denna utvidgning av kinesiska intressen i Afrika.

¹¹⁰ Buys (2018): 7–8; Deloitte (2018): 54.

¹¹¹ Buys (2018): 8.

¹¹² Buys (2018): 8.

¹¹³ Devermont (2019).

¹¹⁴ Devermont (2019).

¹¹⁵ Devermont (2019).

¹¹⁶ Deutsche Welle, 2019-06-21.

¹¹⁷ Deutsche Welle, 2019-06-21

¹¹⁸ PwC (2018): 60. (Greenfield-investering är en direktinvestering som bygger på att allt (industrier, byggnader, arbetskraft etc.) upprättas från grunden, jämfört andra former av investeringar där företag köper upp eller går samman med redan befintliga företag och infrastruktur.)

¹¹⁹ Devermont (2019).

Sammantaget innebär de enorma ekonomiska resurser som Kina förlägger i Afrika att Kina har blivit en central ekonomisk aktör. Via omfattande handelsvolym, investeringar och generös långivning fungerar dessa ekonomiska aktiviteter som hävstänger för Kina att säkerställa sina intressen i Afrika, vilket också genererar politiskt inflytande.

2.5 Politiskt engagemang

Under 2000-talet har Kina i allt större utsträckning fokuserat på att stärka de politiska relationerna i Afrika. Anledningarna till detta kopplar an till såväl Kinas växande internationella roll som till säkerställandet av inhemska intressen. Inte minst syns det i utvecklingen av FOCAC-forumen som under årens lopp tilltagit i konkretion och variation i form av policys och samarbetsformer för såväl multilaterala som bilaterala samarbeten med afrikanska motparter. Kina har stärkt sin diplomatiska närvaro och aktivitet på kontinenten, fördjupat engagemanget med afrikanska länder i multilaterala forum, och investerat alltmer resurser i den afrikanska Kinabilden för att säkerställa sina intressen i Afrika.

2.5.1 Omfattande diplomatisk närvaro

Afrikas betydelse för Kina avspeglas bl.a. i omfattningen av den diplomatiska uppmärksamhet som Peking ägnar Afrika. Kina har idag flest antal diplomatiska beskickningar i världen och näst flest i Afrika.¹²⁰ Från 2016 till 2019 har Kina ökat antalet diplomatiska beskickningar på den afrikanska kontinenten från 56 till totalt 61, endast färre än Frankrike som 2019 upprätthöll 71 missioner, men fler än USA och Storbritannien som hade 56 respektive 41 diplomatiska representationer i Afrika samma år.¹²¹ Under samma tidsperiod har Kina ambassader i Afrika ökat från 49 till 51, vilket innebär att det endast är Eswatini, Libyen och Västsahara som saknar en kinesisk ambasad.

Därtill genomför Kina ett stort antal högnivåbesök till den afrikanska kontinenten.¹²² Under de tio senaste åren fram till 2018 har kinesiska ledare (presidenten, premiärministern och utrikesministern) genomfört 79 besök till 43 olika afrikanska länder.¹²³ Siffror som sedan dess har ökat, då den kinesiska utrikesministern varje år sedan 1991 av tradition schemalägger sin första utlandsresa för det nya året till en handfull länder i Afrika.¹²⁴ Besöksmålen avtecknar dock inte några omedelbara mönster i fråga om geografiska eller politiska prioriteringar, utan visar snarare på en stor och varierad besöksomfattning.¹²⁵

2.5.2 Kinas medlarroll i Afrika

Kina har börjat anta en alltmer aktiv diplomatisk medlarroll i Afrika. Efter starka internationella påtryckningar använde Kina sitt ekonomiska och politiska inflytande i Sudan för att förmå dåvarande presidenten Omar al-Bashir att ge sitt medgivande för FN-missionen UNAMID. Likaså flyttade Kina Sudan från sin lista över prioriterade länder för investeringar.¹²⁶ Därefter har Kina fortsatt att aktivt medla i afrikanska länder där Kina har intressen av politisk stabilitet. Sydsudan utgör det mest utmärkande exemplet, men andra kinesiska initiativ för kinesisk medling återfinns även i Kongo-Brazzaville, Zimbabwe och i gränskonflikten mellan Djibouti och Eritrea.

Som ett resultat av medlingsinitiativen har vissa forskare och experter menat på att Kina kompromissar med principen om icke-intervention i andra länders angelägenheter, vilket är landets officiella huvudinställning för internationella relationer.¹²⁷ Pekings princip om icke-intervention har dock över tid blivit alltmer flexibel i Afrika. Ekonomiska intressen har lett till att Kina har dragits in i politiskt fredsbyggande roller såsom i Sydsudan eller i Sudan. I

¹²⁰ Lowy Institute (u.å.).

¹²¹ Lowy Institute (u.å.).

¹²² Olander (2020b).

¹²³ Development Reimagined (2018).

¹²⁴ Olander (2020b).

¹²⁵ Development Reimagined (2018).

¹²⁶ Overseas Development Institute (2018).

¹²⁷ Grieger (2019): 8; Albert (2017).

takt med växande inflytande och ökad riskexponering för intressen utomlands blir Kinas ställningstaganden och inblandning alltmer oundvikliga inom områden där de har starka intressen och tydlig närvaro. Detta sker dessutom i kombination med en större ambition hos Peking att aktivt påverka global utveckling, vilket medför att Kina i ökad grad får det svårare att bibehålla neutralitet i sina relationer med afrikanska länder. Kinas ökade inblandning i afrikanska länders utveckling på såväl makro- som mikroekonomisk nivå innebär således att kinesiska aktiviteter även påverkar dynamiken inom afrikanska länders inhemska konfliktlinjer.

2.5.3 Bistånd för ömsesidiga ekonomiska vinster

Kinas bistånd blandar kommersiella intressen med ekonomisk utveckling och intressen om tillgång till naturresurser i Afrika. Biståndet bygger på ett synsätt om att det bör uppnå ekonomiska förtjänster för såväl givare som mottagare. Det erbjuds ofta som en paketslösning för mottagarländer och utgör likaledes en dörröppnare för kinesiska företag att få marknadstillträde och investeringsmöjligheter.¹²⁸ Kinas bistånd har således förändrats kraftigt från 1950-talets fokus på ideologiska kopplingar till dagens strävan efter ömsesidiga ekonomiska vinster. Biståndets innehåll fokuserar starkt på teknisk assistans och infrastrukturutveckling.

Det kinesiska biståndet sker i form av bidrag och lån, vilka i sin tur består av huvudsakligen räntefria och s.k. koncessionslån (förmånliga lån). Det bidragsbaserade biståndet och de räntefria lånen finansieras via Kinas statliga budget, medan utbetalningar av koncessionslån finansieras av China Exim Bank, en av Kinas policybanker som är uppsatta för att implementera regeringens ekonomiska policys inom bl.a. utländskt bistånd.¹²⁹ Det bilaterala biståndets budget administreras av kinesiska näringsdepartementet (MOFCOM), men implementeras via 29 olika departement och regeringsinstanser beroende på typ av projekt.¹³⁰

I Kinas senaste vitbok för utländskt bistånd i 2014 uppgavs det att 55,7 procent av det kinesiska biståndet mellan år 2010 och 2012 användes för koncessionslån, medan åtta procent utbetalades via räntefria lån.¹³¹ Koncessionslånen utbetalas ofta mot en ränta på i genomsnitt fyra procent, vilket är högre än Världsbankens mjuka lån på under en procent, men lägre än de fem procent eller högre som ofta tillkommer lån satta efter marknadspriset.¹³² Det bidragsbaserade biståndet utbetalas mestadels genom icke-monetärt tekniskt bistånd som syftar till att stärka kompetensen inom exempelvis jordbruk, hälsa och utbildning. Enligt 2014 års vitbok allokerades 33 procent av biståndet till projekt inom hälsa- och jordbrukssektorerna. Biståndet utbetalas huvudsakligen via bilaterala projekt och väldigt sällan genom monetära medel.

Enligt data från MOFCOM har det totala kinesiska utländska biståndet stadigt ökat från 631 miljoner dollar år 2003 till 3,3 miljarder USD för 2018, fransett en nedgång mellan år 2015 och 2016.¹³³ Andra uppskattningar menar dock på att Kinas bistånd har ökat från 4,6 miljarder dollar år 2011 till 6,4 miljarder dollar år 2018.¹³⁴ Då det inte publiceras någon officiell statistik över allokeringen av Kinas bistånd är det svårt att få tillgång till exakta siffror, men uppskattningar gör gällande att hälften av biståndet riktas till afrikanska länder.¹³⁵ Under FOCAC 2018 lovade Kina att under de kommande tre åren förse Afrika med 15 miljarder dollar i bistånd, distribuerat som bidrag, räntefria lån och koncessionslån.¹³⁶

¹²⁸ Kommerskollegium (2009).

¹²⁹ China Africa Research Initiative (2020d).

¹³⁰ Tjønneland (2020): 2.

¹³¹ People's Republic of China's Central Government, 2014-07-10.

¹³² Stureson (2015).

¹³³ China Africa Research Initiative (2020b).

¹³⁴ Tjønneland (2020): 3.

¹³⁵ Tjønneland (2020): 2.

¹³⁶ Tjønneland (2020).

Framför allt fokuserar det kinesiska biståndet på utveckling av infrastruktur som finansieras via krediter och lån. Återbetalning av dessa lån kopplas till projekt som är inkomstgenererande, exempelvis vattenkraftverk, gruvprojekt och oljeexport.¹³⁷ Kina är i dag den största långgivaren för de flesta afrikanska länder.¹³⁸ Mellan år 2000 och 2017 har Kina betalat ut 146 miljarder dollar i lån till afrikanska länder.¹³⁹ Frånsett 2008 ökade de kinesiska lånen till och med år 2013, då Kina delgav 19 miljarder dollar till Afrika. Därefter minskade omfattningen av lånen under två år innan det 2016 ökade till det hittills största lånebeloppet för ett enskilt år på strax över 29 miljarder dollar. År 2017 minskade Kinas lån till Afrika avsevärt ned till cirka 16 miljarder dollar.¹⁴⁰

En stor del av lånen har koncentrerats till råvarurika länder, varav Angola är största mottagare och utgör 30 procent av de totala lånen.¹⁴¹ Andra större mottagare inkluderar Etiopien (20 procent), Kenya (7 procent), Kongo-Brazzaville (5 procent), Sudan (5 procent), Zambia (5 procent) och Kamerun (4 procent).¹⁴² Mellan 2000 och 2016 investerades lånen främst inom följande sektorer: Transport (31 procent), energi (24 procent), gruvdrift (15 procent), kommunikationsteknik (6 procent), vatten och renhållning (4 procent), social infrastruktur (4 procent) och övrigt (16 procent).¹⁴³ Frånsett enskilda år skiljer sig inte mönstret nämnvärt över tid. Transport och energi har konstant utgjort de mest prioriterade sektorerna för kinesisk långivning i Afrika.

Potentiella problem med kinesisk långivning

I kölvattnet av Kinas omfattande långivning har varningar uppkommit om att Kina försätter mottagarländer i en s.k. skuldfälla.¹⁴⁴ Enligt Världsbanken har skuldbördan för länder i Afrika söder om Sahara sedan 2010 växt med 150 procent till över 583 miljarder USD i 2018.¹⁴⁵ Företrädare från Världsbanken har i samband med denna växande skuld riktat kritik mot bristen av transparens som omgärdar kinesiska lån.¹⁴⁶ Forskare som Deborah Brautigam har dock avfärdat idén om en utbredd och systematisk kinesisk skuldfälla. Brautigams forskningsprogram The China Africa Research Initiative har analyserat 17 afrikanska låginkomstländer med högst risk för att bli skuldsatta.¹⁴⁷ I studien framkommer att i åtta av de studerade 17 länderna är kinesiska lån relativt små och har i liten omfattning bidragit till ländernas skuldproblematik. I sex andra länder utgör de kinesiska lånen en större omfattning, men mottagarländerna har även en substantiell låneandel från andra finansiärer. Endast i tre länder – Djibouti, Kongo-Brazzaville och Zambia – motsvarade kinesiska lån mer än hälften av ländernas statsskulder. Därtill utgör Kinas andel av Afrikas växande skuldbörda endast 20 procent, medan multilaterala finansiella institutioner och privata aktörer står för 35 respektive 32 procent av den afrikanska skuldbördan.¹⁴⁸

Även om Kinas långivning är betydande i omfattning, vilket genererar märkbart kinesiskt inflytande i dessa länder, är hypotesen om att Kina avsiktligt försätter afrikanska länder i skuldfällor inte bevisad. Kina är i färd med att introducera en ny modell för att finansiera infrastrukturutbyggnad i Afrika, kallad ”*China-Africa Swap*”.¹⁴⁹ Istället för de konventionella lånen byggda på ”råvaror i utbyte mot infrastruktur”, ämnar den nya modellen att i större utsträckning involvera privata aktörer och därigenom tydliggöra nödvändigheten av att projekten är lönsamma. Syftet med detta är att sprida ut riskerna jämnare mellan

¹³⁷ Malm, 2016-12-08.

¹³⁸ Nyabiage, 2019-09-28.

¹³⁹ China Africa Research Initiative (2020b).

¹⁴⁰ China Africa Research Initiative (2020b)

¹⁴¹ China Africa Research Initiative (2020b)

¹⁴² China Africa Research Initiative (2020b); Yun Sun (2019).

¹⁴³ China Africa Research Initiative (2020b); Brautigam och Hwang (2019): 42-43.

¹⁴⁴ Parkinson m. fl., 2020-04-17.

¹⁴⁵ Adegoke, 2020-02-16.

¹⁴⁶ Adegoke, 2020-02-16.

¹⁴⁷ Eom m. fl. (2018).

¹⁴⁸ Yun (2020a).

¹⁴⁹ Olander (2020a).

kinesiska och afrikanska parter.¹⁵⁰ Genom att introducera denna modell vill Peking bemöta kritiken om att Kina ägnar sig åt s.k. ”skuldfälle-diplomati” i Afrika.

Det förekommer även kritik mot Kinas s.k. bundna bistånd, där utvecklingsprojekt kräver involvering av kinesiska företag.¹⁵¹ Ett principiellt krav för koncessionslån från China Exim Bank, en av Kinas huvudsakliga lånefinansierare, är att minst 50 procent av det upphandlade värdet för ett projekts utrustning, tjänster och materiel ska komma från kinesiska företag.¹⁵² Detta gynnar kinesiska företag på den internationella marknaden, samtidigt som det går emot förhållningssättet för OECD:s *Development Assistance Committee* (DAC), vars utgångspunkter stipulerar att biståndet ska ske via obundna och transparenta upphandlingsförfaranden. Omkring 90 procent av biståndet från DAC utgör obundet bistånd.¹⁵³ Därtill reses frågor rörande utvecklingsmöjligheter för biståndets mottagarländer i form av begränsad delaktighet i utvecklingsprojekt. Detta kan i sin tur försämra lokalbefolkningars tillgång till arbetsmarknad samt kapacitetsuppbyggnad.¹⁵⁴

Studier indikerar dock att dessa farhågor kan vara överdrivna. Enligt Brautigam utgör lokalanställda majoriteten av personalstyrkan vid de flesta kinesiska företag.¹⁵⁵ I en studie av Sautman och Yan visade resultatet att ledande och mer avancerade positioner förvisso tenderade att befattas av kineser, men att över 85 procent arbetarna var lokalanställda.¹⁵⁶ McKinsey Global Institute kommer fram till liknande resultat i sin undersökning av 1000 huvudsakligen privatägda kinesiska företag, där 89 procent av de anställda och 44 procent inom ledande befattningar var från lokalbefolkningen.¹⁵⁷ Överlag fanns även olika former av förmågeutveckling i två tredjedelar av fallen. Onekligen finns det indikationer på att kinesiska företag bidrar till afrikansk sysselsättning, men knäckfrågan rörande dess innebörd för den långsiktiga utvecklingspotentialen bland lokalanställda och lokalföretag kvarstår.

Avslutningsvis rör en stor del av kritiken mot kinesiska aktiviteter i Afrika dess långivning utan villkor.¹⁵⁸ Kinas grundläggande och uttalade princip om icke-intervention har lett till befogade farhågor om att Kina därigenom understödjer auktoritära regimer och underminerar situationen för demokratisering och mänskliga rättigheter i Afrika. Likaså riskerar Kinas brist på transparens att förvärra situationen kring korruption i många afrikanska länder.

2.5.4 Breddat fokus inom multilaterala forum

FOCAC har kommit att spela en viktig roll för utvecklingen av relationerna mellan Kina och Afrika. Dessa toppmöten, där kinesiska och afrikanska regeringschefer och ministrar närvarar, har resulterat i tillkännagivanden av betydande policys och löften om lån, politiska engagemang och andra ekonomiska utbyten i en alltmer varierad palett av samarbeten i olika utvecklingsområden. Under senare år har efterföljande handlingsplaner till stor del riktats mot lokal kapacitetsuppbyggnad via olika samarbetsinitiativ inom områden för såväl infrastruktur som industriell utveckling och hälsovård. Andra prioriterade områden är bl. a. tillverkningsindustrin, jordbruk och fred och säkerhet. Fokus på dessa områden kan betraktas som ett implicit svar gentemot den kritik som har riktats mot att Kina endast är intresserad av Afrikas naturresurser,¹⁵⁹ men återspeglar även relationernas övergripande fördjupning och utvidgning.

Inom de politiska relationerna har FOCAC bl.a. resulterat i ökade utbyten mellan såväl centrala som lokala regeringar och politiska partier, regelbundna högnivåmöten, och inrättandet av ett särskilt kinesiskt sändebud för afrikanska frågor. Samarbete med regionala

¹⁵⁰ Olander (2020a).

¹⁵¹ Yun (2014): 8.

¹⁵² Hartmann och Noesselt (2019).

¹⁵³ Granath (2016): 5.

¹⁵⁴ Dollar (2016).

¹⁵⁵ Brautigam, 2015-12-04.

¹⁵⁶ Sautman and Yan (2015).

¹⁵⁷ Jayaram m. fl. (2017).

¹⁵⁸ Michel och Beuret (2009).

¹⁵⁹ Tiezzi (2018).

aktörer såsom Afrikanska unionen (AU), och initiativ inom områden såsom försvar och säkerhet, annonseras ofta genom FOCAC. I Xis tal på 2018 års FOCAC-möte underströk han ånyo tidigt de s.k. ”five no” som utgör utgångspunkten för Kinas relationer till Afrika och betonar principen om icke-intervention.¹⁶⁰ Inom ramen för denna utgångspunkt understryker kinesiska och afrikanska företrädare regelbundet sitt gemensamma motstånd mot vad som betecknas som ett s.k. politiserande av mänskliga rättigheter, där länderna anser att politiska motiv föreligger den västerländska synen på mänskliga rättigheter.

Peking stärker även engagemangen med regionala aktörer som AU, de Västafricanska staters ekonomiska gemenskap (ECOWAS), och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC). Det är oklart hur stor del av AU:s budget som är finansierad av externa aktörer, men Kina har under senare år involverats i ett flertal engagemang med AU. Kinas finansiering av uppbyggnaden av AU:s högkvarter i Addis Abeba tillhör de mest uppmärksammade projekten. Därtill har de två parterna skapat institutionella kanaler, däribland *China-AU Strategic Dialogue* och AU:s deltagande i FOCAC, liksom arbetet för att sammanväva BRI med AU:s Agenda 2063.¹⁶¹

Dessa multilaterala relationer sker främst inom diplomati och säkerhet, men fokuserar även på fredsbyggande och socioekonomisk utveckling, genom finansiellt och tekniskt stöd.¹⁶² Noterbart är även att Kina numera håller konsultationer med AU rörande frågor om mänskliga rättigheter och socioekonomiska rättigheter såsom fattigdomsbekämpning.¹⁶³ Konsultationerna är avsedda att fungera som en plattform för parterna att diskutera frågor rörande mänskliga rättigheter samt koordinera dessa frågor med varandra inom internationella forum. Det bör i sammanhanget tilläggas att Kina starkt betonar ekonomiska rättigheter över medborgerliga och politiska rättigheter. Därtill ska Kina även bygga ECOWAS’ nya högkvarter i Abuja samtidigt som China Exim Bank finansierar ECOWAS Bank for Investment and Development med omkring 500 miljoner dollar för olika utvecklingsprojekt.¹⁶⁴

2.5.5 Afrikanskt stöd för Kina internationellt

Kinas ökade inflytande i Afrika genom multilaterala forum avtecknar sig även inom FN. Exempelvis leder kinesiska företrädare fyra av FN:s 15 fackorgan.¹⁶⁵ I 2019 års val av ny ordförande för FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) gav samtliga afrikanska stater sina röster till Kinas val Qu Dongyu, framför de kandidater som stöddes av USA och Europa.¹⁶⁶

Under tidsperioden 2000–2012 fann forskningsinstitutet AidData ett starkt samband mellan kinesiska lån och afrikanska röster i enighet med Kina i FN:s generalförsamling.¹⁶⁷ Enligt studiens statistiska modell medförde en tioprocentig ökning av röster i linje med Kina en 86 procent ökning i kinesiskt bistånd.¹⁶⁸ Samma studie identifierade även reducerat kinesiskt utvecklingsbistånd till tillfälliga medlemmar i FN:s säkerhetsråd som mottagit stora finansiella bistånd från västerländska givare.¹⁶⁹

Vidare finns exempel på flerfaldigt afrikanskt stöd till Kina i internationella sammanhang. Exempel på detta var då internationella skiljedomstolen i Haag dömde till Filippinernas fördel emot Kina 2016 i den maritima konflikten i Sydkinesiska havet, då flera afrikanska företrädare gav sitt stöd till Kina, samt då Ugandas utrikesdepartement författade ett öppet brev där landet bekräftade sitt stöd för Kinas suveränitet över Hongkong under pågående

¹⁶⁰ Xinhua, 2018-09-03.

¹⁶¹ Ndzendze och Van Hoeymissen (2018).

¹⁶² Mokry (2019).

¹⁶³ African Union, 2016-04-13; Ministry of Foreign Affairs of the People’s Republic of China, 2017-10-31.

¹⁶⁴ Abdur Rahman Alfa Shaban, 2018-03-16; Mokry (2019).

¹⁶⁵ Lynch och Gramer (2019).

¹⁶⁶ Olander (2020a).

¹⁶⁷ Dreher m. fl. (2018): 188-189.

¹⁶⁸ Nyabiage, 2020-01-05.

¹⁶⁹ Dreher m. fl. (2018): 187.

demonstrationer i staden.¹⁷⁰ Noterbart är även att inte ett enda afrikanskt land – inklusive länder med stor muslimsk befolkning – gav sitt stöd till den amerikansk-ledda kritiken i FN:s generalförsamling under 2019 mot Kinas behandling av uigurer i Xinjiang.¹⁷¹

2.5.6 Mjuk makt som strategiskt instrument

Under det senaste decenniet har Kina utökat sin verktygslåda i Afrika för att förbättra sin attraktionskraft i afrikanska länder. En viktig del är den expanderade etableringen av kinesiska nyhetsmedier i Afrika, vilka drivs i nära samarbete med det kinesiska Kommunistpartiet. Nyhetsbyrån Xinhua News Agency har mellan 20 och 28 byråer i Afrika och är idag en regelbunden distributör av nyheter till lokala nyhetsmedier på kontinenten.¹⁷² China Global Television Network (CGTN) är tillgänglig via sex olika FN-språk på den afrikanska kontinenten och har en personalstyrka på omkring 150 personer, medan China Daily ger ut en Afrikaupplaga på veckobasis.¹⁷³ Därtill har kinesiska statliga investerare köpt upp andelar i afrikanska mediaföretag, t.ex. sydafrikanska Independent Media där kinesiska köpare står för 20 procent av ägarskapet.¹⁷⁴ Kinesiska digitala Tv-stationen Star Times sänder nu i 30 afrikanska länder och når omkring 20 miljoner tittare.¹⁷⁵

Kina söker också forma afrikansk media och dess journalister, vilket bl.a. märks genom initiativ rörande mediasamarbete.¹⁷⁶ Sedan 2016 arrangerar Peking varje år ett tio månaders träningsprogram för över 100 afrikanska journalister i Kina, som syftar till att lära ut mediaetik och fördjupa förståelsen för kinesisk utveckling och kultur.¹⁷⁷ Vid FOCAC år 2015 lanserades dessutom ett initiativ om att Kina skulle erbjuda träning till 1000 afrikanska journalister under de följande tre åren.¹⁷⁸

Ytterligare kinesiska ansatser för att utöka sitt anseende och inflytande i Afrika involverar etablerande av kulturella institut (Konfuciusinstitut), forskningssamarbeten, samt utbytesprogram mellan universitet. Antalet Konfuciusinstitut i Afrika har ökat från ett institut år 2005 till 62 Konfuciusinstitut och 13 mindre ”Konfuciusklassrum” spritt över 46 länder år 2020.¹⁷⁹ I dag är Frankrike det enda land i Afrika som har fler kulturcentrum än Kina.¹⁸⁰ Under FOCAC 2018 beslöt Peking att tilldela 50 000 stipendier till afrikanska universitetsstudenter och 50 000 praktikplatser till afrikanska medborgare under de kommande tre åren, vilket är 66 procent mer än vid 2015 års FOCAC.¹⁸¹

Trots den kinesiska offensiven inom det afrikanska medielandskapet så har Kina inte fått samma genomslag som andra internationella nyhetsorganisationer. Studier indikerar en begränsad tittarskara och konsumtion av kinesiska medier.¹⁸² Kännedomen om kinesisk media är betydligt lägre än för internationella nyhetsmedier såsom BBC, CNN och Al-Jazeera. Samtidigt ter sig kinesisk media så här långt även ha haft begränsad inverkan på attityder bland afrikanska journalister, om än i varierande grad.¹⁸³ Däremot tyder generella undersökningar på att attityder i Afrika gentemot Kina blir alltmer positiva.¹⁸⁴ En undersökning bland 36 länder av Afrobarometer från 2016 visade att 63 procent betraktade Kinas ekonomiska och politiska inflytande som positivt.¹⁸⁵

¹⁷⁰ Robies Jr (2016); Olander (2019).

¹⁷¹ Olander (2020a).

¹⁷² Sui, 2019-10-29.

¹⁷³ Sui, 2019-10-29.

¹⁷⁴ Essa (2018).

¹⁷⁵ Li och Cao, 2018-09-07.

¹⁷⁶ Forum on China-Africa Cooperation, 2018-07-19.

¹⁷⁷ McGormick (2019); Xinhua, 2019-12-11; Fang, 2018-07-05; Reporters without borders (2019): 33.

¹⁷⁸ Fang, 2018-07-05.

¹⁷⁹ Hanban (u.å.).

¹⁸⁰ Trines (2019).

¹⁸¹ Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2018-09-05; Nyabiage, 2019-09-28.

¹⁸² Sui, 2019-10-29; Wasserman och Madrid-Morales (2018); Zhang och Muthoni Mwangi (2016).

¹⁸³ Wasserman (2016); Madrid-Morales och Wasserman (2018); Wasserman och Madrid-Morales (2018).

¹⁸⁴ Wasserman och Madrid-Morales (2018): 2215.

¹⁸⁵ Lekorwe m. fl. (2016).

Attityder och inställningar till andra länder hos en befolkning kan dock vara skiftande. I april 2020 uppstod en sällan skådad diplomatisk kris i Kina-Afrika-relationen då afrikanska medborgare enligt rapporter blivit vräkta ur sina hem och föremål för diskriminering i Guangzhou, i södra Kina, med anledning av misstänkt smittspridning av Covid-19 bland individer från afrikanska länder.¹⁸⁶ Händelserna väckte omfattande ilska reaktioner på sociala medier, vilket renderade i att en grupp afrikanska ambassadörer i Kina författade ett brev till kinesiska utrikesdepartementet för att kräva åtgärder samt att en rad afrikanska länder kallade upp kinesiska ambassadörer i sina hemländer för ytterligare förklaring.¹⁸⁷ Det är för tidigt för att dra långtgående slutsatser av dessa händelser, men de afrikanska ländernas avsteg från den vanligtvis tysta diplomatin var noterbar och högst anmärkningsvärd.

2.5.7 Växande kinesisk diaspora

Den kinesiska migrationen till Afrika har ökat i takt med öppnandet av Kinas ekonomi. Den kinesiska diasporan i Afrika är situerad i en kontext styrd utifrån Kinas ekonomiska utveckling och dess utrikespolitik i Afrika. Med det sagt finns naturligtvis även afrikanska medborgare som har kinesisk bakgrund men identifierar sig som exempelvis sydafrikaner, zimbabwier eller gaboneser, snarare än kineser från Folkrepubliken Kina, även om en klar majoritet utgör nyanlända migranter.¹⁸⁸ Kinesisk statlig policy har ofta varit avgörande för formen och omfattningen av kinesisk migration till Afrika, men många kinesiska migranter är självständigt närvarande utan påtryckningar och riktningar från den kinesiska staten.¹⁸⁹

Statistik över kinesiska medborgare som har kommit till Afrika för att bo och jobba under senare år är svåråtkomlig. De flesta uppskattningar landar på mellan en till två miljoner kinesiska migranter i Afrika.¹⁹⁰ ”The Annual Report on Overseas Chinese Study” uppgav exempelvis att Afrika utgjorde hemvist för omkring 1,1 miljoner kinesiska migranter som bodde och jobbade i regionen år 2012, vilket är en ökning från 160 000 personer år 1996.¹⁹¹ Uppskattningar gör gällande att cirka en tredjedel av dessa migranter utgörs av temporära kontraktsarbetare för 1–3 år, medan drygt hälften till två tredjedelar är självständiga migranter som kommer från olika delar av Kina till Afrika.¹⁹² Statistik över distributionen av kinesiska migranter i Afrika är otillförlitlig och varierar kraftigt, men uppskattningsvis återfinns den mest substantiella andelen av kinesiska migranter i Sydafrika, Nigeria, Angola, Madagaskar och Mauritius, men även i länder som Libyen, Botswana, Namibia, Tanzania, Kamerun, Sudan, Gambia, och Lesotho.¹⁹³

Peking har dock i ökad grad börjat betrakta kineser utomlands som en singular entitet, oavsett deras medborgarskap.¹⁹⁴ Att alla dessa människor underordnas ett synsätt om *en* nationell identitet får konsekvenser som kan bidra till att ge diasporan geopolitiska dimensioner, där Peking kan använda kineser utomlands som socialt kapital.¹⁹⁵ Pekings användande av kinesisk diaspora för att gagna nationella intressen genom United Front Work Department har blivit uppmärksammat i andra delar av världen, t.ex. Australien. Liknande uppgifter har inte förekommit i samma omfattning rörande Afrika, men att arbete bedrivs för att mobilisera kinesiska migranter för kinesiska intressen förefaller troligt. I Sydafrika har exempelvis kinesiska föreningar deltagit i aktiviteter för att underblåsa kinesisk nationalism samt förmedla propaganda om politiska frågor som Taiwan.¹⁹⁶

¹⁸⁶ Yun (2020b).

¹⁸⁷ Reuters, 2020-04-11.

¹⁸⁸ Hodzi (2018).

¹⁸⁹ Mohan och Tan-Mullins (2009); Ho (2008).

¹⁹⁰ Wang (u.å.); Harley (2019); Hodzi (2018).

¹⁹¹ Su, 2017-01-14.

¹⁹² Yoon (2016).

¹⁹³ Ma Mung (2008): 95; Poston och Wong (2016): 359-360; Academy for Cultural Diplomacy (u.å.); Harley (2019); Wang (u.å.); FN:s avdelning för ekonomiska och sociala ärenden, u.å.

¹⁹⁴ Huynh (2018).

¹⁹⁵ Almén (2020).

¹⁹⁶ Huynh (2018): 43.

2.5.8 Sammanfattning

Kina investerar alltmer resurser i att stärka sina bilaterala och multilaterala band i Afrika. Den sammantagna bilden av Kinas politiska engagemang på den afrikanska kontinenten återspeglar tydligt att Afrika är prioriterat för Kina. Kinesiska aktiviteter i Afrika har diversifierats och mognat bortom endast råvaruutvinning, vilket har fördjupat Kinas politiska relationer i Afrika. Med omfattande ekonomiska muskler och märkbara signaler om Afrikas betydelse har Kinas politiska roll i regionen därmed stärkts. En betydande och frekvent diplomatisk närvaro i kombination med växande institutionellt stöd leder till ett växande inflytande och närmande till afrikanska länder inom såväl internationell multilateralism som regionala forum och bilaterala relationer. Detta märks i synnerhet på den internationella scenen, där Kina åtnjuter ett ökat stöd hos afrikanska länder för sina nationella intressen. Kinas fokus på att stärka sin politiska profil och utvecklingsmodell väntas således fortsätta i Afrika.

2.6 Militärt engagemang

Kinas utökade band med afrikanska länder har inneburit en utvidgning av Kinas militära och säkerhetsorienterade relationer till Afrika. Kinas omfattande närvaro på afrikansk mark har lett till att Kinas intressen är betydligt mer exponerade mot utvecklingen i Afrika. Evakueringen av kinesiska medborgare från kriget i Libyen 2011 var en tydlig tankeställare för Peking om att deras intressen i dag påverkas av händelser långt bortom sina egna gränser. Därtill utgör förekommande attacker mot kinesiska arbetare och företag av terroristgrupper i exempelvis Etiopien, Kamerun, Nigeria och Sudan ytterligare påminnelser för Peking om behovet av att skydda sina intressen i Afrika.¹⁹⁷

2.6.1 Ökat fokus på säkerhet

Kina har under senare år stärkt sitt engagemang för säkerhet i Afrika. I 2015 års Afrikapolicy lyfter Kina fram betydelsen av att stödja afrikanska länder i strävan för fred och säkerhet.¹⁹⁸ Kina betonar konceptet om utveckling för fred och identifierar regionala organisationer såsom AU som viktiga bärare för fredsbyggande i Afrika. Likaså ämnar Kina skala upp utbyten med och utbildning av afrikansk militär, samt understryker även sitt stöd till Afrika i form av antipiratinsatser och kontraterrorism.

Kinas utökade fokus på säkerhet och militära utbyten får även genomslag i FOCAC. 2012 lanserades *China Africa Cooperative Partnership for Peace and Security*.¹⁹⁹ Initiativet syftade till att tillgängliggöra institutionellt stöd till fred och säkerhet i Afrika, som finansiellt och tekniskt stöd, kapacitetsuppbyggnad och utbyten i form av freds- och säkerhetsuppbyggande träning. Initiativet återspeglade en ökad insikt hos Peking om nödvändigheten av att engagera sig i frågor rörande stabilitet och säkerhet i Afrika, trots sin officiella policy om icke-intervention i andra länder. Under de senaste årens FOCAC-möten lovar Kina att erbjuda AU finansiellt militärt stöd för organisationens uppbyggnad och drift av African Standby Force samt dess kapacitet för att bemöta omedelbara kriser, det s.k. *African Capacity for the Immediate Response to Crisis*.²⁰⁰ Vidare understryker såväl FOCAC-möten som 2015 års Afrikapolicy betydelsen av att fördjupa militära samarbeten såsom gemensamma försvarsövningar och träning av militär personal, att ha frekventa militära högnivåmöten, samt att utvidga samarbeten inom teknologi och militär medicin.

2018 ägde *China-Africa Defence and Security Forum* rum för första gången. Forumet möjliggör för försvarsministrar och militära ledare från Kina och 50 afrikanska länder att diskutera Afrikas situation för fred och säkerhet, militära relationer och afrikansk

¹⁹⁷ Manrique Gil (2015).

¹⁹⁸ China Daily (2015).

¹⁹⁹ Forum on China-Africa Cooperation (2012).

²⁰⁰ Forum on China-Africa Cooperation (2015); Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2018-09-05.

kapacitetsuppbyggnad för säkerhet.²⁰¹ Vidare innebär forumet viktiga möjligheter för Kina att inom försvarsområdet fördjupa personliga kontakter med afrikanska motparter och att inte bara marknadsföra kinesisk militär utrustning utan även framhäva sig som en nära partner. Samma år lanserade FOCAC ytterligare två säkerhetsrelaterade forum: *China-Africa Peace and Security Forum*, vilket genomfördes för första gången 2019, och *China-Africa Law Enforcement and Security Forum*, under vilket 50 olika stödprogram lanserades för att utveckla det kinesisk-afrikanska samarbetet inom lag och ordning.²⁰² Därtill upprättades *China-Africa Peace and Security Fund*, samtidigt som det skedde en avsiktsförklaring om att öka delning av gemensam underrättelseinformation.²⁰³

Kinas ökade aktiviteter i frågor som rör säkerhet visar sig även genom humanitärt stöd samt räddningsinsatser och evakueringar i samband med krig och naturkatastrofer. Utöver nämnda Libyenkriget där 35 000 kinesiska medborgare evakuerades 2011, hjälpte kinesiska flottan även till att evakuera såväl kinesiska som utländska medborgare från Jemen via Djibouti 2015.²⁰⁴ Totalt bistod Kina med att hjälpa 680 personer att ta sig från Jemen via två insatser, varav det andra tillfället evakuerade enbart utländska medborgare från totalt tio länder. Andra exempel på hjälpinsatser i Afrika inkluderar bland annat Folkets befrielsearmés (PLA) stöd till Liberia och Sierra Leone för att bekämpa Ebola epidemin år 2014 samt humanitärt stöd till Mocambique efter att cyklonen Idai drabbat hamnstaden Beira i mars 2019.²⁰⁵

2.6.2 Deltagande i FN:s fredsbevarande insatser

Ett av de synligaste exemplen på Kinas ökade närvaro i Afrikas militär- och säkerhetssektorer är det växande deltagandet i FN:s fredsbevarande insatser. Kina har utvecklat sin syn på fredsbevarande styrkor från att ha fördömt dessa under 1970-talet till att under tidigt 1980-tal och framåt bytt fot, för att numera vara en stark supporter av FN:s fredsbevarande insatser.²⁰⁶

Kina står i dag för över 15 procent av budgeten för FN:s fredsbevarande insatser, vilket innebär att Kina är näst största finansiär efter USA.²⁰⁷ Därtill är Kina det land bland de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd som bidrar med störst truppstyrka. Kinas bidragande truppstyrka ökade kraftigt från 98 personer år 2000 till 3 045 personer år 2015, för att därefter ha minskat något och i slutet av mars 2020 ha 2 538 personer utsända.²⁰⁸ Antalet är förvisso färre än länder som Indien, Nepal, och Etiopien, men utgör alltså ett stort truppbidrag.²⁰⁹ Över 80 procent av dessa styrkor är utsända i Afrika, varav Sydsudan (UNMISS) och Mali (MINUSMA) utgör de två insatser som engagerar flest kinesisk personal.²¹⁰ Övriga kinesiska truppbidrag i Afrika är placerade i Darfur (UNAMID), Kongo-Kinshasa (MONUSCO), Västsahara (MINURSO) och Centralafrikanska republiken (MINUSCA).²¹¹

En stor majoritet av kinesisk personal är soldater, men de kinesiska kontingenterna består även av poliser, stabspersonal och experter.²¹² Fram till 2012–2013 brukade kinesiska truppbidrag vara begränsade till icke-militär personal som civila poliser, medicinska och logistiska team, samt ingenjörer.²¹³ Kina har dock sänkt tröskeln för att sända personal till aktiva konfliktzoner. Den kinesiska kontingenten i Sydsudan från år 2012 involverade en

²⁰¹ International College of Defense Studies NDU PLA China, 2018-07-02.

²⁰² Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2018-09-05.

²⁰³ Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2018-09-05.

²⁰⁴ Panda (2015).

²⁰⁵ Panda (2015); Shen (2019).

²⁰⁶ Grieger (2019): 6.

²⁰⁷ United Nations Peacekeeping, u.å.(a).

²⁰⁸ United Nations Peacekeeping, u.å.(b).

²⁰⁹ United Nations Peacekeeping, u.å.(b).

²¹⁰ United Nations Peacekeeping, u.å.(b).

²¹¹ United Nations Peacekeeping, u.å.(b).

²¹² United Nations Peacekeeping, u.å.(b).

²¹³ Hang (2019).

mindre pluton av trupper, men dess explicita roll var att skydda kinesisk personal.²¹⁴ Kinas truppbidrag till insatsen i Mali från år 2013 är än mer anmärkningsvärd då det markerar det första kinesiska bidraget bestående av stridsförband och är integrerad i en FN-insats med det större syftet att skydda såväl kinesiska som icke-kinesiska medborgare.²¹⁵ Förvisso finns ett regionalt ekonomiskt intresse för Kina där Mali är beläget, men insatsen i Mali sker i ett land där Kina har relativt modesta ekonomiska bilaterala band, i jämförelse med konfliktområden som Sydsudan och Kongo-Kinshasa. Nyligen har Kina även deltagit med sin första fredsbevarande helikopterstyrka till missionen i Darfur.²¹⁶ Utvecklingen av kinesiskt agerande kan tolkas som ett uttryck för Kinas insikt om att regionala konflikter kan påverka ekonomiska intressen bortom det aktuella området, men även att Kinas engagemang och intressen i Afrika rör sig bortom endast ekonomiska intressen.

Kina drivs av flera faktorer som motiverar dess engagemang för fredsbevarande insatser i Afrika. För det första utgör Kinas deltagande i FN:s fredsbevarande styrkor en viktig del i arbetet med att skydda sina intressen utomlands, vilket således även kan påverka Kinas val av insatsområde samt dess omfattning. Fredsbevarande insatser är dessutom det internationellt sett mest acceptabla förfarandet för Peking vad gäller att skydda sina intressen utomlands utan att formellt göra större avsteg från principen om icke-intervention.²¹⁷ För det andra ger kinesiskt deltagande möjligheter till träning för sina trupper. Således innebär ett diversifierat engagemang i dessa insatser för kinesiska civila och militära styrkor en möjlighet att tillskansa sig värdefulla operationella erfarenheter, såsom att pröva ny militär utrustning och att samarbeta samt öva med andra FN-kontingenter.²¹⁸ Detta gäller i synnerhet s.k. *military operations other than war (MOOTW)*.²¹⁹ För det tredje bidrar Kinas engagemang i fredsbevarande operationer till att framställa Peking som en ansvarsfull och pålitlig aktör i Afrika. Framför allt medverkar det till att positionera Kina som en ledande kraft inom ramen för syd-syd-samarbete.²²⁰ Genom ett aktivt deltagande i FN:s insatser kombinerat med ett allt större finansiellt bidrag kan Peking visa att det kinesiska engagemanget inte enbart kretsar kring ekonomiska intressen och naturresurser.

2.6.3 Militär utbildning, övningar och privata säkerhetsföretag

Det militära engagemanget i Afrika består även av finansiellt stöd och samarbeten såsom övningar och militär utbildning. I augusti 2018 informerade det kinesiska försvarsdepartementet att Kina ämnar öka samarbetet med afrikanska länder inom områden som utbildning av personal, logistik, fredsbevarande insatser, sjukvård, och hjälpinsatser.²²¹ Detta syftar till att öppna upp för en ”ny era av militära relationer mellan Kina och Afrika”.²²² I Kinas senaste försvarsvitbok från 2019 bekräftas denna ambition om att stärka det militära samarbetet.²²³

Majoriteten av Kinas militära stöd förmedlas bilateralt direkt till afrikanska länder, framför allt till länder där Kina har identifierat substantiella kommersiella intressen, såsom Angola, Zimbabwe och Kongo-Kinshasa.²²⁴ Kinas bilaterala relationer med afrikanska länder involverar militära samarbeten, exempelvis omfattande högnivåbesök, flottpatruller och gemensamma övningar, däribland även militära övningar med skarp ammunition.²²⁵ Kina genomför regelbundet gemensamma övningar med länder på den afrikanska kontinenten, och är särskilt aktivt där flertalet BRI-projekt återfinns.²²⁶ Den 16 januari 2020 avslutade

²¹⁴ Lanteigne (2019).

²¹⁵ Lanteigne (2019).

²¹⁶ Hang (2019).

²¹⁷ Nkereuwem (2017); Hang (2019).

²¹⁸ Nkereuwem (2017); Hang (2019); Grieger (2019): 8.

²¹⁹ Lanteigne (2019).

²²⁰ Nkereuwem (2017).

²²¹ Ministry of National Defense of People’s Republic of China, 2018-08-31.

²²² Ministry of National Defense of People’s Republic of China, 2018-08-31.

²²³ Xinhua, 2019-07-24.

²²⁴ Kovrig (2018).

²²⁵ Benabdallah, 2018-07-06.

²²⁶ Chandran, 2018-06-27.

exempelvis Kina och Tanzania en 25 dagar lång militär övning vid namn *Sincere Partners 2019*.²²⁷ Övningen var den första i sitt slag med deltagande kinesiska och tanzaniska landstyrkor, och inbegrep bl.a. ledningsövningar, skjutövningar och operationer för genomsökande av bostadsområden. Under år 2018 genomförde PLA övningar i Gabon, Ghana, Kamerun, och Nigeria, medan kinesiska militära läkarteam samarbetade med sina motsvarigheter i Etiopien, Sierra Leone, Sudan och Sydsudan i syfte att utveckla förmågan att omhänderta stridsskadade.²²⁸

Det kinesiska stödet består ofta av utbildning och kapacitetsuppbyggnad inom områden som försvar, kontraterrorism, förebyggande av upplopp, och gräns- och migrationskontroll.²²⁹ Exempelvis bidrar PLA till att utveckla Kinas nyetablerade diplomatiska relationer med Burkina Faso genom att utbilda landets armé i kontraterrorism och i skydd av infrastruktur.²³⁰ Denna typ av kapacitetsuppbyggnad utgör nyckelkomponenter i det kinesiska engagemanget i Sahel, vilket även sammanfaller väl med Kinas nämnda engagemang i FN-insatsen i Mali. Kina har annonserat ytterligare stöd för G5 Sahel genom försändelser av utrustning för sju miljoner dollar till respektive medlem.²³¹ En utökad militär närvaro i dessa delar av Afrika underlättar utvidgningen av BRI-lanserade projekt i Sahel och i den bredare västafrikanska regionen.²³² Liknande intressen kan även skönjas i Kenya, där Kina utbildade lokala säkerhetsstyrkor i syfte att skydda den kinesiskbyggda höghastighetsjärnvägen mellan Mombasa och Nairobi, lanserad som ett högprofilerat BRI-projekt i Östafrika.²³³

Ett led i utvecklingen av ökad kinesisk närvaro är den växande aktiviteten bland privata kinesiska säkerhetsstyrkor i Afrika. Kinesiska säkerhetsföretag som DeWe Security och Frontier Services Group har ökat sin närvaro i länder där kinesiska intressen behöver skydd, exempelvis i Angola, Etiopien, Nigeria, Somalia, Sudan, Sydsudan och Zimbabwe.²³⁴ De kinesiska säkerhetsstyrkorna är oftast verksamma i samarbete med den lokala poliskåren, underrättelseenheter samt militära styrkor. De bidrar dessutom med rekommendationer om strategier till dessa inhemska kårer för hur de ska använda sina styrkor.

Kinas Afrikapolicy från år 2015 betonade behovet av att professionalisera utbildningsprogram med afrikanska länder, varpå tiotusentals afrikanska militära representanter har bjudits in till Kina för workshops.²³⁵ Därutöver studerar hundratals afrikanska militära officerare i Kina varje år vid lärosäten som China Military Academy, Dalian Naval Academy, Air Force Aviation Academy, och PLA:s National Defence University.²³⁶ Dessa utbyten fördjupar de bilaterala banden inom försvarssektorn och utbildar afrikanska representanter om Kinas förhållningssätt till sin militär, där Kommunistpartiet har ett absolut maktövertag över armén.

2.6.4 Vapenexport

Kinas försäljning av vapen utgjorde 13 procent av Afrikas totala vapenimporter under tidsperioden 2015–2019, vilket är en minskning från perioden 2013–2017 då andelen motsvarade 17 procent.²³⁷ I jämförelse motsvarar ryska vapenexporter till Afrika 49 procent av Afrikas totala vapenimporter medan USA utgör 14 procent under perioden 2015–2019.²³⁸ Nordafrika stod för 74 procent av Afrikas vapenimporter från Kina, varav Algeriet ensamt utgjorde 79 procent av de nordafrikanska vapenimporterna. Kina stod i sin tur för 13 procent av den nordafrikanska vapenexporten. Sett till Afrika söder om Sahara är Kina subregionens

²²⁷ Ministry of National Defense of People's Republic of China, 2020-01-21.

²²⁸ Nantulya (2019a).

²²⁹ Alden och Wu (2017).

²³⁰ Nantulya (2019a).

²³¹ Olander (2020c); Burcu och Bertrand (2019).

²³² Nantulya (2019a).

²³³ Nantulya (2019a).

²³⁴ Nantulya (2019b).

²³⁵ China Daily (2015); Benabdallah, 2018-07-06.

²³⁶ Nantulya (2019a).

²³⁷ Lee, 2018-07-08; Wezeman m. fl. (2020).

²³⁸ Wezeman m. fl. (2020).

näst största vapenleverantör efter Ryssland, där Kina är ursprunget till 19 procent av regionens vapenimporter medan Ryssland står för 36 procent.²³⁹ Afrikanska importörer utgör 16 procent av Kinas totala globala vapenförsäljning för perioden 2015–2019,²⁴⁰ vilket är en minskning från 19 procent för tidsperioden 2010–2014.²⁴¹

Den kinesiska vapenexporten till Afrika är mer utspridd än de amerikanska och ryska motsvarigheterna. För Rysslands vapenexport till Afrika står Algeriet och Egypten för 84 procent, medan USA sänder 87 procent av sin totala afrikanska vapenexport till Egypten och Marocko.²⁴² För Kinas del står Nordafrika för 49 procent av kinesiska vapenexporter till Afrika, medan 21 procent såldes till Östafrika och resterande 30 procent är utspridd på övriga delar i Afrika.²⁴³ Efter Algeriet utgör exempelvis även Tanzania, Marocko, Nigeria och Sudan utmärkande exportdestinationer för kinesisk vapenexport.²⁴⁴ Totalt har 23 afrikanska länder importerat vapen från Kina under perioden 2015-2019.²⁴⁵

Kinesisk vapenexport är attraktiv då Kina erbjuder relativt billiga vapen som har ökat i kvalitet. Försäljning av mer högteknologiska vapensystem till Afrika förekommer, men överlag består kinesiska vapenexporter till afrikanska länder alltjämt av mindre sofistikerad material i form av pansarbandvagnar, lättare träningsflygplan, och obemannade luftfordon.²⁴⁶ Detta kan jämföras med Kinas främsta exportdestinationer som Pakistan och Bangladesh, där Kina säljer företrädesvis större vapensystem såsom fregatter, korvetter, ubåtar och luftförsvssystem, samt i större utsträckning även involverar underhåll av och utbildning av de sålda vapensystemen.²⁴⁷

Kinas bredd när det gäller vapenförsäljning till afrikanska länder indikerar att kinesisk vapenexport till Afrika oftast är byggt på tillgång och efterfrågan. Dock kan Kinas ökade vapenexporter till Afrika mycket väl även ingå i Pekings större ambition att bli en viktig vapentillverkare och exportör. Därtill går det inte heller att frånse att denna handel kan utgöra ett användbart verktyg för Kina att utöka sitt regionala inflytande för att säkra ekonomiska och politiska intressen.²⁴⁸ Kina är i växande takt en deltagande kraft i uppbyggnaden av Afrikas institutionella försvars- och säkerhetskapacitet, vilket möjliggör utökat inflytande i regionen. Ett led i denna ambition var när Kinas State Administration for Science, Technology and Industry for National Defense 2018 slöt bilaterala avtal med 45 afrikanska länder för att fördjupa utbytet av försvarsteknologi och uppbyggnaden av försvarsindustrier.²⁴⁹ Närmare teknologiska försvarssamarbeten och ökad vapenexport kan således medföra ett större kinesiskt avtryck i Afrikas försvar- och säkerhetsstruktur.

2.6.5 Maritim säkerhet

Kinesiska försvarsvitböcker uttrycker explicit behovet av att PLA agerar långt bortom Kinas gränser för att skydda växande kinesiska intressen globalt.²⁵⁰ Enligt 2015 års försvarsvitbok ska Kinas flotta (PLAN) skifta fokus från ett ”*offshore waters defence*” till en kombination av ”*offshore waters defence*” och ”*distant sea protection*”.²⁵¹ För 2019 års försvarsvitbok listar Kina de grundläggande nationella försvarsintressena, där såväl skydd av Kinas intressen utomlands som säkerställandet av Kinas maritima rättigheter och intressen ingår.²⁵² Maritim säkerhet är sålunda ett prioriterat område för Kina där ekonomiska och politiska

²³⁹ Wezeman m. fl. (2020).

²⁴⁰ Wezeman m. fl. (2020).

²⁴¹ Wezeman m. fl. (2015).

²⁴² Deutsche Welle, 2018-06-29.

²⁴³ China Power Team (2020).

²⁴⁴ China Power Team (2020); Wezeman m. fl. (2020).

²⁴⁵ Wezeman m. fl. (2020).

²⁴⁶ Nan (2018).

²⁴⁷ Nan (2018).

²⁴⁸ Nan (2018).

²⁴⁹ Nantulya (2019a).

²⁵⁰ The State Council of the People’s Republic of China (2013); The State Council of the People’s Republic of China (2015).

²⁵¹ The State Council of the People’s Republic of China (2015).

²⁵² Xinhua, 2019-07-24.

intressen behöver försvaras och säkerställas. Kina har blivit alltmer beroende av säkra maritima handelsleder, då de transporterar omkring 80 procent av Kinas totala handel i värde.²⁵³

I takt med en ökad global kinesisk roll utvidgas krav på närvaro och förmåga att säkerställa kinesiska intressen bortom Kinas första respektive andra ökedja. Detta inbegriper ett ökat fokus på Indiska oceanen och därmed även den östafrikanska kustlinjen som en del av Kinas intresseområde. Genom en utökad militär närvaro i afrikanska vatten möjliggörs en större handlingsfrihet för Kina att stödja och tillgodose intressen som handelsflöden, fredsbevarande styrkor, kinesiska medborgare och företag, samt kinesiska beskickningar.

Antipiratsatser i Adenviken och Guineabukten

Kina har sedan år 2008 bidragit med militära fartyg till den internationella insatsen med FN-mandat som patrullerar utanför den somaliska kusten i Adenviken för att stävja sjöröveri. Insatsen har varit en lärorik och utmanande erfarenhet för Kina, då det var första gången PLAN allokerade sin flotta för operation och representation utanför Asien och under en flerårsperiod.²⁵⁴ Kina har agerat unilateralt jämte den multilaterala styrkan i Adenviken, även om Kina på policynivå har deltagit i den multilaterala koordinationen av patrullerna.²⁵⁵

I Guineabukten har Kinas deltagande i multilaterala initiativ varit ytterst begränsat. Istället har Kina genomfört antipiratövningar bilateralt med länder i den västafrikanska regionen. 2014 initierade Kina de första antipiratövningarna med Nigerias och Kameruns respektive flottor, vilket var Kinas första militära övningar i Guineabukten.²⁵⁶ Övningarna understryker Kinas ökade insikt om regionens fragila säkerhetssituation, vilket vidare förstärks av att Peking exempelvis har donerat patrullbåtar till Sierra Leone och Benin för att stärka säkerheten i bukten.²⁵⁷ Representanter från länder i regionen har dessutom utbildats i Kina för implementering av maritim lag och säkerhet sedan 2008, och har bl.a. fokuserat på hjälpinsatser till havs samt arbete mot sjöröveri.²⁵⁸

Kinas fortsatta engagemang i antipiratverksamhet i Afrika kopplar även an till de ekonomiska och strategiska intressen som medföljer utvidgningen av BRI i Afrika samt Kinas ambition att projicera flottans ökade makt och förmåga. Utöver skyddet av handelstransporter till havs har dessa insatser även bidragit med värdefull erfarenhet för PLAN och förbättrat flottans operationella förmåga att agera i vatten långt ifrån Kina.²⁵⁹ Därtill har insatserna bidragit till att ta det första steget i en utökad närvaro för flottan i Indiska oceanen och längs afrikanska kuster, vilket däribland har lett till etablerandet av Kinas första militärbas utomlands i Djibouti.

Militärbas och hamnverksamhet

År 2017 öppnade Kina sin första militärbas utomlands i Djibouti. Kina betecknar dock utposten som en bas för logistiskt stöd till PLAN:s antipiratverksamhet, kinesiska fredsbevarande styrkor och humanitära insatser.²⁶⁰ PLAN:s antipiratstyrka gör tio hamnbesök per år i Djibouti.²⁶¹ Men den har också använts till att genomföra ett flertal kontraterrorismövningar och militära övningar med skarp ammunition.²⁶² Under 2017 och 2018 genomförde PLA tre militära övningar per år, innan de fr.o.m. juli 2018 upphörde att rapportera om övningar i området.²⁶³ Därtill har basen byggts ut för att tillgängliggöra utrymme för större krigsfartyg.²⁶⁴ Enligt Djiboutis utrikesminister, Mahmoud Ali Youssouf, har basen utrymme för en truppstyrka på maximalt 2000 personer och inrymmer sannolikt

²⁵³ Hellström (2019).

²⁵⁴ Nantulya (2019a); Grieger (2019): 11.

²⁵⁵ Grieger (2019): 11.

²⁵⁶ Hang och Seibel (2015).

²⁵⁷ Hang och Seibel (2015).

²⁵⁸ Hang och Seibel (2015).

²⁵⁹ Hang och Seibel (2015).

²⁶⁰ Hellström (2019).

²⁶¹ Dutton m. fl. (2020): 41.

²⁶² Hellström (2019); Kovrig (2018); People's Daily, 2018-05-15; Lo, 2017-11-25.

²⁶³ Dutton m. fl. (2020): 40.

²⁶⁴ Grieger (2019): 11.

som mest 300 marinsoldater.²⁶⁵ Obekräftade uppgifter från kinesisk media gör dock gällande att antalet trupper snarare kan uppgå till 10 000 personer.²⁶⁶

Med en ökad närvaro skärper basen Kinas förmåga att skydda och agera mot hot mot kinesiska investeringar, medborgare och tillgångar. Basen underlättar även för säkrandet av strategiska maritima handelsleder och därmed även tillgången till viktiga naturresurser. Djibouti är strategiskt placerat för flödet av handels- och energileveranser till och från Kina via den Indiska oceanen. Därtill bör värdet av blotta närvaron av kinesisk militär inte underskattas, eftersom Kinas permanenta militära närvaro möjliggör maktprojicering i regionen och dess maritima områden.

Basen i Djibouti ingår i en bredare kontext av kinesisk maritim närvaro längs afrikanska kustlinjer där även infrastrukturutveckling och hamnverksamhet ingår. Kinesisk närvaro och engagemang i hamnar och infrastruktur längs Afrikas kuster gör Kina till en alltmer inflytelserik och viktig aktör i Afrikas maritima miljö. I samband med etableringen av basen i Djibouti gjordes exempelvis även stora investeringar och utvecklingsprojekt, vilka ingick som ett helhetspaket i överenskommelsen om basen.²⁶⁷ Djiboutis Doraleh-hamn, som utgör en av Afrikas viktigaste hamnar för Kinas handel med regionen, är placerad i närheten av den kinesiska basen, och förbinds med Etiopiens huvudstad Addis Ababa via en kinesiskt finansierad och byggd järnväg, som även ansluter till andra länder på Afrikas horn och regioner i närområdet med fler hamnar byggda och finansierade av Kina.²⁶⁸ På så sätt kan Kina diversifiera samt skapa större kontroll över sina leveranskedjor från Afrika till Kina, via Indiska Oceanien.²⁶⁹

Således integreras Kinas kommersiella och strategiska syften, vilka i sin tur möjliggör fler aktiviteter för Kinas flotta i afrikanska vatten. Bland de 46 identifierade hamnarna i Afrika söder om Sahara som Kina är engagerat i har åtminstone sex mottagit besök av den kinesiska flottans fartyg och är hamnar som kan användas både civilt och militärt.²⁷⁰ Samtidigt är sju av de elva hamnar som är drivs av kinesiska aktörer djupshavshamnar och kan därmed användas för såväl större kommersiellt bruk som för militära fartyg att anlägga vid. Enligt CSIS bedöms Kina i ökad omfattning använda sina hamninvesteringar för politiska och militära syften.²⁷¹

Hamnbesök och övningar

För ett decennium sedan var Kinas närvaro på den afrikanska kontinenten ytterst marginell. I dag uppskattas PLAN regelbundet rotera åtminstone fem stridsfartyg och ett flertal ubåtar i Indiska oceanen.²⁷² Den kinesiska flottans hamnbesök förenas ofta med högnivåutbyten, utbildningar och övningar, vilket ingjuter en grad av närmare diplomati och samarbete.²⁷³ År 2014 genomförde PLAN exempelvis för första gången hamnbesök till fyra länder i regionen kring Guineabukten – Angola, Elfenbenskusten, Kamerun och Nigeria – som en del av en besöksrutt innefattandes totalt åtta afrikanska länder.²⁷⁴ Besöken involverade även övningar med de kamerunska och nigerianska flottorna. År 2018 besökte kinesiska insatsstyrkor på nytt hamnar i regionen och övade även med samtliga besökta länder, inklusive Gabon, Ghana, Nigeria och Kamerun.²⁷⁵

Andra utmärkande länder som har engagerat PLAN med hamnbesök och övningar är bl.a. Tanzania och Namibia.²⁷⁶ De namibisk-kinesiska relationerna är historiskt mycket goda och likaså relationerna mellan deras två flottor, vilket kan skönjas i kinesiskt stöd i form av

²⁶⁵ Hellström (2019).

²⁶⁶ Hellström (2019).

²⁶⁷ Benabdallah, 2018-07-06.

²⁶⁸ Nantulya (2019a); Hellström (2019).

²⁶⁹ Nantulya (2019b).

²⁷⁰ Devermont (2019).

²⁷¹ Devermont (2019).

²⁷² Nantulya (2019b).

²⁷³ Zheng, 2019-07-13.

²⁷⁴ Hang och Seibel (2015).

²⁷⁵ Grieger (2019).

²⁷⁶ Defence Web (2014); Wang, u.å.; China Daily, 2017-08-18; Fanell (2019): 28; Nantulya (2019a).

försvarsmateriel och försäljning av patrullbåtar.²⁷⁷ PLAN har vid ett flertal tillfällen övat med sin namibiska motsvarighet och besökt Walvis Bay, vilket är en hamn som utgör en alltmer strategisk knutpunkt för Kinas maritima sidenväg i Afrika. Det kinesiska engagemanget i och omkring Walvis Bay bär likheter med Kinas agerande i Djibouti, vilket har medfört spekulationer om att Walvis Bay kan bli Kinas nästa flottbas.²⁷⁸ China Harbour Engineering Company har varit delaktig i utvecklingen av *The Walvis Bay Expansion Project*, som efter färdigställande kommer att förbinda södra Afrika med andra hamnar och infrastruktur där företaget är aktivt i Elfenbenskusten, Gambia, Ghana, Guinea, Kamerun, Nigeria, Sao Tomé och Príncipe, och Senegal.²⁷⁹ Därtill involverar Kinas närvaro i Namibia även uppbyggnad av en ny militärakademi, 324 km från Walvis Bay, samt vapenexport och utbildning av den namibiska militären.²⁸⁰ Detta utgör ett ytterligare exempel på hur Kina växelverkar sina kommersiella och strategiskt militära intressen i de maritima korridorerna i Afrika.

PLAN har även övat med utländska aktörer på afrikanskt territorium. 2018 samövade PLAN med EU NAVFOR, EU:s marina insats i Adenviken, vid Kinas bas i Djibouti.²⁸¹ De två parterna deltog i en övning som fokuserade på räddningsinsatser av militär medicinsk personal. Interaktioner mellan PLAN och EU NAVFOR är inte ett nytt fenomen, men det var första gången de två övade gemensamt. I november 2019 genomförde PLAN en mer uppmärksam övning tillsammans med Sydafrika och Ryssland i sydafrikanska vatten. Övningen pågick under fem dagar och syftade till att möjliggöra träning för ”en multinationell insatsstyrka att reagera och motverka säkerhetshot till havs”.²⁸² Fokus låg på att öva manövrering i olika fartygsformationer, skarpa skjutövningar, öva start och landning av helikoptrar på fartyg, samt katastrofhjälp.²⁸³ De kinesiska och sydafrikanska flottorna har tidigare samövat, men det var första gången de tre länderna övade tillsammans. Utöver fortsatta fördjupade militära relationer med Ryssland innebär övningen för Kina även en möjlighet att inte bara uppvisa förmåga att agera i vatten långt bortom sina gränser, men också signalera att de har regionala vänner i Afrika som stöder PLAN:s närvaro.

Samtidigt vill Kina dämpa sin militära framtoning i Afrikas vatten. Ett led i detta var då PLAN:s sjukvårdsfartyg under loppet av hundra dagar under 2017 besökte sju kustbelägna afrikanska länder – Angola, Djibouti, Gabon, Kongo-Brazzaville, Mocambique, Sierra Leone och Tanzania – för att erbjuda fri humanitärt och medicinskt stöd.²⁸⁴ Besöken bidrog till att fördjupa lokala kontakter och bygga upp Kinas mjuka makt i Afrika.

2.6.6 Sammanfattning

Kinas militära aktiviteter i Afrika har under senare år ökat i betydande omfattning. Detta avspeglas i såväl policyinriktningar som det faktiska engagemanget på den afrikanska kontinenten och dess kringliggande maritima omgivning. Etablerandet av Kinas första militärbas utomlands i Djibouti är naturligtvis det mest utmärkande i denna utveckling, men än viktigare att notera är att det sker i samband med ett större kinesiskt fokus på militära och säkerhetsorienterade aktiviteter i Afrika. Kina har ökat sitt institutionella militära stöd på såväl multilateral som bilateral nivå, utvidgat samarbetet vad gäller försvar och säkerhet i Afrika genom bl.a. stora bidrag till FN:s fredsbevarande insatser, och har blivit alltmer aktivt genom träning av och övningar med afrikanska styrkor.

Kinas strategiska intressen är sammanvävda med landets växande ekonomiska och politiska intressen i Afrika, vilket motiverar en större militär närvaro. Denna integration av strategiska och kommersiella intressen syns inte minst i Kinas fokus på maritim säkerhet, där den

²⁷⁷ Fanell (2019): 28.

²⁷⁸ Nantulya (2019a).

²⁷⁹ Nantulya (2019a).

²⁸⁰ Fanell (2019): 29.

²⁸¹ European Union External Action, 2018-10-16; Stanley-Lockman (2018).

²⁸² Defence Web (2019).

²⁸³ Defence Web (2019); Naval News Defence, 2019-11-30.

²⁸⁴ Fanell (2019): 28.

kinesiska flottan har ökat sin närvaro längs de afrikanska kustlinjerna i samband med hamnutbyggnad och infrastrukturutveckling inåt landet. Att säkra maritima transportleder via Indiska oceanen till Kina är av stor vikt för fortsatt kinesisk ekonomisk utveckling. Ett ökat fokus på maritim säkerhet – och militär maritim närvaro – kan därmed förväntas vad gäller Kinas militära engagemang i Afrika.

2.7 Kinas Afrikastrategi

Kinas strategi på den afrikanska kontinenten bedöms involvera tre övergripande spår för att tillgodose landets nationella intressen. Den första centrala komponenten i den kinesiska strategin i Afrika är att tilldela kontinenten ökade resurser. Framför allt använder Kina stora ekonomiska muskler för att bl.a. tillskansa sig ett ökat politiskt inflytande. Den kinesiska strategin i Afrika utgår därmed i hög grad från kraften av att nyttja ekonomiska medel, men inbegriper även ökade medel inom de politiska och säkerhetsrelaterade relationerna. I enlighet med Lykkes syn på strategins tre beståndsdelar (se avsnitt 1.1) utgör alltså Kinas resurser ett centralt medel (*means*) för att genomföra strategier som säkerställer nationella intressen i Afrika.

Den andra delen i den kinesiska strategin är att bredda sitt engagemang i Afrika. Detta sker både tematiskt och genom att verka inom olika samarbetsforum. Tematiskt innebär det att Kina ökar engagemanget såväl ekonomiskt som politiskt och militärt, samt även inom dessa respektive delområden. Därtill innebär det breddade engagemanget att Kina parallellt fördjupar bilaterala och multilaterala samarbeten, samtidigt som den kinesiska regeringen utverkar sina intressen inom såväl befintliga som nya institutioner för att driva sina prioriteringar. Därmed flyttar Kina fram sina positioner via en strategi om engagemang på flera fronter.

Den tredje delen i Kinas strategi är att förstärka sin mjuka makt för att därigenom höja sin attraktionskraft i Afrika. I likhet med Nyes syn på mjuk makt (se avsnitt 1.1), syftar en viktig del av Kinas agerande i Afrika till att påverka perceptioner och preferenser för politiska värden. I detta spår ingår flera komponenter som syftar till att framställa sig som en förtroendegivande partner och därigenom säkerställa sina nationella intressen. För det första presenterar Kina sig som en jämlik och alternativ aktör som respekterar afrikanskt självbestämmande. Kina framställer relationerna inom ramen för globalt syd-syd-samarbete, och positionerar sig implicit emot traditionella aktörer i Afrika. Uppfattningen om att traditionella aktörer blandar sig i utvecklingsländernas inre angelägenheter är tätt förknippad med Pekings egen hävd av principen om icke-intervention och engagemang fritt från villkor om politiska reformer.²⁸⁵ För det andra signalerar Kina att Afrika är en prioriterad region. Exempelvis har Kinas relationer med Afrika lyfts upp till att betecknas som ett ”*comprehensive strategic and cooperative partnership*” i 2015 års Afrikapolicy, vilket kan betraktas som ett steg högre jämfört med 2006 års status där relationerna uttrycktes som ett ”*new type of strategic partnership*”.²⁸⁶ För det tredje ämnar Peking sprida den kinesiska utvecklingsmodellen till Afrika. Genom att belysa modellens framgångar kan Kina skapa en attraktionskraft för afrikanska länder, vilket syftar till att höja Kinas status i Afrika jämte traditionella aktörer och underlättar för ett engagemang byggt på kinesiska ramverk.

Kina besitter omfattande resurser och medel för att implementera denna strategi, vilket också förbättrar möjligheterna för att få genomslagskraft i sin strategi jämfört med den indiska motsvarigheten. Exempelvis genomför Kina stora satsningar inom mediesektorn och kulturinstitutioner för att därigenom aktivt påverka synen på Kina. Likaså bidrar Kinas omfattande ekonomiska och politiska resurser till landets förmåga att anta ett mångsidigt förhållningssätt till säkerhet och försvar i Afrika, där såväl handel och investeringar som kulturella utbyten och medicinskt stöd blandas med vapenförsäljning, utbildning av trupper och antipiratövningar.²⁸⁷ Därmed involverar den kinesiska strategin en holistisk ansats för

²⁸⁵ Xinhua, 2018-09-03.

²⁸⁶ Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, 2006-09-20; China Daily (2015).

²⁸⁷ Benabdallah, 2018-07-06.

att säkerställa såväl sina säkerhetsintressen som övergripande nationella intressen. Detta går i linje med Nyes perspektiv, om att en effektiv strategi innehåller förmågan att kombinera såväl hårda som mjuka maktresurser, och därigenom åstadkomma ökat inflytande.

Sammantaget består Kinas strategi i Afrika av att tillföra omfattande resurser, ha ett breddat och mångsidigt engagemang såväl tematiskt som relationsmässigt, samt att förstärka sin mjuka makt för att tillgodose sina nationella intressen. I linje med Lykkes definition av strategi väger således Peking sin strategi i Afrika med tillvägagångssätt (*ways*), som involverar ett flerfaldigt engagemang, samt medel (*means*) i form av tillskjutning av kraftigt ökade resurser till Afrika. På så sätt syftar Kina till att stärka sina positioner i Afrika och därmed säkerställa sina olika intressen och mål (*ends*).

2.8 Slutsatser

Kina har sedan början av 2000-talet accelererat sitt engagemang i Afrika och växt till att bli en central aktör på kontinenten. Pekings ekonomiska intressen är en viktig drivkraft för landets närvaro i Afrika, men politiska intressen har i allt högre grad förtydligats i samband med att Kina har fördjupat relationerna med afrikanska länder och intagit en större global roll. Som en följd har även Kinas säkerhetspolitiska intressen fått ett större utrymme i agerandet på den afrikanska kontinenten, vilket återspeglas i en ökad militär närvaro och ett skärpt fokus på försvar och säkerhet i Afrika. Övergripande har Kina breddat sin agenda och utvidgat sina intressen i Afrika, vilket har medfört att Kinas inflytande i Afrika har blivit betydande i ett flertal avseenden. Denna slutsats bygger på tre övergripande observationer.

För det första har Kina blivit en ekonomisk jätte i regionen. Kina är i dag Afrikas största handelspartner, där i synnerhet många naturresursrika länder i Afrika är mycket beroende av att exportera till Kina. Kinas ekonomiska aktiviteter har dock diversifierats. Bland Kinas främsta exporterna till Afrika står maskiner och elektronik för flest marknadsandelar. Därtill har kinesiska teknologiföretag gjort ett betydande intåg på de afrikanska marknaderna, vilket reflekterar Kinas alltmer diversifierade aktörsstruktur där 90 procent av de kinesiska företag som är verksamma i Afrika uppskattas vara privata aktörer. Störst inverkan på Afrikas ekonomi bedöms dock Kinas omfattande infrastrukturinvesteringar ha. Genom utbyggnad av Afrikas infrastruktur bidrar Kina till möjligheter för ekonomisk tillväxt i Afrika, men möjliggör även för Kina att sammankoppla kommersiella och strategiska intressen. Under BRI-ramverket kan Kina exportera sin industriella överkapacitet till Afrika, expandera handelsutbytet, säkerställa viktiga transportkorridorer, samt fördjupa såväl ekonomiska som diplomatiska relationer och därmed öka sitt internationella inflytande genom att sammanväva sina prioriteringar i multilaterala sammanhang.²⁸⁸

För det andra har Kina intensifierat sitt fokus på att stärka de politiska banden i Afrika. Detta sker såväl bilateralt som multilateralt genom omfattande diplomatisk närvaro och frekventa högnivåbesök, politiska utbyten, fördjupat och utvidgat engagemang i multilaterala forum som FOCAC och institutioner som AU, samt ökade satsningar inom den afrikanska kultur- och mediasektorn. Goda politiska relationer med afrikanska länder bidrar till att stärka Kinas inflytande och normer i internationella forum och sammanhang. Peking har vid flera tillfällen åtnjutit afrikanskt stöd i frågor som är av kinesiskt intresse och har kommit i globalt strålkastarljus, såsom protesterna i Hongkong, konflikten i Sydkinesiska havet och Kinas förhållanden i Xinjiang. Genom ett utbrett afrikanskt stöd strävar Peking efter att kunna positionera sin utvecklingsmodell och tillskansa sig en större acceptans för Kinas statsskick i världen relativt västerländska samhällsystem.

För det tredje innebär Kinas ekonomiska och politiska engagemang i Afrika att kinesiska säkerhetspolitiska intressen i regionen aktualiseras och fördjupas. De senaste åren har Kina riktat ett ökat fokus på frågor rörande försvar och säkerhet i Afrika. Detta får bl.a. genomslag i kinesiskt militärt finansiellt stöd, upprättande av säkerhetsforum, ökat deltagande i freds- och säkerhetsuppbyggande operationer såsom i FN:s fredsbevarande insatser, övningar och

²⁸⁸ Dollar (2019); Skr. 2019/20:18.

militär utbildning. Därtill märks ett särskilt intresse för maritim säkerhet, vilket framför allt visat sig i etableringen av Kinas första militärbas utomlands i Djibouti och ökad flott närvaro, liksom kinesiskt deltagande i antipiratsatser och ökat engagemang i infrastrukturutveckling inåt landet i samband med hamnutbyggnad. Genom dessa inslag ämnar Kina öka sin närvaro i Afrikas maritima omgivning för att säkerställa sina intressen i regionen överlag och de viktiga maritima transportlederna via Indiska oceanen till Kina. Därmed har Kinas militära engagemang i Afrika fått en betydande skjuts under senare år.

Sammantaget har Kina avsevärt fördjupat sitt fotavtryck i Afrika. Inom såväl politiska som ekonomiska och militära områden sker en diversifiering och fördjupning. Detta backas upp med stora resurser som få eller inga andra aktörer kan mäta sig med, samtidigt som Kina intar en alltmer central position i den internationella ordningen. Afrika är en prioriterad region för Peking och bidrar med att utveckla Kinas intressen både för inrikespolitiska syften och på den internationella scenen. Därmed finns tydliga incitament för Kina att säkerställa sina olika intressen och mål (*ends*) på den afrikanska kontinenten inom såväl ekonomiska som politiska och militära områden. Det förväntas således att Kina kommer att fortsätta att flytta fram sina positioner i Afrika och använda kontinenten för att avancera sina ekonomiska, politiska och säkerhetsorienterade intressen.

3 Indiens återkomst till Afrika

Africa will be at the top of our priorities. We will continue to intensify and deepen our engagement with Africa. As we have shown, it will be sustained and regular.²⁸⁹

Narendra Modi, Indiens premiärminister, Ugandas parlament, 2018.

To give further impetus to India's growing influence and leadership in the international community [...] Government approved opening of 18 new Indian Diplomatic Missions in Africa²⁹⁰

Nirmala Sitharaman, Indiens finansminister, 2019.

India is increasingly seen as a net security provider for Africa, given our close defence and security relations with many African countries and the contribution of Indian Peacekeeping forces to the peace and stability of Africa. These links are poised to grow even further in the face of common challenges.²⁹¹

T S Trimurti, Indiens utrikesdepartments talesperson i Afrikafrågor, 2019.

3.1 Inledning

Indiens avtryck i Afrika växer mot bakgrund av landets stormaktsambitioner, ekonomiska tillväxt, rivalitet med Kina, geografiska närhet och historiska band. Vilka nationella intressen har då Indien i Afrika? Hur agerar Indien för att säkerställa dem? Och vad säger intressena och agerandet om Indiens strategi i regionen?

Kapitlet börjar med att förlägga de indisk-afrikanska relationerna i en historisk kontext och diskuterar därefter Indiens nationella intressen i Afrika. Tyngdpunkten ligger vid att beskriva Indiens ekonomiska, politiska och militära engagemang. Kapitlet analyserar de institutionella förutsättningarna för det ekonomiska engagemanget i Afrika liksom handel och investeringar. I fråga om politiskt agerande diskuterar kapitlet Indiens roll i multilaterala institutioner, diplomatiska närvaro, biståndspolitik, mobilisering av diasporan och främjande av Indienbild. Kapitlet belyser även Indiens agerande vad gäller FN:s fredsfrämjande insatser, militära utbildningsinsatser, maritim säkerhet, och nya initiativ för att fördjupa försvarssamarbeten. Avslutningsvis diskuterar kapitlet Indiens övergripande strategi för att tillgodose sina nationella intressen i Afrika.

3.2 Historisk bakgrund

De mellanfolkliga och ekonomiska kontakterna mellan den indiska subkontinenten och den afrikanska kontinenten går hundratals år tillbaka i tiden. Goda transportmöjligheter över västra Indiska oceanen har under historiens lopp bidragit till handel, migration och kulturutbyte. Under *The Raj*, det brittiska styret i Indien (1858–1947), stärktes de politiska banden mellan kontinenterna i och med att stora delar av Östafrika under långa perioder administrerades från Delhi. Det resulterade också i storskalig migration av indiska handelsmän, byråkrater och arbetare (många under slavliknande förhållanden) till östra och södra Afrika. Till stor del som en följd av migrationen bor i dag över tre miljoner personer med indisk härkomst i Afrika, majoriteten av dem i Sydafrika, på Mauritius och franska Réunion (se tabell A.1 i Appendix A).

Den indiska självständighetsrörelsen hade också starka band till Afrika, vilket påverkar relationerna än i dag. Mahatma Gandhi levde drygt 20 år i Sydafrika innan han år 1914 återvände till Indien för att leda kampen mot Storbritanniens kolonialstyre. Det var också i Sydafrika som den Londonskolade juristen Gandhi framträdde som MR-aktivist och där han lade grunden för sitt renommé och sin politiska plattform. Under exilen i Sydafrika utvecklade Gandhi *satyagraha*, en strategi för icke-våld och civil olydnad, som senare med

²⁸⁹ Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-05-25.

²⁹⁰ Sitharaman, 2019-07-05.

²⁹¹ The Economic Times, 2019-09-08.

framgång användes för att få Storbritannien att lämna sin ”kronkoloni” och att förvandla metodens upphovsman till Indiens landsfader.²⁹²

Efter självständigheten år 1947 kom Indien inledningsvis att prioritera relationerna i Afrika. Indiska regeringar ledda av premiärminister Jawaharlal Nehru stödde aktivt afrikanska självständighetsrörelser, liksom kampen mot kolonialt styre och apartheid. Syftet var inte enbart historiskt och ideologiskt betingat, utan även strategiskt motiverat. Nehru såg de framtida självständiga staterna i Afrika som naturliga samarbetspartner i en koalition inom ”syd” som kunde balansera mellan USA:s respektive Sovjetunionens block. Under 1950-talet och början av 1960-talet hade Nehrus strategi viss framgång: Indien knöt band till afrikanska självständighetsrörelser och därefter till nybildade stater, som i många fall blev medlemmar i den Alliansfria rörelsen (*The Non-Aligned Movement*, NAM), som New Delhi stödde.²⁹³ I takt med att kalla kriget under 1960-talet polariserade Afrika, och Indien samtidigt vände sig inåt, såväl ekonomiskt som politiskt, började de indisk-afrikanska relationerna att mattas av. Indien saknade ekonomiska resurser för att bedriva en effektiv Afrikastrategi samtidigt som inrikespolitiska utmaningar och krig med Kina och Pakistan krävde mycket politisk energi. Svackan i relationerna förblev långvarig och förstärktes av diskriminerande behandling av indiska befolkningsgrupper i flera afrikanska länder; många indier tvingades exempelvis bort från Kenya år 1968 och Uganda år 1972.²⁹⁴

Trots de historiska relationerna kom Indien att ha begränsat inflytande i Afrika under 1900-talets avslutande decennier jämfört med många europeiska stater och USA. En förändring ägde rum i början av 2000-talet då Indiens BNP-tillväxt och behovet av import av råvaror ökade. Samtidigt tog den ekonomiska utvecklingen i Afrika fart. Den ömsesidiga nyttan av ekonomiskt utbyte utgjorde därefter grunden på vilken relationerna kom att byggas vidare.

3.3 Nationella intressen

Indien har inte publicerat någon nationell säkerhetsstrategi eller Afrikastrategi som specificerar nationella intressen. Däremot går det genom att kombinera studier av tal och officiella dokument med analys av interna drivkrafter och faktiskt agerande ändå att i viss mån dechiffrera Indiens nationella intressen i Afrika. Bedömningen av Indiens intressen baseras här på fyra tal av indiska premiärministrar (två av Manmohan Singh och Narendra Modi vardera), utrikespolitiska deklamationer, liksom på försvarspolitiska dokument, såsom Indiens försvarsgrensgemensamma militärdoktrin, maritima säkerhetsstrategi samt försvarsdepartementets senaste fem årsböcker.²⁹⁵ För bedömningen av intressena läggs dock stort värde vid Indiens faktiska ekonomiska, politiska och militära agerande i Afrika.

Detta avsnitt utgår från Costantino Xaviers bedömning att Indien har sex primära intressen i Afrika: att få tillgång till råvaror; att öppna nya exportmarknader; att få stöd från afrikanska stater i multilaterala institutioner; att försvara diasporan; att skydda maritim handel; samt att projicera makt och balansera Kina.²⁹⁶ Utöver dessa intressen försöker Indien också forma en positiv och attraktiv bild av sig själv i Afrika.

För det första har Indien intresse av att säkra naturtillgångar i Afrika, framför allt olja och gas, för att möjliggöra snabb ekonomisk tillväxt och för att diversifiera energirelationerna. Indien är dock även en stor importör av mineraler, metaller och ädelstenar, inte minst guld och diamanter. Indien saknar större resurser av olja och gas samtidigt som den inhemska

²⁹² Guha (2013).

²⁹³ Xavier (2015): 567.

²⁹⁴ Xavier (2015): 568.

²⁹⁵ Prime Minister’s Office, 2008-04-08; Press Information Bureau, Government of India, 2011-05-24; Ministry of External Affairs, Government of India, 2015-10-29; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-07-25; Indiens ambassad i Addis Abeba, u.å; Ministry of External Affairs, Government of India, 2011-05-25; Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017); Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015); Ministry of Defence, Government of India (2019); Ministry of Defence, Government of India (2018); Ministry of Defence, Government of India (2017); Ministry of Defence, Government of India (2016).

²⁹⁶ Xavier (2015): 569–572.

energikonsumtionen växer.²⁹⁷ Mellan år 1995 och 2017 ökade Indiens totala energikonsumtion med nästan 200 procent; förbrukningen av olja och gas ökade med ungefär lika mycket.²⁹⁸ År 2018 var Indien därför världens tredje största oljekonsument efter Kina och USA.²⁹⁹ På grund av hög befolkningstillväxt och antaganden om fortsatt snabb ekonomisk tillväxt kan Indiens energiförbrukning antas fortsätta att öka kraftigt under de närmaste decennierna.³⁰⁰ Indien har också ett behov av att minska energiberoendet från Mellanöstern, som i dag står för ca 60 procent av alla indiska importen av olja.³⁰¹ Ökad import av olja och gas från Afrika kan således bidra till önskvärd diversifiering.

För det andra har New Delhi ett intresse av att öppna nya exportmarknader för indiska produkter, som kan leda till större exportintäkter och arbetstillfällen i Indien. Den afrikanska medelklassen efterfrågar dessutom varor som indisk industri kan producera till relativt låga priser, såsom raffinerade petroleumprodukter, fordon, mediciner och vacciner, samt textilier.³⁰²

För det tredje har Indien ett intresse av att få stöd från det stora och röststarka afrikanska blocket i multilaterala institutioner för att stärka New Delhis ställning globalt och för att få genomslag för, eller motverka, specifika sakfrågor. Indien önskar att få afrikanskt stöd för ett reformerat säkerhetsråd i FN med Indien som permanent medlem, ökade påverkansmöjligheter i Världsbanken och Internationella valutafonden (IMF), liksom att omvärlden tar hänsyn till indiska handelspolitiska intressen i Världshandelsorganisationen (WTO).³⁰³ Den samlade afrikanska röststyrkan kan även vara en tillgång för Indien i andra multilaterala sammanhang, i synnerhet för frågor som berör konflikterna med Kina och Pakistan, liksom den inrikespolitiska utvecklingen.

För det fjärde har den indiska staten intresse av att skydda den indiska diasporan på kontinenten, t.ex. genom att evakuera medborgare och andra exilindier i samband med väpnade konflikter och naturkatastrofer. De väpnade styrkorna ser det i dag som en uppgift att försvara den indiska diasporan i Afrika. Indiens försvarsgemensamma doktrin och maritima säkerhetsstrategi betonar skyddet av indier i största allmänhet, och inte bara medborgare.³⁰⁴

För det femte har Indien ett intresse av att skydda handeln med Afrika, som till större delen transporteras via den Indiska oceanen. Indiens försvarsmakt, i synnerhet marinen, ser det därför som ett nationellt intresse att skydda sjöfartslederna på Indiska oceanen.³⁰⁵ Intresset har dessutom fått ökad relevans i och med Kinas växande handel med Afrika, tilltagande militära närvaro i Indiska oceanen och etablerandet av militärbasen i Djibouti.³⁰⁶

För det sjätte har Indien ett intresse av att projicera makt och balansera andra externa stater i Afrika, framför allt Kina. Indien ser sig som en stormakt med rätt till inflytande i sitt ”utvidgade närområde” (*extended neighbourhood*), som inkluderar Östafrika.³⁰⁷ Analytiker och beslutsfattare i Indien uppfattar dessutom Kina som landets främsta säkerhetspolitiska rival och största externa utmaning.³⁰⁸ Kinas växande militära roll i den Indiska oceanen, dess stärkta position i Afrika och i den vidare indopacifiska regionen genererar oro i New Delhi, och kopplas till ovan nämnda indiska intressen av att skydda maritim handel och diasporan, samt att få stöd från afrikanska stater i multilaterala institutioner.

²⁹⁷ U.S. Energy Information Administration, 2020-04-01.

²⁹⁸ BP (2019b).

²⁹⁹ U.S. Energy Information Administration, 2020-04-01.

³⁰⁰ BP (2019b).

³⁰¹ The Economic Times, 2020-01-20.

³⁰² Afreximbank och Exim Bank (2018): 54–56.

³⁰³ Indiens ambassad i Addis Abeba, u.å.

³⁰⁴ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India, (2017): 9; Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015): 31.

³⁰⁵ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India, (2017): 9; Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015): 28.

³⁰⁶ The Economic Times, 2019-03-14; The Hindustan Times, 2017-08-02.

³⁰⁷ Scott (2009): 107–143.

³⁰⁸ Aspengren och Bergenwall (2019).

För det sjunde har Indien ett intresse av att forma en positiv bild av landet i Afrika för att stärka sin mjuka makt. Indien framställer sig som en pålitlig partner som varken pådyvlar ekonomiska reformer eller politiska modeller, eller försätter afrikanska stater i skuld-fällor.³⁰⁹

Indiens intressen i Afrika är således inte bara ekonomiska och politiska utan i allt högre grad militärstrategiska. Försöken från indisk sida att säkra sina intressen sker i en säkerhetspolitisk kontext där Indien strävar efter en större roll globalt samtidigt som New Delhi försöker att hantera Kinas växande inflytande.

3.4 Ekonomiskt engagemang

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv agerar Indien framför allt för att få tillgång till naturtillgångar, men också för att öppna nya exportmarknader. Handelsrelationen har sedan början av 2000-talet aktivt främjats av indiska regeringar, ministerier och banker via diverse ekonomiska initiativ och dialoger. Den indisk-afrikanska handeln har mångdubblats, både i absoluta tal och i förhållande till andra externa aktörer, med undantag för Kina. Indiens investeringar i Afrika har också ökat, men är fortfarande förhållandevis små. Sammantaget står det dock klart att Indiens ekonomiska inflytande i Afrika ökar.

3.4.1 Institutionella förutsättningar

Den allt större indiska ekonomiska närvaron i Afrika har möjliggjorts genom en rad initiativ under 2000-talet. År 2002 lanserade den statsägda indiska handelsbanken (Exim Bank) programmet *Focus on Africa*. Syftet var att stärka de ekonomiska relationerna, först i Östafrika och därefter i övriga delar av Afrika, med hjälp av kreditgivning och möten understödda av indiska regeringar.³¹⁰ År 2004 lanserade Indien och stater i Västafrika ett liknande samarbete, ”TEAM 9” (*Techno-Economic Approach for Africa-India Movement*).³¹¹ Sedan 2005 har dessutom näringslivet genom *Confederation of Indian Industry* (CII) och statsägda Exim Bank arrangerat konferenser varje år mellan indiska och afrikanska företagsledare och ministrar (hittills vid 14 tillfällen).³¹² De ekonomiska relationerna har också stärkts genom etableringen av IAFS (India-Africa Forum Summit) år 2008, varvid Indien lovade att minska handelshinder för afrikanska stater genom programmet *Duty-Free Tariff Preference* (DFTP).³¹³ De indisk-afrikanska ekonomiska relationerna har också gynnats av stärkt indisk diplomatisk närvaro i Afrika.

3.4.2 Växande import och export

Värdet på handeln med varor mellan Indien och Afrika har mer än åttafaldigats sedan millennieskiftet. Mellan år 2000 och 2019 ökade handeln från 8 till 68 miljarder dollar, enligt data från IMF.³¹⁴ En minskning ägde dock rum mellan år 2014 och 2016, kopplad till den globala prisnedgången på råvaror och en relaterad avmattning i afrikanska ekonomier.³¹⁵ Trots detta ökade handeln med i snitt ca 14 procent per år mellan 2001 och 2017.³¹⁶ Mellan 2017 och 2018 växte handeln igen, med över 20 procent, och ytterligare ett par procent mellan år 2018 och 2019.³¹⁷

³⁰⁹ Prime Minister’s Office, 2008-04-08; Press Information Bureau, Government of India, 2011-05-24; Ministry of External Affairs, Government of India, 2015-10-29; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-07-25.

³¹⁰ Wagner (2019): 15.

³¹¹ De åtta länderna är Burkina Faso, Tchad, Elfenbenskusten, Ekvatorialguinea, Ghana, Guinea Bissau, Mali och Senegal; Ministry of External Affairs, 2004-03-01.

³¹² The Confederation of Indian Industry och Exim Bank, “About the Conclave”, <https://www.ciimaxafricaconclave.com/Home.aspx> (Hämtad: 2020-04-24).

³¹³ Afreximbank och Exim Bank (2018): 23.

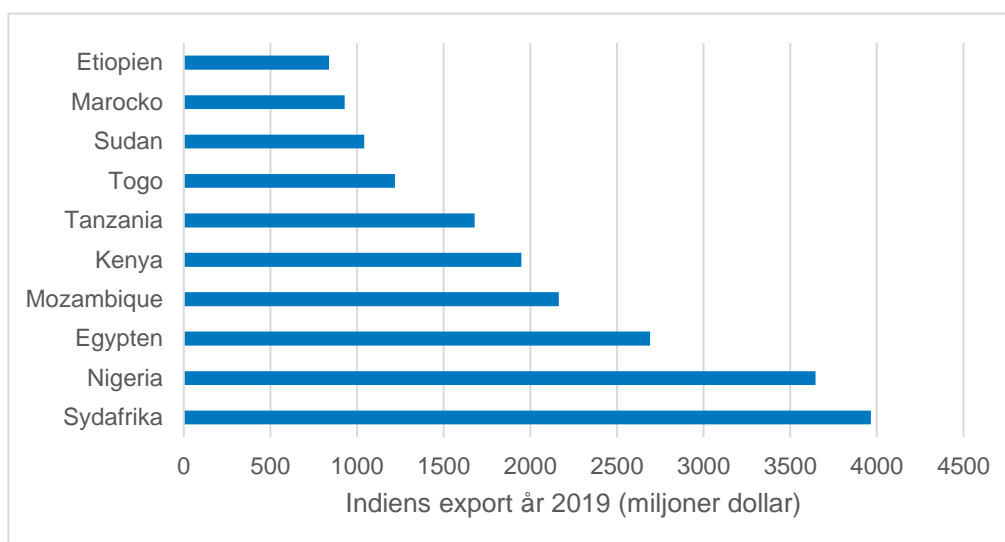
³¹⁴ Internationella valutafonden, u.å.

³¹⁵ Afreximbank och Exim Bank (2018): 19.

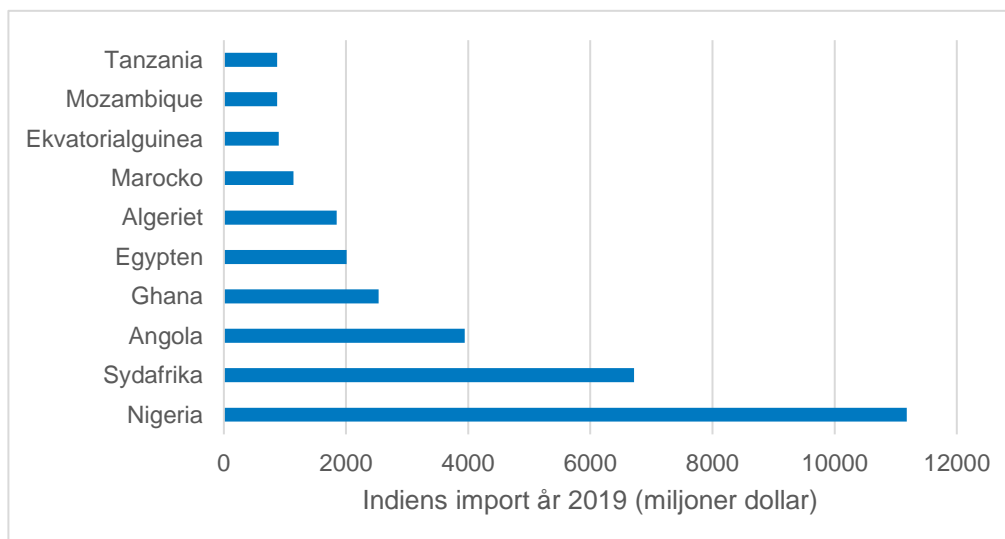
³¹⁶ Afreximbank och Exim Bank (2018): 23.

³¹⁷ Internationella valutafonden, u.å.

Den totala ökningen av värdet på handeln med varor beror på att såväl indisk import som export ökat kraftigt. Indiens import från Afrika har vuxit från 6,5 miljarder år 2000 till 43 miljarder dollar 2019.³¹⁸ Orsaken till ökningen beror främst på import av olja, men också av andra råvaror, såsom naturgas, kol, mineraler, metaller och ädelstenar.³¹⁹ Värdet av Indiens export till Afrika är lägre än importen, men har vuxit i en snabbare takt; exporten har ökat från 1,5 miljard dollar år 2000 till 25 miljarder dollar år 2019.³²⁰ Strukturen på Indiens export har också skiftat kraftigt sedan början av 2000-talet. Då var textilier den dominerande exportprodukten. I dag är de främsta exportvarorna petroleumprodukter, mediciner och vaccin, samt fordon.³²¹ Indiens tre största exportländer i Afrika är regionens största ekonomier, Sydafrika och Nigeria och Egypten (se figur 8). Vad gäller importländer är Nigeria störst på grund av omfattande energihandel, följt av Sydafrika och Angola, som också är stora källor för indisk råvaruimport (se figur 9).

Figur 8. Indiens största exportländer i Afrika. Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

Figur 9. Indiens största importkällor i Afrika. Källa: Internationella valutafonden (IMF), maj 2020.

³¹⁸ Internationella valutafonden, u.å.

³¹⁹ Afreximbank och Exim Bank (2018): 26.

³²⁰ Internationella valutafonden, u.å.

³²¹ Afreximbank och Exim Bank (2018): 25.

För Indien har Afrikas betydelse som handelspartner även ökat i förhållande till andra regioner, om än från en låg nivå. Detta trots att Indiens handel med många andra regioner också ökat kraftigt. Afrikas andel av Indiens totala handel med omvärlden har vuxit från 6 procent år 2000 till 9 procent år 2019 (se figur 1).³²²

Indiens handel med Afrika har också ökat relativt de externa aktörer som traditionellt dominerat den afrikanska marknaden, dvs. de forna europeiska kolonialmakterna och USA. I början av 2000-talet var Indiens handel med Afrika liten i förhållande till många västerländska stater. År 2000 var t.ex. Indiens export till Afrika en knapp sjättedel av Frankrikes och landets import ca en femtedel av USA:s (se figur 3). År 2019 var situationen helt förändrad i och med att Indien var Afrikas näst största exportör, på ungefär samma nivå som Frankrike, och näst största importör, betydligt större än något enskilt västerländskt land (se figur 2). Enbart Kinas totala handel var då större än Indiens. Kinas export till Afrika har således ökat betydligt snabbare än Indiens under de senaste två decennierna, och var ca tre gånger större år 2019. Indiens import från Afrika har dock vuxit i ungefär samma takt som Kinas och motsvarar i dag ca hälften av den kinesiska importen (se figur 2). Dessa siffror indikerar att det pågår en ekonomisk maktförskjutning i riktning mot Asien, framför allt mot Kina, men även mot Indien, om man ser till värdet av handeln. Indien har genom detta blivit mer beroende av Afrika, men det omvända gäller även för afrikanska länder.

3.4.3 Asymmetrisk och geografiskt utspridd handel

Empirin ställer en rad föreställningar om Indiens handel med Afrika på ända: att handeln skulle vara symmetrisk, koncentrerad till Östafrika, främst driven av den privata sektorn, och innefatta en stor andel export av textilier. Detta stämmer dock inte.

För det första är de afrikansk-indiska handelsrelationerna obalanserade på två sätt. Medan Indiens import framför allt består av olja och andra råvaror (se figur 9) består exporten till Afrika främst av förädlade varor, såsom petroleumprodukter, mediciner, och fordon. Förhållandet mellan Indien och afrikanska stater påminner därför allt mer om de asymmetriska beroenden som präglar västerländska stater och Kinas ekonomiska relationer till Afrika. Indien har samtidigt ett stort handelsunderskott mot Afrika, inte minst på grund av import från råvarurika länder som Nigeria, Sydafrika och Angola.

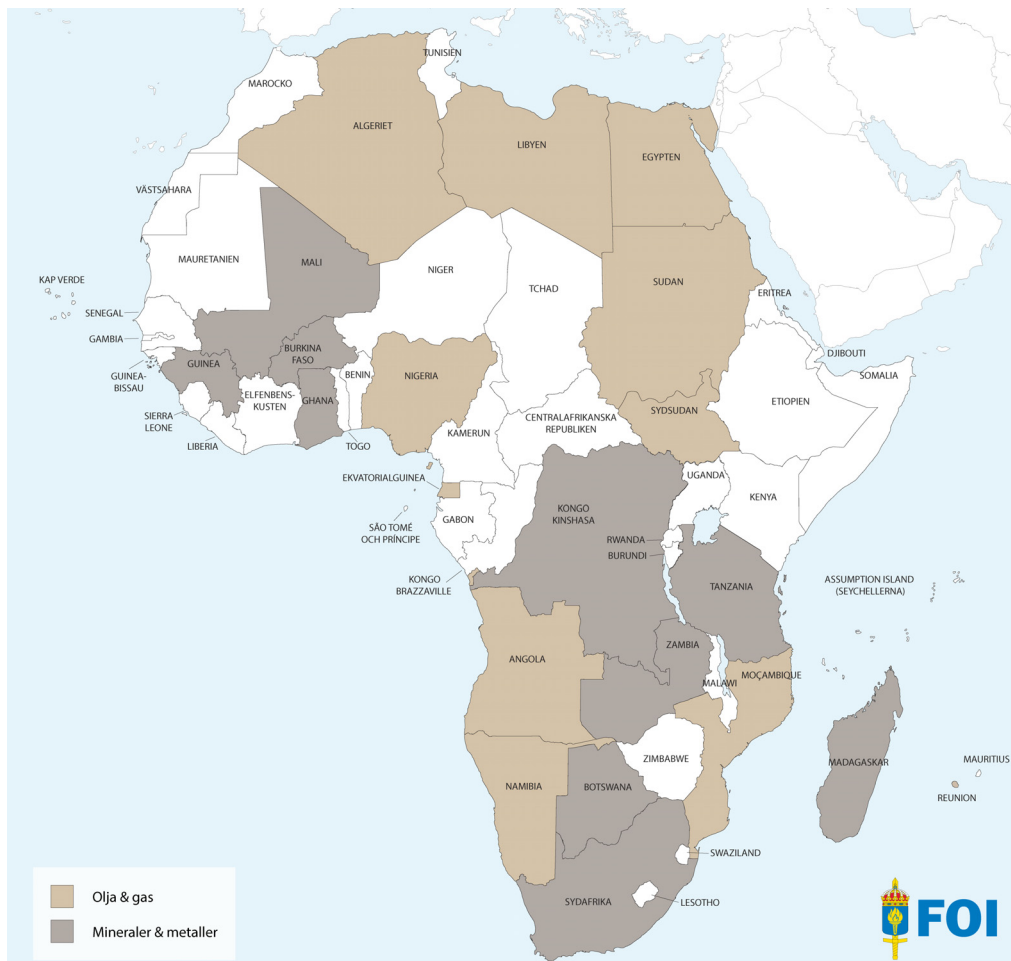
För det andra är Indiens handel med Afrika geografiskt utspridd till ett stort antal länder och ökar i alla fem afrikanska regioner (Västafrika, Södra Afrika, Östafrika, Nordafrika och Centralafrika). Handeln med Västafrika är störst på grund av omfattande import av olja och gas från Nigeria, Indiens största handelspartner i Afrika. Att handeln med Västafrika har vuxit i snabb takt beror också på import av guld från Ghana, Guinea och Burkina Faso, och export av framför allt spannmål, fordon och mediciner. Handeln med Södra Afrika är näst störst, vilket beror på betydande ekonomiskt utbyte med Sydafrika, i form av import av kol, mineraler och metaller liksom ökande export av diverse indiska produkter. Handelsmönstren för Östafrika, som ligger närmast Indien och har långa historiska band till subkontinenten, skiljer sig åt jämfört med Västafrika och södra Afrika. I Östafrika dominerar handeln av indisk export (petroleumprodukter, farmaceutiska produkter och fordon) samtidigt som importerna har ökat, t.ex. av kol från Moçambique, guld från Tanzania, och metaller och mineraler från Zambia och Madagaskar. Indiens handel med Nordafrika är något mindre än den med Östafrika, men följer samma mönster, dvs. att den ökar och att exporten är större än importen. Det senare beror dels på att Indien nästan halverat sin import sedan den arabiska våren 2011, och att exporten samtidigt har ökat snabbt. Indiens handel med Centralafrika är minst bland regionerna, men en snabb ökning har ändå skett, som en följd av indisk import av olja, gas och mineraler, framför allt från Angola, men också på grund av växande indisk export av fordon och farmaceutiska produkter.³²³

För det tredje spelar den statliga sektorn en central roll för handeln, inte minst genom att energibolag köper olja och gas från afrikanska stater. Den privata sektorn har däremot en

³²² Internationella valutafonden, u.å.

³²³ Afreximbank och Exim Bank (2018): 54–56.

viktig roll för varuexporten. Konglomeraten Reliance och Mahindra & Mahindra har varit betydelsefulla för exporten av petrokemiska produkter respektive fordon (traktorer, motorcyklar och personbilar). Indiska företag såsom Cipla har haft en central roll på den farmaceutiska marknaden, t.ex. när det gäller bromsmediciner mot HIV/AIDS.³²⁴ Bilden av Indien som primärt en exportör av textilier stämmer alltså inte längre.

Figur 9. Indiens primära källor för handel med och investeringar i olja, gas, mineraler och metaller.

3.4.4 Begränsade investeringar

Indiens investeringar i Afrika har inte ökat i motsvarande takt som handeln. Landet var den åttonde största externa statliga investeraren i Afrika år 2017.³²⁵ Data över indiska investeringar är dock behäftade med stora osäkerheter.

De indiska direktinvesteringarna (*Foreign Direct Investment, FDI*) i Afrika tycks i fråga om stock inte ha ökat nämnvärt under det senaste årtiondet enligt FN:s konferens om handel och utveckling (UNCTAD). Rapporter från UNACTAD visar att Indiens FDI-stock ökade från 12 miljarder dollar år 2009 till 17 miljarder dollar år 2015, för att därefter falla till 13 miljarder dollar år 2017.³²⁶ Detta ska dock ses i ljuset av att t.ex. USA:s och Storbritanniens FDI-stock i Afrika följt liknande utveckling medan Kinas stock mångdubblats under samma tidsperiod.³²⁷

³²⁴ Se t.ex. Mahindra, u.å.; Ngangom, 2016-08-10.

³²⁵ FN:s konferens om handel och utveckling (2019): 34.

³²⁶ FN:s konferens om handel och utveckling (2019): 34; FN:s konferens om handel och utveckling (2018): 38, 44;

FN:s konferens om handel och utveckling (2017): 44; FN:s konferens om handel och utveckling (2016): 38.

³²⁷ FN:s konferens om handel och utveckling (2019): 34; FN:s konferens om handel och utveckling (2016): 38.

Indiens svaga utveckling vad gäller investeringar stämmer väl överens med Malancha Chakrabartys rapport ”Indian Investments in Africa” från 2018.³²⁸ Chakrabarty analyserar Indiens investeringsflöden till Afrika mellan 2008 och 2016 genom att bearbeta data från den indiska centralbanken. Hon kommer fram till att flödena till Afrika ökade från 3,2 miljarder dollar år 2008 till 4,9 miljarder dollar år 2016, men också att nästan 90 procent av investeringarna har gått till ett specifikt land: skatteparadiset Mauritius.³²⁹ En stor del av de indiska investeringarna till Afrika kommer därmed förmodligen inte kontinenten till del. Indien och Mauritius gjorde dock ett tillägg till skatteavtalet mellan länderna år 2017, vilket ska förhindra indisk skatteflykt.³³⁰ Det skulle därför inte förvåna om de indiska investeringarna i Afrika i sin helhet har minskat sedan dess.

Chakrabartys forskning visar även att Indiens investeringar i Afrika, exklusive Mauritius, har dominerats av ett enda företag: Oil and Natural Gas Corporation (ONGC) Videsh. Det är ett dotterbolag till ONGC, Indiens största energibolag, och investerar i olja och gas utanför Indiens gränser. ONGC Videsh har sedan år 2003 rättigheter till exploatering av energi i vad som kom att bli Sydsudan, men också sedan år 2007 i Medelhavet utanför Libyen, sedan 2014 i Indiska oceanen utanför Moçambique och sedan 2017 i Atlanten utanför Namibia.³³¹

Genom att enbart analysera officiella data över direkta investeringar är det dock lätt att förbise viktiga aspekter av Indiens finansiella engagemang i Afrika. Den indiska mobiloperatören Bharti Airtel är exempelvis aktiv på den afrikanska marknaden via Airtel Africa, ett dotterbolag registrerat i Storbritannien och listat på Londonbörsen. Airtel kontrolleras av den indiske miljardären Sunil Mittal och är Afrikas näst största mobiloperatör, med verksamhet i 14 afrikanska länder och över 100 miljoner abonnenter.³³²

Det finns också flera indiska handelsfamiljer i Afrika med betydande rikedomar.³³³ Mest iögonfallande är bröderna Ajay, Atul och Rajesh Gupta, och deras uppgång och fall. Bröderna Gupta är indier från en enkel bakgrund i Uttar Pradesh, som sökte lyckan i Sydafrika efter apartheidregimens fall, och byggde upp ett affärsimperium genom tvivelaktiga metoder och nära kontakter i Jacob Zumas innersta krets. Under Zumas presidentskap (2009–2018) blev Guptabrödernas inflytande så stort i Sydafrika att de inte bara anklagades för korruption, utan också för *state capture*.³³⁴ Korruptionsanklagelser mot bröderna tvingade dem till slut att fly landet.³³⁵

Trots att Indiens direkta kapitalflöden till Afrika tycks vara relativt begränsade tyder bröderna Guptas historia och Airtels framgångar på att alla finansiella kopplingar – i synnerhet om de sker via tredje land eller på illegala vägar – inte går att komma åt via officiell statistik.

3.4.5 Sammanfattning

Indiens handel med Afrika har ökat kraftigt de två senaste decennierna. Landet är i dag kontinentens näst största handelspartner efter Kina. Handelsrelationerna är dock asymmetriska då Indien främst importerar råvaror som olja, gas, kol, mineraler och metaller, och exporterar förädlade varor såsom petroleumprodukter, mediciner och fordon. Afrika har därmed som helhet ett handelsöverskott gentemot Indien.

En disaggregerad analys visar på stora variationer i handelsmönstret i olika subregioner, men också på att Indien har starka och växande ekonomiska intressen i hela Afrika. Värdet

³²⁸ Chakrabarty (2018).

³²⁹ Chakrabarty (2018): 5.

³³⁰ The Economic Times, 2016-08-13.

³³¹ ONGC Videsh Limited, u.å.; Oil and Natural Gas Corporation Limited, 2017-08-05.

³³² The Economic Times, 2019-08-28; de länder som Airtel är verksamma i är Niger, Tchad, Nigeria, Uganda, Gabon, Kongo-Kinshasa, Kenya, Seychellerna, Kongo-Brazzaville, Rwanda, Madagaskar, Tanzania, Malawi och Zambia; Airtel Africa, u.å.

³³³ Little India, 2017-08-23.

³³⁴ Myburgh (2017).

³³⁵ Onishi och Gebrekidan, 2018-08-22.

av handeln med varor är som störst i Västafrika, framför allt beroende på omfattande import av olja och gas från Nigeria. I fråga om export är däremot Östafrika den största mottagande regionen. Importen från Afrika drivs framför allt av statliga energibolag från den statliga sektorn medan den privata sektorn spelar en central roll för exporten. Indiens investeringar på den afrikanska kontinenten är dock små då en majoritet av kapitalflödena går till det afrikanska skatteparadiset Mauritius, medan övriga investeringar är koncentrerade till ett fåtal statliga bolag inom energisektorn.

Indiens strategi att få tillgång till råvaror och öppna marknader i Afrika tycks emellertid överlag ha varit relativt framgångsrikt. På kort tid har Indien blivit Afrikas näst största handelspartner. I fråga om import har Indien gått om USA och i fråga om export befinner sig Indien i dag på samma nivå som Frankrike. Det är enbart i förhållande till Kina som Indien relativt sett har tappat mark.

3.5 Politiskt engagemang

Under 2000-talet har Indien lagt allt mer diplomatisk energi och allt större finansiella resurser på att säkra landets nationella intressen i Afrika. Indien har etablerat nya multinationella samarbeten med afrikanska stater och externa aktörer, men också stärkt bilaterala relationer genom ett ökat antal diplomatiska beskickningar och ett mer frekvent besöksutbyte på högsta politiska nivå. Det politiska engagemanget har understötts av en större biståndsbudget, diasporadiplomati och användande av mjuk makt kopplad till synen på Indien i Afrika. Fram träder bilden av ett Indien som prioriterar de politiska relationerna i Afrika, där bristande resurser utgör en hämsko, men där samarbeten med andra externa aktörer innebär en möjlighet.

3.5.1 Intensifierad multilateralism

Under 2000-talet har Indien aktivt arbetat för att stärka sina multilaterala samarbeten i Afrika, med India Africa Forum Summit (IAFS) i centrum. Utöver samarbetet inom IAFS stödjer Indien även inom-afrikanskt institutionsbyggande, och samarbetar i Afrikarelaterade frågor med andra externa aktörer såsom Japan, Frankrike och USA, liksom genom BRICS³³⁶ och IBSA.³³⁷

Den övergripande plattformen för Indiens engagemang med afrikanska stater är IAFS, ett återkommande multilateralt toppmöte mellan å ena sidan Indien och å andra sidan AU och afrikanska stater. Den första IAFS-konferensen ägde rum i New Delhi år 2008 på initiativ av det då styrande Kongresspartiet. IAFS behandlar i dag en bred palett av frågor, från ekonomisk och social utveckling till försvar och säkerhet. IAFS har hittills arrangerats vid tre tillfällen: i New Delhi år 2008, Addis Abeba år 2011 och New Delhi år 2015. Ett fjärde möte planeras att äga rum i New Delhi i september 2020.³³⁸ Antalet deltagande afrikanska stater har vuxit för varje gång; under den senaste konferensen år 2015 medverkade representanter från 41 afrikanska stater.³³⁹ Agendan har successivt breddats från att under Kongresspartiets ledning år 2008 främst vara fokuserad på sociala och ekonomiska frågor till att under BJP:s ledning i ökad grad också behandla försvar och säkerhet. IAFS 2020 kan komma att få ett starkare fokus på säkerhet än tidigare konferenser då den föregåtts av fördjupade försvarssamarbeten där Indien varit drivande, och mot bakgrund av att AU:s tema för året är ”Silencing the Guns”.³⁴⁰

Vidare stödjer Indien uppbyggnaden av inom-afrikanska multilaterala institutioner. Indien har exempelvis bidragit med 4 miljoner dollar till AU:s insats i Somalia (AMISOM), och med ca 50 miljoner dollar för ett AU-toppmöte år 2019 i Niger.³⁴¹ Indien har också bidragit

³³⁶ BRICS är en akronym för Brazil, Russia, India, China, South Africa.

³³⁷ IBSA är en akronym India, Brazil och South Africa.

³³⁸ Roy Chaudhury, 2020-01-23.

³³⁹ Ministry of External Affairs, Government of India, 2020-04-27.

³⁴⁰ Afrikanska unionen (2020).

³⁴¹ Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, 2018-06; Roy Chaudhury, 2019-07-12.

med över en miljard dollar i mjuka lån till Economic Community of West African States' (ECOWAS) investerings- och utvecklingsbank.³⁴²

Indien samarbetar även med andra externa aktörer i olika institutionella konstellationer med koppling till Afrika, t. ex genom BRICS. Sammanslutningen har sedan dess bland annat etablerat en utvecklingsbank, The New Development Bank (NDB) med högkvarter i Shanghai, en indier som ordförande och afrikanska stater som potentiella biståndsmottagare. Samarbetet inom BRICS och NDB har dock gått i stå under senare år, bland annat på grund av motsättningar mellan Peking och New Delhi, och som en följd av att Kina framför allt har valt att agera via andra fora, såsom BRI och AIIB (Asian Infrastructure Investment Bank).³⁴³ Som ett svar på Kinas BRI lanserade Indien *Asia Africa Growth Corridor* (AAGC) tillsammans med Japan år 2016.³⁴⁴ Precis som BRI ska AAGC fokusera på bistånd och investeringar i Asien och Afrika. Hittills verkar dock det japansk-indiska initiativet inte ha materialiserats i faktiska biståndsprogram. Vid sidan om BRICS har däremot samverkan inom IBSA utvecklats. IBSA är ett institutionaliserat trilateralt samarbete mellan Indien, Brasilien och Sydafrika, som bland annat innefattar regelbundna politiska dialoger, biståndssamarbete i tredje land, och gemensamma marinövningar, bland annat vid Afrikas östkust.³⁴⁵

Indiens närmare strategiska partnerskap med USA och Frankrike börjar så sakteliga påverka afrikanska stater. Indien och USA har etablerat ett triangulärt samarbete, dvs. i biståndsfrågor med tredje part i Afrika. Hittills har USAID och indiska motparter gemensamt bidragit med utvecklingsbistånd till 12 afrikanska länder, t.ex. i frågor som rör livsmedelssäkerhet.³⁴⁶ Tillsammans med Frankrike har Indien även etablerat International Solar Alliance (ISA), som involverar ett stort antal afrikanska stater. Det uttalade målet med ISA är att öka investeringarna i solenergi, bland annat genom långivning, för att motverka klimatförändringarna. I september 2019 hade 59 länder, majoriteten av dem afrikanska, skrivit under och ratificerat ISA:s ramavtal.³⁴⁷ Inom ISA har Indien erbjudit lån för 23 solenergiprojekt i 13 afrikanska länder till ett värde av en miljard dollar.³⁴⁸

3.5.2 Ett allt större diplomatiskt fotavtryck

Indiens diplomatiska närvaro i Afrika stärks också genom att antalet ambassader sedan 2018 har ökat samt att antalet högnivåbesök sker allt mer frekvent.

Indiens utrikesförvaltning är liten i förhållande till andra större staters diplomatkårer, vilket har påverkat kapaciteten att agera i Afrika.³⁴⁹ Under Manmohan Singhs administrationer (2004–2014) ökade dock utrikesförvaltningens budget, bland annat i Afrikafrågor, för att därefter stagnera under den första Modi-administrationen (2014–2019).³⁵⁰ I den andra Modi-administrationens första budgetproposition föreslogs dock en ökning av budgeten med ca 15 procent och ett fokus på Afrika.³⁵¹ Finansminister Nirmala Sitharamans motivering till detta var att öka Indiens inflytande globalt, bland annat genom att öppna 18 nya beskickningar i Afrika under fyraårsperioden 2018–2021.³⁵² Hittills uppges Indien ha öppnat fem nya ambassader i Afrika – i Rwanda, Guinea, Ekvatorialguinea, Burkina Faso, Djibouti – och planerar att öppna ytterligare fyra beskickningar under budgetåret 2019–

³⁴² The Hindustan Times, 2006-05-26.

³⁴³ Intervjuer i Pretoria och Johannesburg, Sydafrika, 7-8 oktober 2019.

³⁴⁴ The Times of India, 2017-05-25.

³⁴⁵ IBSA, "About IBSA", u.å.

³⁴⁶ Länderna som USA och Indien samarbetar i är Botswana, Ghana, Liberia, Mocambique, Kongo-Kinshasa, Kenya, Malawi, Rwanda, Tanzania, Zambia, Uganda och Sudan; USAID, 2020-06-04.

³⁴⁷ International Solar Alliance, u.å.

³⁴⁸ Roy Chaudhury, 2018-03-17.

³⁴⁹ Bajpai och Chong (2019): 137–162.

³⁵⁰ Xavier (2015): 573; Mitra, 2019-06-06.

³⁵¹ Mitra, 2019-06-06.

³⁵² Union Budget, 2019-06-05; Mitra, 2019-06-06.

2020.³⁵³ När Indien väl har öppnat alla 18 nya beskickningar kommer antalet ambassader (eller *High Commissions*) i Afrika att ha ökat från 29 till 47 och täcka in nästan alla afrikanska länder (se figur 10).³⁵⁴

De indiska högnivåbesöken i Afrika var många redan under Singh-administrationerna, men har blivit ännu mer frekventa under den nuvarande Modi-administrationen (se tabell B.1–B.3 i Appendix B). Mellan år 2015 och 2018 besökte Modi åtta afrikanska länder, de flesta i Östafrika. Sedan Ram Nath Kovind blev president år 2017 har han genomfört statsbesök i nio afrikanska stater, i såväl östra som södra och västra Afrika.³⁵⁵ Besöken från Modis utrikesministrar Sushma Swaraj (2014–2019) och Subrahmanyam Jaishankar (2019–) har framför allt ägt rum i Nordafrika. Jaishankars första besök till kontinenten skedde i januari 2020 då han besökte Tunisien och Niger, två stater som precis hade tillträtt som afrikanska representanter i FN:s säkerhetsråd och således var av särskild vikt för Indien. Sammantaget indikerar besöksmönstret att Indien har intressen i alla större afrikanska regioner, med en tonvikt på Östafrika och stater med stort regionalt inflytande, såsom Sydafrika, liksom på tillfälliga medlemmar av viktiga globala institutioner.

3.5.3 Bistånd som strategiskt instrument

Indien har ökat sitt bistånd till Afrika, om än från en låg nivå, och har därmed börjat få ytterligare ett instrument i den utrikespolitiska verktygslådan. Det institutionaliserade indiska biståndet till Afrika initierades redan under Nehru på 1960-talet, men har blivit allt större under 2000-talet. Indiens utvecklingsbistånd till Afrika består av bidrag och mjuka lån, och är främst inriktad på kapacitetsutveckling genom utbildning, och på infrastruktur genom kreditgivning. Det finns ett inslag av demokratibistånd, om än mycket begränsat. Frågan om demokrati och MR är av allt att döma inte högt upp på Indiens biståndspolitiska agenda.

Indiens bistånd – definierat som bidrag och mjuka lån – har nästan fyrdubblats under det senaste decenniet, medan Afrikas andel av biståndsbudgeten har ökat.³⁵⁶ Sedan 2012 har Indien etablerat tre avdelningar för utvecklingssamarbete på utrikesdepartementet – bland annat för hantering av mjuka lån, utbildning, kapacitetsbyggande och humanitärt bistånd.³⁵⁷ Indiens bistånd ökade från ca 350 miljoner dollar 2008–2009 till omkring 1,2 miljarder dollar 2019–2020.³⁵⁸ Som en jämförelse motsvarade Sveriges biståndsbudget ca 5,5 miljarder dollar år 2020.³⁵⁹ Mellan 2008–2009 och 2019–2020 ökade biståndet till afrikanska stater ökat från ca 13 miljoner dollar till 220 miljoner dollar. Afrika är därför den region som Indien i dag tilldelar mest biståndsresurser efter Sydasiens. I den senaste budgeten går dock ca två tredjedelar av det Afrikariktade biståndet till den rika men strategiskt viktiga staten Mauritius.³⁶⁰

En central del av Indiens bistånd är *Technical and Economic Cooperation* (ITEC), ett program som inleddes år 1964 och som främst sker på bilateral basis. ITEC innefattar främst utbildning genom stipendier i Indien eller i mottagarländer. Indien har i dag ITEC-samarbeten med nästan alla afrikanska stater.³⁶¹ Under det tredje IAFS-mötet år 2015 utlovade Modi 50 000 stipendier till medborgare i afrikanska länder, och fram till år 2019 hade omkring 40 000 nyttjats.³⁶² Under 2019–2020 erbjuder Indien totalt ca 14 000 stipendier, varav många kommer att tilldelas afrikaner.³⁶³ Genom ITEC erbjuder Indien utbildning i

³⁵³ Mitra, 2019-06-06.

³⁵⁴ De 18 nya ambassaderna kommer att vara belägna i Burkina Faso, Kamerun, Cape Verde, Tchad, Kongo-Brazzaville, Djibouti, Ekvatorialguinea, Eritrea, Guinea, Guinea Bissau, Liberia, Mauretanien, Rwanda, Sao Tome och Principe, Sierra Leone, Somalia, Swaziland and Togo; Roche, 2018-03-22.

³⁵⁵ Se Appendix B.

³⁵⁶ Mitra, 2019-06-06.

³⁵⁷ Ministry of External Affairs, u.å. (a).

³⁵⁸ Mitra, 2019-06-06.

³⁵⁹ Sida, 2020-04.

³⁶⁰ Mitra, 2019-06-06.

³⁶¹ Indiens ambassad i Addis Abeba, 2019-09-12.

³⁶² Indiens ambassad i Addis Abeba, 2019-09-12.

³⁶³ Indian Technical and Economic Cooperation Programme, Government of India (2020): 7.

alltifrån ledarskap, jordbruksutveckling, miljö och klimat, till bankväsende, informations-teknologi, stadsplanering och entreprenörskap. Inom ramen för ITEC finansieras också visst demokrati- och MR-bistånd, såsom utbildning av valkommissioner och journalister, och kurser för att stärka kvinnors ställning.³⁶⁴ Utöver kapacitetsutveckling genom utbildning ingår även humanitärt bistånd, expertstöd och samarbeten med regionala multilaterala institutioner.³⁶⁵

En stor del av Indiens bistånd till Afrika består av mjuka lån med låg ränta och långa löptider.³⁶⁶ År 2003 började Indien erbjuda lån till partnerstater genom Exim Bank för projekt kopplade till kapacitetsuppbyggnad, handel och infrastruktur. Mellan 2002–2003 och 2018–2019 har Indien gett mjuka lån till afrikanska aktörer för om kring 11,2 miljarder dollar.³⁶⁷ Lånen under 2018–2019 var på ca 2,5 miljarder dollar, de hittills högsta under ett enskilt år.³⁶⁸ Av de 269 projekt som fram tills nu erhållit koncessionslån från Indien är 185 stycken (69 procent) kopplade till Afrika.³⁶⁹ Lånen till afrikanska länder har framför allt gått till konstruktion av vägar, elkraftverk, gruvdrift, liksom till hälsovård, jordbruksutveckling och industriproduktion. Några projekt som sticker ut är relaterade till anskaffning av försvarsmateriel i Mauritius, konstruktion av en parlamentsbyggnad i Burundi, och expansion av en hamn i Gambia.

En afrikansk kritik mot den indiska kreditgivningen är att 75 procent av kontrakten kopplade till lånen måste gå till indiska företag.³⁷⁰ Samtidigt som lånevillkoren är fördelaktiga gynnas det indiska näringslivet av biståndet, vilket har gjort att afrikanska aktörer ibland har förhållit sig skeptiska.³⁷¹ Av de 10 miljarder dollar i mjuka lån som Indien utlovade Afrika under det tredje IAFS-mötet har endast 6,4 miljarder dollar hittills nyttjats eller gjorts anspråk på.³⁷²

Indien ger också bistånd till Afrika i form av kapital utan återbetalningsskyldigheter. Under IAFS 2015 lovade Indien 600 miljoner dollar (motsvarande drygt en tiondel av Sveriges biståndsbudget) till olika afrikanska biståndsprojekt, vilket har infriats med råge.³⁷³ Som del av biståndet planerar Indien även att bygga konferenscentra i 21 afrikanska länder.³⁷⁴ Det är ett medel för att stärka New Delhis mjuka makt i Afrika och kunna konkurrera med motsvarande kinesiska satsningar. Det första konferenscentret i Afrika – Mahatma Gandhi International Centre – byggdes år 2019 i Niamey, Niger, inför ett AU-toppmöte.³⁷⁵ Konferenscentret invigdes av den indiska utrikesministern Jaishankar i januari 2020, ett par veckor efter att Niger påbörjat sin tvååriga sejour som icke-permanent medlem av FN:s säkerhetsråd, ett tecken på att biståndet används i strategiska syften.³⁷⁶ Överlag tycks Indiens bistånd till Afrika syfta till att stärka den utrikes- och säkerhetspolitiska agendan, liksom att understödja näringslivet.

3.5.4 Mobilisering av diasporan

Indien försöker i allt högre grad mobilisera den ca 30 miljoner stora indiska diasporan globalt för att stärka de ekonomiska banden till hemlandet och få stöd för pro-indiskt lobbyarbete i utrikespolitiska frågor. Diasporadiplomati är också ett centralt inslag i Modi-administrationens Afrikastrategi då exilindierna i Afrika är över tre miljoner (se figur 10) och ofta integrerade i de samhällen som de lever i.

³⁶⁴ Indian Technical and Economic Cooperation Programme, Government of India (2020).

³⁶⁵ Indian Technical and Economic Cooperation Programme, Government of India (2020).

³⁶⁶ Lånen till afrikanska stater är 1,5 eller 1,7 procents ränta medan löptiderna är 20 eller 25 år. Bidragsandelen av lånen beräknas vara 31 eller 38 procent av det totala lånet. Ministry of Finance, Government of India, 2015-12-07.

³⁶⁷ Exim Bank, 2019-09-26.

³⁶⁸ Exim Bank, 2019-09-26.

³⁶⁹ Exim Bank, 2019-09-26.

³⁷⁰ Ministry of Finance, Government of India, 2015-12-07.

³⁷¹ Intervju i Johannesburg, Sydafrika, 8 oktober 2019.

³⁷² Indiens ambassad i Addis Abeba, 2019-09-12.

³⁷³ Indiens ambassad i Addis Abeba, 2019-09-12.

³⁷⁴ Roy Chaudhury, 2020-01-21.

³⁷⁵ Roy Chaudhury, 2020-01-21.

³⁷⁶ Bagchi, 2020-01-18.

Under det första halvseket efter självständigheten var Indien försiktig med att mobilisera diasporan i utrikes- och ekonomiskpolitiska syften.³⁷⁷ Det statsbärande Kongresspartiet betonade suveränitetsprincipen och accepterade inte dubbelt medborgarskap. Ett skifte ägde rum i början av 2000-talet under den dåvarande BJP-regeringen som såg behovet av mobilisera diasporan – inte minst för att påverka de bilaterala relationerna med USA som hade försämrats efter kärnvapensprängningarna år 1998. År 2004 etablerades ett ministerium för att administrera frågor relaterade till utlandsindier. Året därpå skapades den officiella kategorin *Overseas Citizens of India* (OCI) genom ett tillägg till den indiska medborgarlagen, som ger exilindier vissa medborgerliga rättigheter i fråga om investeringar och utbildning, liksom livslångt visum.³⁷⁸ Under Modi-administrationen har diasporapolitiken blivit än mer central. Institutionellt har det inneburit att ministeriet för utlandsindier överförs till utrikesdepartementet.

Indien försöker fördjupa banden med exilindier genom att arrangera ”utomlandsindiernas dag”, *Pravasi Bharatiya Divas* (PBD) den 9 januari varje år, till minne av Gandhis återkomst till Indien från Sydafrika.³⁷⁹ Temat för 2019 års konferens var ”den indiska diasporans roll i byggandet av det nya Indien”.³⁸⁰ Regionala PBD-konferenser äger regelbundet rum i städer med stora indiska diasporor, framför allt i Durban, Sydafrika och i Port Louis, Mauritius. Varje år delar Indien ut priset *Pravasi Bharatiya Samman* (PBS) till exilindier och organisationer som bidragit till att öka förståelsen för Indien utomlands eller stödja ”indiska frågor”.³⁸¹ Omkring 40 exilindier från ett femtontal afrikanska länder har hittills tagit emot priset.³⁸² De afrikanska pristagarna år 2019 var en diplomat och en socialarbetare från Sydafrika, två framstående individer inom teknik och medicin från Kenya, en affärsman från Uganda, samt Indian Community Association i Egypten.³⁸³ Ett stående inslag vid besök av indiska stats- och regeringschefer i Afrika är dessutom evenemang riktade till diasporan. Vid besök av Modi i Afrika arrangeras ofta välbesökta möten där premiärministern tas emot som en popstjärna, och där premiärministern lägger ut texten om banden mellan ”moderlandet” och diasporan.³⁸⁴

Det bakomliggande syftet med att mobilisera diasporan är att stärka relationer till afrikanska stater, få genomslag för Indiens utrikespolitiska agenda och bidra till ökat ekonomiskt utbyte.³⁸⁵ Genom sin stora diaspora i östra och södra Afrika har Indien en resurs och komparativ fördel jämfört med de flesta, om inte alla, centrala externa aktörer.

---

³⁷⁷ Varadarajan (2015): 289–291.

³⁷⁸ Varadarajan (2015): 294.

³⁷⁹ Varadarajan (2015): 294.

³⁸⁰ Ministry of External Affairs, Government of India, 2019-01-23 (a).

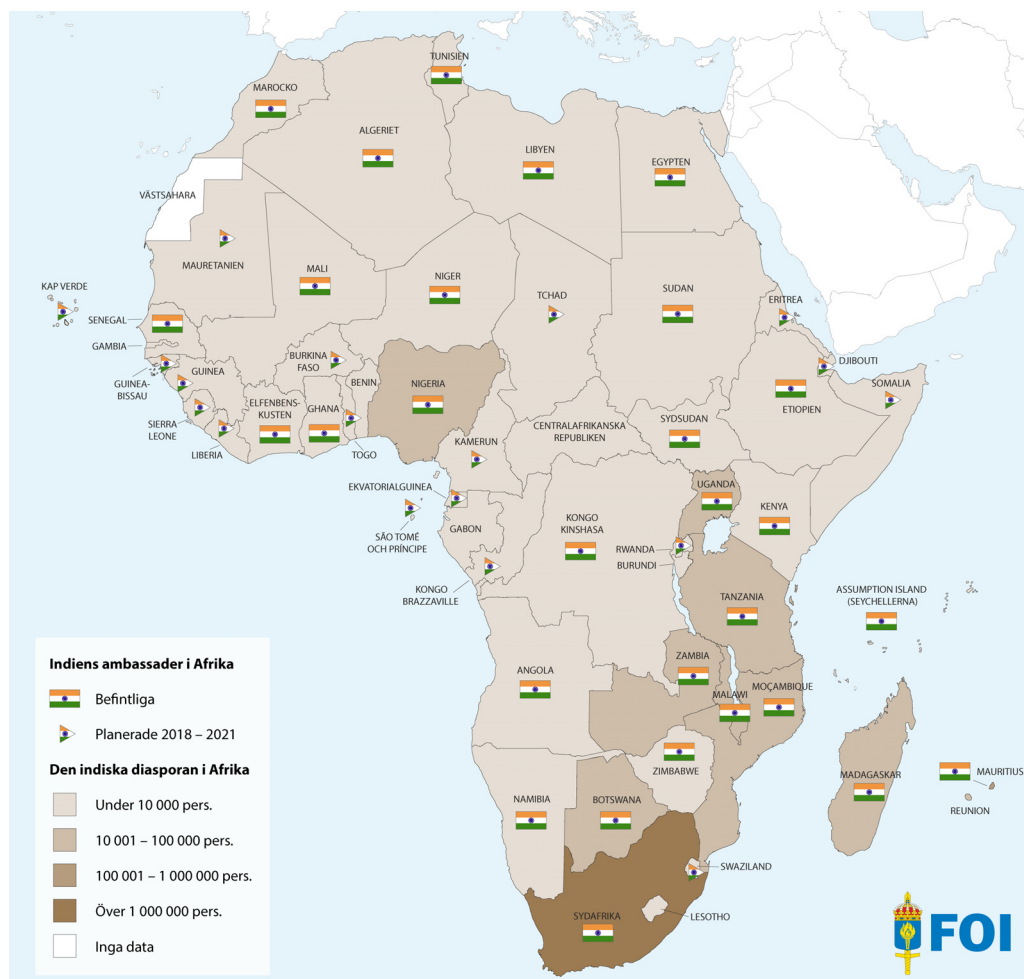
³⁸¹ Ministry of External Affairs, Government of India, Government of India, 2019-01-23 (b).

³⁸² Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, Government of India, 2019-01-23 (b).

³⁸³ Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, Government of India, 2019-01-23 (b).

³⁸⁴ Modi, 2016-06-08; Modi, 2018-06-24.

³⁸⁵ Varadarajan (2015): 295–296.

Figur 10. Indiens ambassader och diaspora i Afrika

3.5.5 Formande av Indienbild

Indien besitter latent mjuk makt, eller attraktionskraft, i Afrika mot bakgrund av historiskt agerande, nutida politik och gemensamma intressen. Samtidigt har Indien få institutioner eller kanaler som skulle kunna användas för att stärka Indienbild.

Indiska representanter framställer landet som en trogen afrikansk partner, och hänvisar till historien för att understödja narrativet: Indien har stöttat afrikanska självständighetsrörelser i kampen mot kolonialism och apartheid, bidragit med tiotusentals soldater i FN-tjänst i Afrika, och understött den socioekonomiska utvecklingen genom bistånd.³⁸⁶

Indiska företrädare betonar också att samarbetet med Afrika bör ske jämlikt, mellan utvecklingsländer inom ”syd”. Enligt det officiella narrativet har Indien inget intresse av att pådyla sin ekonomiska eller politiska modell, eller blanda sig i afrikanska staters interna angelägenheter. Med detta försöker Indien signalera att man inte vill påtvinga ekonomiska strukturreformer, västlig demokrati eller mänskliga rättigheter, vilket USA och EU ofta uppges göra. Indien försöker också signalera att man inte vill sätta länder i skuld eller använda ekonomiska verktyg för att påverka inrikespolitisk utveckling, vilket Kina anklagas för. Indiens demokratiska status – om än allt mer ifrågasatt – skulle kunna ses som en resurs för mjuk makt. Men Indien använder denna mjuka makt mycket sparsamt i förhållande till Afrika. Istället för stöd till spridning av demokratiska normer och värderingar inom länder

³⁸⁶ Prime Minister’s Office, 2008-04-08; Press Information Bureau, Government of India, 2011-05-24; Ministry of External Affairs, Government of India, 2015-10-29; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-07-25; Indiens ambassad i Addis Abeba, u.å; Ministry of External Affairs, Government of India, 2011-05-25;

betonar Indien ”demokratisering” av det internationella systemet. Indien ger stöd för afrikanska stater i globala institutioner, såsom FN:s säkerhetsråd, och hoppas på motsvarande stöd från afrikanska stater för Indiens ambitioner.³⁸⁷

Indien har också kulturellt kapital utanför den afrikanska diasporans direkta sfär. Bollywood uppges vara populärt i många afrikanska länder. Vilket faktiskt inflytande det gett Indien har vi däremot inte möjlighet att bedöma inom ramen för denna studie. Indien har dock officiella kulturcenter, Indian Council for Cultural Relations (ICCR), i fyra afrikanska länder och i fem städer: Kairo, Dar es-Salaam, Durban, Johannesburg och Port Louis. Kulturcentren anordnar alltifrån kurser i hindi och yoga till evenemang om indisk film och musik.³⁸⁸ Placeringen av de flesta kulturcentren i städer med stora indiska befolkningsgrupper indikerar att de främst är inriktade på att mobilisera diasporan.

Indiens mjuka makt i Afrika hämmas av att kulturdiplomatin resurser och institutioner är förhållandevis små, t. ex. i jämförelse med Kinas och Frankrikes. Indien tycks också spela en undanskymd roll inom afrikansk media.³⁸⁹ Medan Indien har ett narrativ som nyttjas för att stärka inflytanden i Afrika, saknas de instrument som Kina besitter, såsom ett stort antal kulturcentrum och mediekkanaler.

3.5.6 Sammanfattning

Under 2000-talet har Indien försökt säkra sina intressen i Afrika genom att öka sin politiska närvaro och agera i flera parallella spår. Indien har etablerat ett övergripande institutionellt paraply för relationerna i regionen (IAFS), understött regionala institutioner (AU och ECOWAS), och utvecklat samarbeten med externa aktörer såväl bilateralt (USA, Frankrike och Japan) som i multilaterala fora (BRICS och IBSA). Samtidigt har Indien stärkt sin diplomatiska närvaro genom att etablera fler beskickningar och genomföra mer frekventa högnivåbesök, liksom att i ökad grad använda bistånd i form av utbildning, mjuka lån och bidrag. Indiens brister vad gäller finansiella resurser är dock uppenbar – och hämmar såväl diplomatin som användandet av mjuk makt. Indien försöker dock väga upp resursbrister genom att mobilisera diasporan i statens intressen, betona positiva aspekter av Indienbilderna och bedriva viss kulturdiplomati, om än i begränsad omfattning.

3.6 Militärt engagemang

I takt med att Indiens ekonomiska engagemang i Afrika har tilltagit och Kina samtidigt har blivit en viktigare aktör i regionen, har de indiska säkerhetspolitiska intressena blivit allt viktigare, i synnerhet försvar av maritim handel, skydd av diasporan och projicering av makt. Indien har dessutom ambitionen att bli en ledande säkerhetspolitisk aktör – *a net security provider* – i och kring den Indiska oceanen, inklusive i Afrika.³⁹⁰

Sedan 1960-talet har Indien haft ett relativt stort militärt engagemang i Afrika genom deltagande i FN-insatser och militära utbildningsinsatser. Under 2000-talet har Indien fortsatt att ha en framträdande roll inom FN, men också utvecklat bilaterala och multilaterala försvarssamarbeten, ofta med ett fokus på maritim säkerhet. Under Modi-administrationen har även andra försvarspolitiska frågor, såsom cyber, kontraterrorism och försvarsindustriellt samarbete blivit allt viktigare i dialogen med afrikanska stater och institutioner.

3.6.1 Deltagande i FN:s fredsbevarande insatser

Indien har skickat över 200 000 personer till FN:s fredsbevarande insatser, fler än någon annan stat.³⁹¹ Landet har deltagit i de flesta FN-insatserna i Afrika och har sänt ut soldater,

³⁸⁷ Prime Minister’s Office, 2008-04-08; Press Information Bureau, Government of India, 2011-05-24; Ministry of External Affairs, Government of India, 2015-10-29; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-07-25; Indiens ambassad i Addis Abeba, u.å; Ministry of External Affairs, Government of India, 2011-05-25.

³⁸⁸ Indian Council for Cultural Relations, 2018-02.

³⁸⁹ Bhura, Sneha, 2013-04.

³⁹⁰ Kumar, Vinay, 2013-05-23.

³⁹¹ UN News, 2018-08-03.

befälhavare, poliser, experter, samt bidragit med försvarsmateriel, såsom flygplan och helikoptrar. Indiens truppbidrag till insatsen i Kongo 1960–1963 satte tonen för Indiens FN-engagemang i Afrika. Då bestod truppbidraget av omkring 5 000 utsända liksom av bombflygplan – och resulterade i ett stort antal indiska dödsfall.³⁹² I takt med att FN-insatserna kraftigt ökade efter det kalla krigets slut fortsatte Indien att skicka stora truppkontingenter till Afrika. Sedan början av 1990-talet har Indien skickat ut militär personal till FN-insatser i Namibia, Angola, Liberia, Kongo-Kinshasa, Etiopien, Eritrea, Elfenbenskusten, Mocambique, Somalia, Rwanda, Sierra Leone, Sudan och Sydsudan. Hittills har 163 indier dött i FN-tjänst, av dem omkring 70 procent i Afrika.³⁹³

Indiens bidrag till FN-insatser i Afrika är fortsatt stort i fråga om manskap (se figur 11). I slutet av januari 2020 hade Indien över 5 400 personer utsända, majoriteten av dem i Sydsudan (UNMISS) och Kongo-Kinshasa (MINUSCO).³⁹⁴ De flesta utsända är soldater, men de indiska kontingenterna innehåller även befälhavare, stabspersonal, poliser och experter.³⁹⁵ År 2019 utnämnde exempelvis FN:s generalsekreterare en indisk general till att leda insatsen UNMISS i Sydsudan.³⁹⁶

Indien är fortfarande en av de stater som bidrar med flest ”blå baskrar” vid sidan om Etiopien, Nepal, Rwanda, Bangladesh och Pakistan. I jämförelse med andra framträdande externa aktörer i Afrika är också Indiens truppbidrag i FN-insatser stort. Indiens utsända är fler än dubbelt så många som Kinas (ca 2 500 utsända), fem gånger så många som det största västerländska bidraget (det italienska, om drygt 1 000), och betydligt större än de från Frankrike (drygt 700), Storbritannien (nästan 600), Tyskland (drygt 500), Ryssland (ca 80) och USA (30).³⁹⁷ Samtidigt bidrar Indien med ytterst lite ekonomiska resurser till FN:s fredsbevarande insatser, vars största finansör är USA, följt av Kina.³⁹⁸

Indien har genom sitt långvariga och omfattande bidrag till FN-ledda multilaterala säkerhetsinitiativ förmodligen bidragit till stabilitet i Afrika och samtidigt fått stor erfarenhet av att operera på kontinenten. Det är dock oklart vilket faktiskt inflytande FN-insatserna har gett Indien. Till skillnad från t. ex. USA och Frankrike har Indien inte omfattande militära strukturer och förmågor i Afrika utanför FN:s ramverk.

3.6.2 Militär utbildning

Indien har bilaterala försvarssamarbeten med ett stort antal afrikanska stater, som i många fall går tillbaka till Nehrus dagar. Efter avkoloniseringsprocessen bidrog Indien bl.a. till att bygga upp Ghanas flygvapen, etablera en militärakademi i Etiopien, samt att inrätta försvarsrelaterade lärosäten i Nigeria och Tanzania.³⁹⁹ Indien har vidare sedan länge erbjudit militär utbildning till Namibia, Botswana, Zambia, Lesotho, Uganda, Mauritius och Seychellerna.⁴⁰⁰ Genom utbildningsinsatserna har den indiska försvarsmakten utvecklat relationer till afrikanska militärer och beslutsfattare. Nigerias president Muhammadu Buhari och flera nigerianska arméchefer har t.ex. studerat vid indiska militära institutioner.⁴⁰¹

Under 2000-talet har Indien vidareutvecklat program för militär träning i afrikanska länder. Zambia, som fick omfattande militärt utbildningsstöd på 1970-talet, har under senare år haft indiska militärrådgivare på plats, liksom skickat officerare till Indien.⁴⁰² Indiska försvarsdepartementets årsbok uppger även att Indien har militärer på plats i Tanzania, Uganda och Nigeria för att ge utbildning, och att en enhet från marinen ska på utbildningsuppdrag i

³⁹² Mukherjee, 2015-20-10.

³⁹³ UN News, 2018-08-03; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-07-25.

³⁹⁴ United Nations Peacekeeping, u.å. (a).

³⁹⁵ United Nations Peacekeeping, u.å. (a).

³⁹⁶ United Nations, 2019-05-24.

³⁹⁷ United Nations Peacekeeping, u.å. (a).

³⁹⁸ United Nations Peacekeeping, u.å. (b).

³⁹⁹ Roy Chaudhury, 2020-02-06; Ministry of External Affairs, 2020-02-06.

⁴⁰⁰ Ministry of External Affairs, 2020-02-06.

⁴⁰¹ Beri, 2020-02-06.

⁴⁰² Ministry of External Affairs, Government of India, 2012-01.

Madagaskar.⁴⁰³ Under senare år har Indien bidragit med utbildning i kontraterrorism och mekaniserad krigsföring i Nigeria, tränat Mocambiques kustbevakning, och utbildat säkerhetsstyrkorna på Seychellerna (se figur 11).⁴⁰⁴

Indien har även stärkt sin säkerhetsroll i Afrika genom gemensam militär utbildning tillsammans med USA. År 2016 startade det indisk-amerikanska initiativet *United Nations Peacekeeping Course for African Partners* (UNPCAP), som hittills genomförts tre gånger.⁴⁰⁵ Initiativet innebär att USA och Indien gemensamt ger militär utbildning i New Delhi för afrikanska militärer som själva utbildar personal i FN-insatser.

3.6.3 Maritim säkerhet

Indien uppfattar delar av Afrika som en del av sitt utvidgade närområde (*extended neighbourhood*), länkar regionen till det centrala geostrategiska konceptet *Indo-Pacific*, och ser den Indiska oceanen med dess kuststater i Östafrika som del av sin intressesfär.⁴⁰⁶ Modi-administrationen har vidare lanserat begreppet SAGAR, vilket betyder ”ocean” på hindi, och är en akronym för *Security And Growth for All in the Region*, och syftar på regionen kring Indiska Oceanen, dvs. även Östafrika.⁴⁰⁷ Indiens maritima säkerhetsstrategi beskriver dessutom kuster och regioner i Östafrika som ”primära områden av maritimt intresse” medan Västafrikas kuster och regioner benämns som ”sekundära områden av maritimt intresse”.⁴⁰⁸ Den maritima säkerhetsstrategin betonar vidare försvar av handel och investeringar, skydd av energi och diasporan, samt vikten av öppna maritima farleder och sund. Fyra maritima farleder eller sund vid Afrika är av särskild strategisk betydelse: Godahoppsudden, Moçambiquekanalen, Suezkanalen och Bab al-Mandab.⁴⁰⁹

Indiens fokus på maritim säkerhet ökade i samband med piratattackerna i Adenviken utanför Somalias kust 2008 och de påföljande internationella insatserna, då ett stort antal externa aktörer allt mer frekvent skickade fartyg till den västra Indiska oceanen. Mellan 2008 och juni 2019 uppges den indiska flottan ha skickat ut 73 egna fartyg, ingripit vid 414 tillfällen och eskorterat över 3 400 civila fartyg, de flesta av dem icke-indiska.⁴¹⁰ Sedan antipiratinsatserna i Adenviken började har även Kina ökat sin militära närvaro i Indiska oceanen, stärkt relationer till afrikanska kust- och ö-stater och etablerat en militärbas i Djibouti vid inloppet till Bab al-Mandab, vilket i sin tur generar oro i Indien.⁴¹¹

Mot bakgrund av de ökade osäkerheterna och de stärkta indiska ambitionerna på Indiska oceanen har Indien agerat i flera olika spår kopplade till Afrika. Indien har agerat för att stärka sin försvarsdiplomati och maktprojicering genom hamnbesök, evakueringar och humanitärt bistånd; genom att utveckla försvarsrelationer till strategiskt belägna afrikanska stater i eller vid Indiska Oceanen; samt genom att understödja multilaterala forum och delta i militärövningar.

Humanitärt bistånd, evakueringar och hamnbesök

Indiska flottan har visat förmåga att bidra till räddningsinsatser och till att ge humanitärt bistånd i samband med krigen i Libyen och Jemen, liksom vid de senaste cyklonerna i Moçambique och på Madagaskar. Vid krigsutbrottet i Libyen år 2011 evakuerade den indiska flottan 150 medborgare ur landet.⁴¹² I samband med att kriget i Jemen eskalerade 2015 genomförde Indien också en operation där flottan deltog och som delvis via Djibouti

⁴⁰³ Ministry of Defence, Government of India (2019)

⁴⁰⁴ Ministry of Defence, Government of India (2019).

⁴⁰⁵ Ministry of External Affairs, Government of India, 2016-06-26; Ministry of Defence, Press Information Bureau, Government of India, 2016-06-25; Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-06-07.

⁴⁰⁶ Scott (2015): 468; Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017); Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015); Ministry of External Affairs, 2018-06-01.

⁴⁰⁷ Modi, 2015-03-12.

⁴⁰⁸ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015).

⁴⁰⁹ Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015).

⁴¹⁰ Peri, 2019-06-02.

⁴¹¹ The Hindustan Times, 2017-06-16; Singh, 2017-08-21.

⁴¹² Mishra, 2020-02-03.

evakuerade 4 800 indier men också ca 2 000 personer från andra länder.⁴¹³ Efter att cyklonen Idai hade slagit till mot hamnstaden Beira i Moçambique i mars 2019 var indiska fartyg först på plats, och erbjöd mediciner, mat och kläder samt räddade strandsatta.⁴¹⁴ Även när cyklonen Diane drabbade Madagaskar i januari 2020 kom den indiska flottan till undsättning.⁴¹⁵

Indiska flottan besöker dessutom hamnar i Afrika som en del av sin försvarsdiplomati. Framför allt gäller besöken hamnar i Indiska oceanens kust- och östater. De mest frekvent besökta hamnarna i Afrika är Port Louis i Mauritius och Port Victoria i Seychellerna – huvudstäderna i de två afrikanska stater som Indien har de djupaste försvarssamarbeten med (se nästa avsnitt).⁴¹⁶ Den indiska flottan besöker även andra afrikanska länder och territorier med kust mot den Indiska oceanen, såsom Sydafrika, Kenya, Tanzania, Moçambique, Madagaskar, Djibouti, liksom franska Réunion.⁴¹⁷ Under senare år har indiska flottan också rört sig bortom Indiska oceanen och genomfört hamnbesök i Nord- och Västafrika liksom i södra Afrika. Fartyg från den indiska flottan har exempelvis under senare år vid upprepade tillfällen besökt hamnar i Egypten.⁴¹⁸ Under 2017 gästade indiska fartyg hamnar runt hela den afrikanska kontinenten, bl.a. Casablanca (Marocko), Lagos (Nigeria), Luanda (Angola), Walvis Bay (Namibia) och Kapstaden (Sydafrika).⁴¹⁹

Särskilda militära relationer

Mauritius och Seychellerna har länge haft central roller för Indiens maritima säkerhet, men betydelsen har vuxit i ljuset av Kinas stärkta militära närvaro. Båda staterna är belägna vid viktiga sjöfartsfarleder och har stora indiska diasporor. Kort efter att Mauritius och Seychellerna blev självständiga från Storbritannien, år 1968 respektive 1976, etablerade Indien nära försvarsrelationer till staterna.⁴²⁰ Eftersom Indien uppfattar staterna som del av sin intressesfär har New Delhi agerat kraftfullt när den säkerhetspolitiska utvecklingen i länderna uppfattats vara negativ. År 1983 hade Indien långt gångna planer på att intervensera militärt i Mauritius för att förhindra ett kupp försök (*Operation Lal Dora*), men nyttjade istället den indiska externa säkerhetstjänsten, Research and Analysis Wing (RAW), för att stabilisera landet på indiska villkor.⁴²¹ När en militärkupp var i faggorna på Seychellerna år 1986 valde Indien att genomföra en militär intervention till stöd för den sittande regeringen (*Operation Flowers are Blooming*).⁴²²

Under det senaste decenniet har Indien stärkt de militära relationerna till Mauritius och Seychellerna genom att skydda staternas ekonomiska zoner, bistå med militär utbildning och erbjuda försvarsmateriel (patrullbåtar, helikoptrar och flygplan) samt genom att bygga radarstationer på flera öar.⁴²³ Även Indiens civila bistånd till Mauritius och Seychellerna är betydande och ökar, trots att länderna är medelinkomstländer. Mauritius är inte bara Afrikas tredje rikaste land (sett till BNP per capita) utan även Indiens näst största biståndsmottagare.⁴²⁴ Indien har också visat intresse för att etablera militärbaser på Seychellerna och Mauritius. Ett hemligt bilateralt avtal om att etablera en indisk militärbas på ön Assumption i Seychellerna läckte till lokalpressen och gjorde att den politiska oppositionen i landets parlament motsatte sig en ratificering.⁴²⁵ En bilateral avsiktsförklaring om indiska militära anläggningar på ön Agaléga i Mauritius har likaledes mötts av motstånd av den inhemska

⁴¹³ The Economic Times, 2017-01-07.

⁴¹⁴ Roche, 2020-01-28.

⁴¹⁵ Peri, 2020-01-28.

⁴¹⁶ High Commission of India, Port Louis, 2017-06-10; Indian Navy, u.å (a); Indian Navy, u.å (b); Indian Navy, u.å (c); Indian Navy, u.å (d); Indian Navy, u.å (e); Indian Navy, u.å (f); Indian Navy, u.å (g).

⁴¹⁷ Indian Navy, u.å (h); Indian Navy, u.å (i); Indian Navy, u.å (j); Indian Navy, u.å (k); Indian Navy, u.å (l); Indian Navy, u.å (m); Indian Navy, u.å (n); Indian Navy, u.å (o); Peri, 2019-03-21.

⁴¹⁸ Indian Navy, u.å (p); Indian Navy, u.å (q).

⁴¹⁹ Ministry of Defence, Government of India (2018a)

⁴²⁰ Scott (2015): 467.

⁴²¹ Brewster och Rai (2013); Dikshit, 2013-03-10.

⁴²² Scott (2015): 467.

⁴²³ Brewster (2010); The Hindu, 2018-06-26; The Times of India, 2010-07-20; The Economic Times, 2018-06-14; The Hindu 2015-03-12; High Commission of India, Port Louis, 2009-09-08; Indian Navy, u.å. (r); Bagchi 2019-01-19.

⁴²⁴ Business Standard, "Budget 2019: India redirects foreign aid to Indian Ocean countries", 2019-08-08.

⁴²⁵ Bagchi, 2018-03-28.

oppositionen i landet.⁴²⁶ I det nya säkerhetspolitiska landskapet i Indiska oceanen som präglas av ett allt större kinesiskt inflytande blir det allt svårare för Indien att få sin vilja igenom. Det gör samtidigt frågan om maritim säkerhet och inflytande i afrikanska östater i Indiska oceanen än mer central för Indien.

Under det senaste decenniet har Indien även försökt utveckla försvarsrelationerna till Madagaskar och Moçambique, båda strategiskt belägna vid Moçambiquekanalen. Indien etablerade sin första radarstation utomlands i Madagaskar år 2006 och har sedan dess understött landet med bland annat militär utbildning och humanitärt bistånd.⁴²⁷ President Ram Nath Kovind besökte landet 2018 och skrev då under ett förnyat försvarssamarbetsavtal om bland annat hamnbesök och militär utbildning.⁴²⁸ Indien har också aktivt arbetat för att stärka de militära banden till Moçambique, i synnerhet efter de humanitära räddningsinsatserna i samband med cyklonen år 2019. Rajnath Singhs första besök utomlands som indisk försvarsminister år 2020 gjordes till Moçambique, då nya avtal om försvarssamarbete skrevs under.⁴²⁹

Multilaterala forum och militärövningar

Indien har en framträdande roll i maritima multilaterala samarbeten och militärövningar i Indiska oceanen som inkluderar afrikanska stater, eller äger rum nära Afrikas östkust.

Ett maritimt forum där Indien är en ledande aktör är Indian Ocean Rim Association (IORA), som grundades 1997 och har sitt sekretariat i Ebène, Mauritius. I IORA förs diskussion kring maritima frågor och handel kring den Indiska Oceanen. Organisationen inkluderar 22 medlemmar, varav 9 är afrikanska, och AU är observatör.⁴³⁰ Under 2010-talet har IORA i ökad grad prioriterat dialog om maritim säkerhet.⁴³¹

Indien har också tagit initiativ till mer militärt orienterade samarbeten, såväl bilaterala som multilaterala. År 2008 etablerades Indian Ocean Naval Symposium (IONS) med säte i New Delhi. IONS är ett forum som äger rum vartannat år, där Indien har en central roll och där olika länders flottor möts och diskuterar frågor relaterade till den Indiska oceanen.⁴³² IONS har i dag 36 medlemmar, varav 12 är afrikanska.⁴³³

Sedan 1995 har den indiska flottan i stort sett vartannat år arrangerat den multinationella militärövningen MILAN utifrån Indiens försvarsgrensgemensamma militära högkvarter på Andamanerna i Bengaliska viken, nära Malackasundet. Fram till och med 2010 var dock övningen begränsad till länder från Syd- och Sydostasien samt Oceanien. Sedan 2012 har övningarna vuxit i storlek och inkluderat afrikanska stater – Mauritius och Seychellerna sedan år 2012, Kenya och Tanzania sedan år 2014.⁴³⁴

Det trilaterala samarbetet inom IBSA (mellan Indien, Brasilien och Sydafrika) inkluderar sedan år 2008 marina militärövningar, så kallade IBSAMAR, för att bygga förtroende och interoperabilitet mellan ländernas flottor. Hittills har sex IBSAMAR ägt rum, vid Sydafrikas eller Indiens kuster, och har blivit större över tid.⁴³⁵

Indien genomför också regelbundet marinövningar med USA, Frankrike, Storbritannien, Japan och Ryssland i Indiska oceanen. De årliga marinövningarna med Frankrike (VARUNA) har ökat i storlek och äger i ökad grad rum vid Afrikas östkust. Under VARUNA 2019 års första fas, som skedde utanför Goas kust, deltog bl.a. hangarfartyg från respektive land,

⁴²⁶ Haidar, 2018-10-27.

⁴²⁷ Pubby, 2007-07-17.

⁴²⁸ Ministry of External Affairs, Government of India, 2018-03-14.

⁴²⁹ Indian Ocean Rim Association, u.å. (a).

⁴³⁰ Komorererna, Kenya, Madagaskar, Mauritius, Moçambique, Seychellerna, Somalia, Sydafrika och Tanzania.

⁴³¹ Indian Ocean Rim Association, u.å. (b).

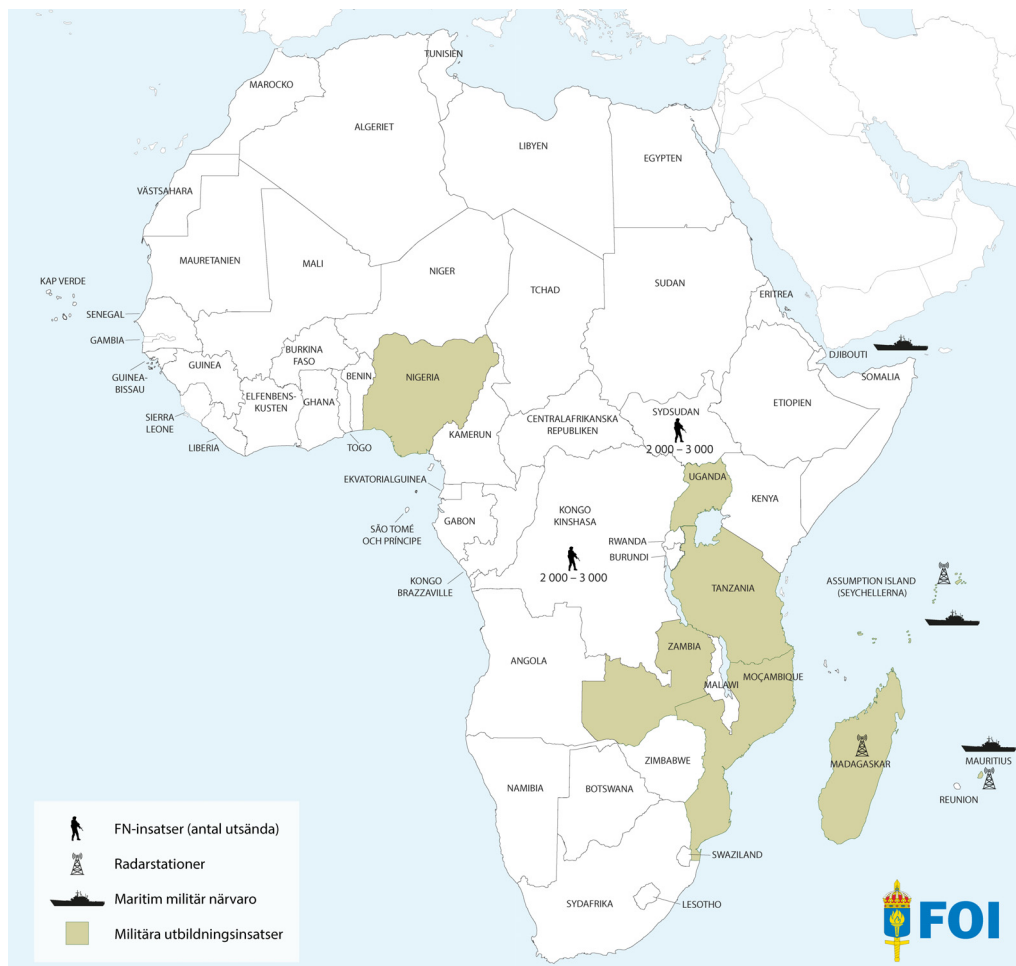
⁴³² Indian Ocean Naval Symposium, u.å.

⁴³³ Kenya, Mauritius, Moçambique, Sydafrika, Tanzania, Djibouti, Egypten, Eritrea, Komorererna, Sudan, Somalia och Madagaskar

⁴³⁴ Indian Navy, u.å. (s); The Times of India, 2012-01-31.

⁴³⁵ Indian Navy, u.å. (t).

medan den andra fasan, som fokuserade på gemensamma ubåtövningar, ägde rum i Aden-viken utanför Djibouti.⁴³⁶ Även EU har stärkt sitt samarbete med Indien om maritim säkerhet i västra Indiska Oceanen. I oktober 2017 genomförde EU NAVFOR, ledd av en italiensk fregatt, sin första marinövning någonsin med Indien, utanför Somalias kust.⁴³⁷

Figur 11. Indiens militära närvaro i Afrika

3.6.4 Säkerhet bortom blåa baskrar och blått vatten

Indien försöker i ökad grad stärka sina försvarsrelationer till afrikanska stater bortom frågor som FN-insatser, militär utbildning och maritim säkerhet. Tre av tio principer i Modis linjetal om Afrika i Kampala, Uganda, år 2018 gällde säkerhet. Utöver samarbete om FN-insatser och maritim säkerhet betonade Modi samverkan i frågor som cybersäkerhet, kontraterrorism och för att förhindra att Afrika blir en arena för extern rivalitet.⁴³⁸ Sedan talet i Kampala har Indien dessutom tagit flera steg för att bredda och fördjupa försvarsrelationerna med Afrika: genom att genomföra en multilateral övning med ett stort antal afrikanska stater, genom att etablera en indisk-afrikansk försvarsministerdialog, och genom att försöka öka den indiska exporten av försvarsmateriel till den afrikanska kontinenten.

I december 2018 reste Indiens dåvarande arméchef till Kenya och Tanzania för att förbereda marken inför lanseringen av *Africa-India Field Training Exercise (AFINDEX)*.⁴³⁹

⁴³⁶ Indian Navy, u.å. (u); Frankrikes ambassad i New Delhi, 2019-05-28; Sagar, 2019-05-29.

⁴³⁷ EU Navfor, 2017-10-05.

⁴³⁸ Ministry of External Affairs, 2019-07-25.

⁴³⁹ Panda, 2019-03-19.

Övningen ägde sedermera rum i Pune, Indien, i mars 2019. Utöver Indien deltog 17 afrikanska stater, liksom tre observatörländer.⁴⁴⁰ AFINDEX 2019 pågick under tio dagar och fokuserade på minröjning och samarbete inom FN-insatser.⁴⁴¹

Indien har fortsatt att fördjupa det multilaterala militära engagemanget med afrikanska stater genom att lansera *India-Africa Defence Ministers Conclave (IAMC)*, en försvarsministerdialog mellan Indien och afrikanska stater. Den första dialogen ägde rum i Lucknow, Uttar Pradesh, i februari 2020, under *Defense Expo*, en indisk mäsas om försvarsmateriel. Totalt deltog över 154 delegater från 38 afrikanska länder, inklusive 14 försvarsministrar och 19 chefer för försvarsmakter eller vapenslag.⁴⁴² Ett gemensamt indiskt-afrikanskt tillkännagivande – “Lucknow Declaration” – antogs under mötet. Deklarationen nämnde de traditionella samarbetsområdena, men också frågor som AU-insatser, försvarsmateriel och kontraterrorism.⁴⁴³ Försvarsminister Singh framhöll att Indien prioriterar relationerna till Afrika och ska uppfattas som en ”*all-weather friend*”. I linje med Modis tal i Uganda år 2018 betonade försvarsministern Indiens vilja att fördjupa relationerna med afrikanska stater vad gäller kontraterrorism, cybersäkerhet och försvarsindustriellt samarbete. Hittills har dock Indiens försvarsexport till afrikanska länder varit begränsad till militärbistånd i form av flyg, helikoptrar och fartyg för övervakning till Mauritius, Seychellerna, Moçambique och Madagaskar, samt av försäljning av ett fåtal helikoptrar till Namibia.⁴⁴⁴ Singh menar dock att Indien har potentialen att bli en viktig försvarsindustriell partner till Afrika, då indisk försvarsindustri kan erbjuda alltifrån obemannade flygfarkoster till handeldvapen och ammunition.⁴⁴⁵

3.6.5 Sammanfattning

Indien stärker sitt säkerhetsengagemang i Afrika i syfte att säkerställa sina nationella intressen, dvs. att försvara den maritima handeln, att skydda diasporan och att balansera Kina. Indien har deltagit med stora truppkontingenter i de flesta av FN:s insatser i Afrika, och fortsätter kontinuerligt att bidra med flera tusen soldater. Indien bidrar dessutom med militär utbildning till ett stort antal afrikanska försvarsmakter. Utbildningsprogrammen sker framför allt på bilateral basis med afrikanska stater, men inbegriper sedan ett par år tillbaka även visst samarbete med USA.

Den säkerhetsfråga Indien har prioriterat är maritim säkerhet, mot bakgrund av ökad maritim handel och stärkt kinesisk närvaro i Indiska oceanen samt en uttryckt vilja att skydda diasporan. Indien har därför agerat för att stärka olika multilaterala maritima forum och militärövningar med afrikanska stater och/eller vid afrikanska kuster. Indien har utvecklat försvarsrelationerna till strategiskt belägna stater som Seychellerna, Mauritius, Moçambique och Madagaskar, samt agerat för att stärka Indiens mjuka makt i regionen genom hamnbesök, humanitärt bistånd och räddningsinsatser. Sedan 2018 försöker Indien fördjupa försvarssamarbetena inom frågor som rör kontraterrorism och cyber, och att slå sig in på marknaden för försvarsmateriel i Afrika. Som del av det djupare försvarssamarbetet har Indien och afrikanska stater genomfört en första multinationella militärövning och lanserat en försvarspolitisk dialog på försvarsministernivå. Detta sker inför det fjärde indisk-afrikanska toppmötet IAFS, som förmodas ha ett fokus på säkerhetsfrågor.

⁴⁴⁰ De 17 deltagande länderna var Sydafrika, Botswana, Kenya, Tanzania, Mauritius, Sudan, Egypten, Benin, Ghana, Namibia, Niger, Nigeria, Senegal, Uganda, Zambia and Zimbabwe. De tre observatörerna var Kongo-Kinshasa, Mozambique och Rwanda. Press Information Bureau, Ministry of Defence, Government of India, 2019-03-20.

⁴⁴¹ Press Information Bureau, Ministry of Defence, Government of India, 2019-03-20.

⁴⁴² Ministry of External Affairs, Government of India, 2020-02-06 (a).

⁴⁴³ Ministry of External Affairs, Government of India, 2020-02-06 (b).

⁴⁴⁴ Stockholm International Peace Research Institute, u.å.

⁴⁴⁵ Ministry of Defence, Press Information Bureau, Government of India, 2020-02-06

3.7 Indiens Afrikastrategi

Indiens strategi i Afrika bedöms – i ljuset av det faktiska agerandet – följa fyra spår för att säkerhetsställa sina nationella intressen. För det första ökar Indien de finansiella resurserna för sin Afrikastrategi, bl.a. i syfte att öka den diplomatiska närvaron, stärka biståndet, utveckla multilaterala samarbeten och bygga upp mjuk makt. Trots ökningen fortsätter resursbrist, inte minst i förhållande till Kina, att utgöra ett hinder för att uppnå de ambitiösa målsättningarna.

För det andra följer Indien till stora delar i Kinas fotspår genom att bredda engagemanget med Afrika både relationsmässigt och tematiskt. Det innebär dels att Indien parallellt fördjupar bilaterala samarbeten och agerar multilateralt, såväl genom nya som gamla institutioner. Till synes både inspirerat av och i reaktion mot Kina har Indien skapat en större multilateral plattform för engagemang med kontinenten (India Africa Forum Summit, IAFS) och skapat andra nya multinationella samarbeten, t.ex. säkerhets- och klimatpolitiken. Samtidigt betonas fortsatt vikten av engagemang inom befintliga afrikanska strukturer, inte minst FN och Afrikanska unionen (AU). Indien spelar således på flera strängar samtidigt för att säkra sina intressen. Indien har precis som Kina också gått från att framför allt fokusera på ekonomiskt engagemang till att i ökad grad betona säkerhetspolitiska frågor.

För det tredje försöker Indien kompensera för resursbrister genom att öka sin mjuka makt. Indien försöker att mobilisera diasporan på kontinenten och stärka en bild av Indien som appellerar till afrikanska aktörer. I sin retorik betonar indiska företrädare gemensamma historiska erfarenheter och sammanfallande intressen, principen om icke-inblandning, samt vikten av ett jämlikt och villkorslöst samarbete inom ”syd”. Genom denna målgruppsanpassade strategiska kommunikation försöker Indien positionera sig som en mer trovärdig partner än såväl europeiska stater och USA, som Kina. Indiens nyttjande av sina mjuka maktresurser hämmas också av begränsade finansiella resurser.

För det fjärde börjar Indien så sakteliga att nyttja internationella samarbeten för att stärka sina nationella intressen. Den indiska utrikespolitikens övergripande *multi alignment*-strategi är en dimension av agerandet i Afrika; den innebär att Indien försöker fördjupa relationerna till alla ledande stater (med undantag för Kina) i frågor där intressena sammanfaller. Indien samarbetar med USA vad gäller bistånd, utbildning och säkerhet; med Frankrike vad gäller klimat och säkerhet; med Japan vad gäller bistånd och investeringar. Men Indiens starka betoning av strategisk autonomi och ofta omständliga byråkratiska processer försvårar ett effektivt nyttjande av internationella samarbeten.

Sammanfattningsvis ämnar Indien att öka sina resurser för Afrikastrategin, ta efter Kinas tematiskt och relationsmässigt mångfacetterade agerande, samt kompensera för resursbrister genom att nyttja komparativa fördelar: att stärka banden med diasporan, att cementera en positiv Indienbild och att nyttja de goda relationerna till de flesta andra stormakterna i Afrika.

Utifrån Lykkes definition av strategi (se avsnitt 1.1) har Indien i sitt tillvägagångssätt varit relativt framgångsrik med att förhålla mål till medel. Indien har i Nyes anda lyckats kombinera olika typer av ekonomiska, politiska och militära maktmedel för att säkra sina intressen och öka sitt inflytande i Afrika. Den största svagheten i Indiens strategi är dock de begränsade resurserna, vilket på sikt kan göra det svårt att tillgodose främst nationella intressen, inte minst då Kinas inflytande och militära närvaro i Afrika och Indiska oceanen ökar. Om Indiens roll i Afrika ska fortsätta att öka även på sikt krävs sannolikt att New Delhi i ökad grad underbygger strategin med större finansiella resurser för utövande av såväl ekonomisk som militär och mjuk makt. Det kan dock bli svårt för Indien eftersom den ekonomiska tillväxten har mattats av, de inhemska behoven är stora, och konkurrensen om resurser inom statsförvaltningen likaså är betydande.

3.8 Slutsatser

Banden mellan Afrika och Indien sträcker sig sekler tillbaka i tiden, mot bakgrund av handel, migration och politiska band. Efter självständigheten år 1947 förde Indien en aktiv Afrikapolitik, som kom att mattas av under de sista decennierna av 1960-talet. Det är först under 2000-talet som Indien åter stärkt sin roll i Afrika genom att Indiens ekonomiska tillväxt tagit fart medan Indiens stormaktsambitioner stärkts.

Indiens återkomst till Afrika har framför allt drivits fram av intresset att få tillgång till råvaror, inte minst olja och naturgas, men även av intresset av att öppna nya exportmarknader för indiska produkter. Det indiska agerandet i Afrika är också, i allt större grad, en funktion av politiska och militära intressen: att få stöd från afrikanska stater i multilaterala institutioner, att främja en positiv Indienbild, att skydda diasporan, att försvara maritim sjöfart, och att balansera Kina.

Indiens ekonomiska engagemang har tilltagit i Afrika. Importen av olja, naturgas, mineraler och metaller har ökat kraftigt, medan exporten av bland annat petrokemiska produkter, fordon och mediciner har vuxit. Indien har genom kraftig ökning av såväl import som export blivit Afrikas näst största handelspartner efter Kina, dvs. större än USA och forna europeiska kolonialmakter som Frankrike och Storbritannien. Den indisk-afrikanska handeln är dock asymmetrisk. Indien importerar främst råvaror och exporterar förädlade varor tillbaka, och Afrika som helhet har ett överskott i bytesbalansen. Trots att det finns variationer i fråga om Indiens ekonomiska engagemang i Afrikas fem större regioner är den gemensamma nämnaren att handeln har ökat kraftigt på hela kontinenten och är relativt jämnt utspridd. Indiens investeringar i Afrika är emellertid relativt begränsad, i synnerhet om transfereringar via skatteparadiset i Mauritius inte räknas med. Majoriteten av investeringarna till den afrikanska kontinenten sker genom ett fåtal statliga företag, framför allt energibolaget ONGC Videsh. Sammantaget står det dock klart att Indiens ekonomiska betydelse i Afrika har ökat kraftigt de senaste två decennierna.

Indiens politiska engagemang i Afrika har också stärkts genom satsningar på multilaterala samarbeten, fler ambassader, en mer aktiv biståndspolitik, mobilisering av diasporan och främjande av Indienbild. Sedan 2008 har Indien etablerat ett nytt multilateralt samarbetsforum, IAFS, som den övergripande plattformen för relationerna till AU och afrikanska stater. Det fjärde toppmötet i ordningen planeras äga rum i september 2020. Agerandet via IAFS kompletteras av stöd till regionala organisationer liksom samarbete inom BRICS och IBSA. Indien samverkar även i ökad grad bilateralt med externa aktörer, framför allt USA, Frankrike och Japan, i tredje land i Afrika. De indiska högnivåbesöken har också blivit vanligare och de diplomatiska beskickningarna fler; för närvarande pågår en utbyggnad av 18 nya indiska ambassader i Afrika. Vidare försöker Indien att hävda sig som biståndsaktör genom att erbjuda tiotusentals stipendier samt genom att ge bidrag och erbjuda koncessionslån till afrikanska stater. Indien försöker också i ökad grad mobilisera den ca tre miljoner stora diasporan i Afrika i utrikespolitiska och ekonomiska syften, t.ex. genom kulturdiplomati. Indien försöker också stärka sin mjuka makt i Afrika genom att forma en positiv Indienbild.

Även Indiens militära roll i Afrika håller på att breddas och fördjupas. Indien har deltagit med stora truppkontingenter i de flesta av FN:s insatser på kontinenten, och fortsätter kontinuerligt att bidra med flera tusen soldater, för närvarande i Sydsudan och Kongo-Kinshasa. Indien bidrar även med militär utbildning till afrikanska aktörer, framför allt på bilateral basis, men även tillsammans med USA. En stark indisk betoning är maritim säkerhet i Indiska oceanen i ljuset av växande kinesisk närvaro och ökad indisk handel. Indien försöker stärka sin försvarsdiplomati och maktprojicering till havs genom en rad initiativ, som sträcker sig från hamnbesök, räddningsinsatser och humanitärt bistånd till militärövningar och fördjupade försvarsrelationer till strategiska belägna ö- och kuststater vid Indiska oceanen. Sedan 2018 agerar Indien i ökad grad för att övergripande stärka försvarsrelationerna till afrikanska stater, bl.a. genom en första multilateral indisk-afrikansk

övning mellan arméer, genom etablerandet av en försvarspolitisk dialog på försvarsminister-nivå, och genom att fokusera på frågor såsom kontraterrorism, cyber och försvarsindustriellt samarbete.

Sammantaget bedöms Indiens strategi för att säkra sina nationella intressen gå ut på att öka resurserna för Afrikastrategin och att agera både bilateralt och multilateralt, genom såväl nya som äldre institutioner. Samtidigt försöker Indien kompensera för bristande finansiell kapacitet genom att använda mjuka makt och samarbeta med externa aktörer, inte minst västerländska stater, i frågor där intressena sammanfaller.

4 Slutsatser

Denna studie syftar till att belysa Kinas och Indiens strategier i Afrika, genom att analysera ländernas agerande för att säkerställa sina nationella intressen. Båda staternas strategier baseras på ökade resurser och på liknande mångfacetterade engagemang inom de ekonomiska, politiska och militära dimensionerna. Kina förlitar sig framför allt på sina stora finansiella resurser medan Indien försöker kompensera för resursbrister genom att börja samarbeta med andra externa aktörer i Afrika.

Rapporten visar att framför allt Kina men även Indien har vuxit fram som centrala ekonomiska, politiska och militära aktörer i Afrika. Rapporten identifierar stora likheter mellan Kina och Indien avseende såväl nationella intressen som agerande. I fråga om strategi uppvisar länderna också stora likheter, och har båda överlag lyckats förhållandevis väl med att balansera mål och medel. Det faktum att Kina besitter betydligt större finansiella resurser har däremot inneburit att det kinesiska inflytandet i Afrika är mer omfattande än Indiens. Samtidigt innebär Kinas växande roll i Afrika och på den Indiska oceanen att Indien kan komma få svårare att säkra sina politiska och militära intressen, såsom att få stöd från afrikanska stater i multilaterala forum, skydda maritim handel, och att överlag balansera Kinas makt. Det kan i sin tur stärka den säkerhetspolitiska rivaliteten mellan Kina och Indien i Afrika och Indiska oceanen.

Detta kapitel fördjupar den jämförande analysen av Kinas och Indiens intressen, agerande och strategier i Afrika. Avslutningsvis diskuterar kapitlet möjliga konsekvenser och policy-relevanta frågor för afrikanska stater, Sverige och EU.

4.1 Kina och Indien: skillnader och likheter

I detta avsnitt utgår vi från den tematiska ordningsföljden i respektive landkapitel. Vi jämför således först Kinas och Indiens intressen, och därefter de två ländernas agerande och övergripande strategier i Afrika.

Nationella intressen

- **Kinas och Indiens nationella intressen i Afrika liknar varandra.**

Båda staterna har intressen av att få tillgång till råvaror, expandera marknader, få stöd i multilaterala institutioner, säkra maritim handel, skydda diasporan samt att forma en positiv bild av sig själva. Kina och Indien, som båda ser sig som stormakter, har dessutom ett ökat intresse av att projicera makt, inte minst med militär förmåga. Indien har ett särskilt intresse av att balansera Kinas makt i Afrika och på Indiska oceanen, medan Kina har ett intresse av att projicera sin makt generellt. Till det kommer ett begynnande kinesiskt intresse av att sprida sin utvecklingsmodell och sin syn på internationella normer. Indien försöker däremot inte sprida sin utvecklingsmodell, utan betonar fortsatt principen om icke-inblandning, även när det kommer till frågor som demokrati och mänskliga rättigheter.

Ekonomiskt engagemang

- **Kina och Indien är i dag Afrikas två största handelspartner.**

Importen och exporten har ökat kraftigt under de två senaste decennierna för båda länderna. Kina är den i särklass största exportören till Afrika, följd av Indien och Frankrike. I fråga om import är Kina störst, följd av Indien, vars import motsvarar två tredjedelar av Kinas. Indiens import från Afrika är dock betydligt större än exempelvis USA:s, Frankrikes och Storbritanniens.

- **Båda länderna importerar främst råvaror, medan exportstrukturen skiljer sig åt.** Såväl Kina som Indien importerar huvudsakligen naturresurser, inte minst olja. Kina exporterar alltifrån konsumtionsvaror till maskiner, fordon och elektronik, medan Indien fokuserar främst på petrokemiska och farmaceutiska produkter, samt fordon.

- **Kina och Indien har omfattande handel över hela afrikanska kontinenten.**

Handeln är för båda länderna som mest omfattande med stora ekonomier, såsom Sydafrika, Nigeria, och Egypten, liksom med råvarurika länder, inte minst Angola. Överlag är dock Kinas och Indiens handel utspridd över hela kontinenten. Därmed stämmer inte föreställningen om att Indien primärt handlar med Östafrika.

- **Kinas investeringar i och lån till Afrika är betydligt större än Indiens.**

De kinesiska investeringarna och lånen har ökat mycket kraftigt under de senaste åren, både i absoluta termer och i förhållande till andra externa aktörer. Kina är i dag Afrikas enskilt största långgivare och en av kontinentens största investerare, i synnerhet när det gäller infrastruktur för transporter och energi. Indiens investeringar och lån har också ökat, men i en betydligt långsammare takt, och går mestadels till infrastruktur och kapacitetsutveckling.

- **Kinesiska teknikföretag har gjort betydande intåg i Afrika.**

Kinesiska företag spelar en stor roll för den afrikanska mobiltelefonmarknaden och telekominfrastrukturen för 3G- och 4G-nätverk. Huawei är dessutom en central aktör för utbyggnaden av 5G-nätverk. Den indiska mobiloperatören Airtel är en av Afrikas största mobiloperatörer, men utöver det så har indiska företag en marginell roll inom högteknologi i Afrika.

Politiskt engagemang

- **Såväl Kina som Indien ökar sin diplomatiska närvaro i Afrika.**

Kina har ambassader i nästan varje afrikanskt land, medan Indien genomför en kraftig utvidgning av sin diplomatiska närvaro, och kommer inom kort att täcka i stort sett hela kontinenten. Såväl kinesiskt som indiskt politiskt ledarskap prioriterar dessutom besök i Afrika.

- **Agerande sker genom nya och befintliga multilaterala institutioner.**

Kina har sedan år 2000 regelbundna toppmöten med i princip alla afrikanska länder inom ramen för FOCAC. Indien etablerade år 2008 ett liknande forum, IAFS, som vuxit i storlek över tid. Inom FOCAC och IAFS avhandlas alltifrån handel och investeringar, till bistånd och klimat, liksom försvar och säkerhet. Kina och Indien prioriterar även arbetet inom FN avseende Afrika, liksom afrikanska institutioner, såsom AU, SADC och ECOWAS.

- **Biståndspolitiken har likheter i utformning men skiljer sig i omfattning.**

Staternas bistånd består främst av koncessionslån till bl.a. infrastrukturutbyggnad, och bidrag framför allt till kapacitetsutveckling. En stor del av lånen verkar emellertid vara bundna till kinesiska respektive indiska företag. Både Kina och Indien bidrar varje år med tusentals stipendier till afrikanska tjänstemän, poliser, militärer och studenter, för utbildning i respektive länder.

- **Diasporadiplomati används i ökad grad.**

Indiens relationer till Afrika går sekler tillbaka i tiden och har därför sedan länge en stor diaspora på kontinenten. Kinas diaspora har till stora delar nyligen anlänt till Afrika. Indiens diasporadiplomati syftar till att stärka banden mellan exilindier och republiken Indien, och till att mobilisera dem för indiska utrikespolitiska intressen. Kina använder i ökad grad diasporadiplomati globalt, sannolikt också i Afrika, för att mobilisera och påverka kineser utomlands.

- **Kina och Indien främjar positiva bilder av sig själva.**

Kina och Indien betonar samarbete inom "globala syd", och framställer sig som jämlika och tillitsfulla partner som inte blandar sig i interna angelägenheter. Länderna betonar att de till skillnad från västerländska aktörer varken har ett kolonialt arv eller pådyvlar afrikanska partners politiska reformer och ekonomisk strukturomvandling. Det

kinesiska narrativet understöds av ett snabbt växande antal kulturcentrum och ökade satsningar inom mediesektorn. Indien har däremot bara ett fåtal kulturcentrum och begränsat inflytande inom afrikansk media.

Militärt engagemang

- **Kina och Indien spelar centrala roller för FN:s insatser i Afrika.**

Kinas engagemang när det gäller insatser i regionen har ökat markant. Landet är i dag näst största finansiär av FN:s fredsbevarande insatser och har det största truppbidraget bland de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd. På senare år har Kina även bidragit med stridande förband. Indiens truppbidrag är mer än dubbelt så stort som Kinas och bidrar till en mängd olika funktioner. Däremot är Indiens finansiella bidrag litet.

- **Båda länderna bidrar med militär utbildning till afrikanska säkerhetsstyrkor.**

Indiens utbildningsinsatser består till stora delar av träning av marinstridskrafter och kustbevakningar i framför allt östra Afrikas ö- och kuststater, men även av utbildning i kontraterror. Indien har även tillsammans med USA börjat utbilda afrikaner i FN-insatser. Kinas utbildningsinsatser verkar vara mer geografiskt utspridda och tycks ha ett större fokus på kontraterror och skydd av infrastruktur.

- **Indien och Kina lägger allt större vikt vid maritim säkerhet.**

Sedan antipiratsinsatserna i Adenviken började år 2008 har båda staterna ökat sin militära närvaro i hav runt Afrika, inte minst eftersom man prioriterar försvar av maritima handelsleder genom Indiska oceanen. Kina har etablerat sin första marinbas utomlands i Djibouti, är delaktig i hamnutbyggnad runt hela Afrika, och har stärkt sin försvarsdiplomati genom hamnbesök, räddningsinsatser och övningar. Indiska flottan är mycket aktiv i västra Indiska oceanen genom patrullering av ekonomiska zoner, hamnbesök, räddningsinsatser, humanitärt bistånd och ett stort antal övningar med andra stater. Indien har också upprättat flertalet radarstationer i afrikanska stater i Indiska oceanen. Indiens ökade fokus på maritim säkerhet är i hög grad en funktion av den ökade kinesiska närvaron i regionen. Då både Kina och Indien prioriterar maritim säkerhet i Indiska oceanen och de säkerhetspolitiska relationerna är spända medför detta ökade friktionsytor i haven kring Östafrika.

- **Militärövningar sker med både afrikanska stater och externa aktörer.**

Kina har genomfört bilaterala militärövningar med afrikanska försvarsmakter i Väst- och Östafrika. Indiens fokus är på Östafrika och maritim säkerhet. Såväl Kina som Indien övar också med externa aktörer i hav runt Afrika. Kina har nyligen övat med Ryssland och Sydafrika, medan Indiens övningar med Frankrike har blivit allt mer omfattande. Indien genomför även regelbundna trilaterala övningar med Sydafrika och Brasilien. Dessa övningar återspeglar de tilltagande globala geopolitiska spänningarna som riskerar spilla över på den afrikanska kontinenten.

- **Kina har på kort tid blivit en stor vapenexportör till Afrika.**

Kinas försvarsexport är relativt utspridd över kontinenten jämfört med andra större exportörer, som Ryssland och USA. Exporten består bl.a. av pansarbandvagnar, träningsflygplan, obemannade luftfordon och lättare vapen. Indien har bistått ett antal östafrikanska kuststater med diverse plattformar för övervakning och patrullering, men exporten är ytterst begränsad. Indien har dock en gryende ambition att på allvar ta sig in på marknaden för försvarsmateriel.

Strategier

- **Det finns stora likheter i fråga om övergripande strategi.**

Båda staters strategier i Afrika inbegriper ökade medel samt ett brett agerande i flera politiska, ekonomiska och militära spår parallellt för att säkerställa sina nationella

intressen. Båda staterna använder i ökad grad såväl bilaterala som multilaterala kanaler, och agerar både via befintliga och nyskapade institutioner. Därtill försöker länderna skapa större attraktionskraft bland afrikanska länder genom att presentera sig som stater som prioriterar Afrika och som agerar annorlunda jämfört med västerländska aktörer.

- **Kinas strategi underbyggs av betydligt större finansiella medel.**

En stor skillnad i förmågan att få genomslag för sin strategi, är att Indien saknar den stora finansiella kapacitet som Kina besitter. Indien saknar Kinas ekonomiska muskler för att t.ex. kunna implementera en motsvarighet till BRI, dvs. storskaligt ekonomiskt engagemang med omfattande lån och investeringar. Även inom diplomatin generellt utgör Indiens svaga resursbas en begränsande faktor för landet på allvar ska kunna konkurrera med Kina.

- **Internationellt samarbete utgör en aspekt av Indiens strategi.**

Indien försöker kompensera för bristande resurser genom att börja utveckla samarbeten med främst västerländska stater, när det gäller alltifrån bistånd till säkerhet. Kina agerar däremot framför allt med afrikanska stater utan samarbete med andra externa aktörer.

4.2 Möjliga konsekvenser för Afrika

- Indiens och Kinas handel, bistånd och investeringar i Afrika t.ex. vad gäller infrastruktur och kapacitetsutveckling, kan få positiv effekt på den socioekonomiska utvecklingen på kontinenten.
- Kinas och Indiens ökande makt i Afrika kan innebära att afrikanska stater får möjlighet att stärka sin strategiska autonomi och spela ut externa aktörer mot varandra för att tjäna sina politiska agendor och säkra sina nationella intressen. Å andra sidan finns risken att afrikanska stater blir för beroende av Kina eller Indien, vilket kan begränsa handlingsutrymmet.
- Kinas och Indiens ökade roll i Afrika kan leda till ökade geopolitiska spänningar, såväl sinsemellan länderna som med andra externa aktörer. Därmed riskerar Afrika att återigen bli en arena för konflikter mellan externa stormakter. De ökade globala spänningarna mellan USA och Kina kan exempelvis få återverkningar på den säkerhetspolitiska dynamiken på kontinenten. Även rivaliteten mellan Kina och Indien kan få negativa effekter för Afrika, i synnerhet i Indiska oceanen.
- En ytterligare risk är att demokrati och mänskliga rättigheter undermineras av ett växande kinesiskt inflytande och en ökad acceptans för en mer auktoritär utvecklingsmodell.

4.3 Möjliga konsekvenser för Sverige och EU

- Kinas och Indiens ekonomiska, politiska och säkerhetsrelaterade inflytande i Afrika tycks öka i förhållande till EU och europeiska stater. Europas historiskt stora förmåga att påverka utvecklingen i Afrika kan därmed minska. Kinas och Indiens stärkta roll kan även betyda att afrikanska stater tar parti för frågor som de två asiatiska makterna driver i globala sammanhang, snarare än att t.ex. stödja EU:s linje.
- Kinas stärkta roll i Afrika kan medföra att det blir svårare för EU att få gehör för sina normer och värderingar, såsom demokrati och mänskliga rättigheter. En central fråga är hur EU och Sverige ska navigera för att få genomslag för frågor såsom gott styre och transparens, fria och rättvisa val, starka civila samhällen och fri media, givet ett förändrat strategiskt landskap i Afrika.
- Den ökade närvaron av kinesiska och indiska företag i Afrika betyder växande konkurrens för europiska företag. Risken finns att Europas marknadsandelar fortsätter att minska i många sektorer.

- Trots de asiatiska stormakternas ökande betydelse i Afrika bör inte EU:s ekonomiska, biståndspolitiska, diplomatiska och militära roll underskattas. EU:s medlemsstater är sammantaget fortsatt Afrikas största handelspartner och investerare, fastän dess relativa andel minskar. EU:s bistånd till Afrika i form av stöd till multilaterala institutioner och kapacitetsutveckling är också betydande. Därtill har europeiska stater alltså en stor militär närvaro i Afrika, liksom sedan länge upparbetade (om än i många fall komplikerade) diplomatiska relationer.
- Kinas och Indiens utvecklingssamarbete fokuserar mycket på utbyggnad av infrastruktur medan EU och Sverige i högre grad har fokus på mjuka frågor, såsom kapacitetsutveckling och stöd till utsatta grupper inom civilsamhällena. I takt med att den kinesiska och indiska biståndspolitiken får större genomslag i Afrika utmanas föreställningarna om hur europeiskt och svenskt bistånd ska utformas.
- Afrika uppfattas i delar av Europa som en utmaning, exempelvis i form av flyktingströmmar, terrorism och fattigdom. I Kina och Indien betonas däremot Afrika som en möjlighet för ekonomisk utveckling och som en samarbetspartner i globala frågor. Givet denna diskrepans i synsätt kan det finnas anledning för EU att reflektera kring utformandet av framtida Afrikastrategier.

Appendix A – den indiska diasporan i Afrika

Följande tabell är en sammanställning över indiska medborgare och övriga exilindier i Afrika är baserat på data från indiska utrikesdepartementets webbplats.

Tabell A.1 Den indiska diasporan i Afrika.

	Indiska medborgare ⁴⁴⁶	Personer med indisk härkomst ⁴⁴⁷	Totalt
Sydafrika	60 000	1 500 000	1 560 000
Mauritius	10 500	884 000	894 500
Réunion	250	280 000	280 250
Tanzania	10 000	50 000	60 000
Nigeria	40 000	35	40 035
Mocambique	2 500	30 000	32 500
Uganda	23 500	6 500	30 000
Zambia	5 000	18 000	23 000
Madagaskar	2 500	15 000	17 500
Botswana	9 000	3 000	12 000
Malawi	2 500	8 000	10 500
Ghana	10 000	0	10 000
Seychellerna	4 000	6 000	10 000
Zimbabwe	500	9 000	9 500
Kongo-Kinshasa	9 000	25	9 025
Etiopien	5 250	23	5 273
Angola	1 500	2 500	4 000
Egypten	3 500	265	3 765
Algeriet	3 500	16	3 516
Liberia	3 000	0	3 000
Rwanda	2 940	60	3 000
Sudan	2 600	100	2 700
Benin	1 563	0	1 563
Libyen	1 500	2	1 502
Elfenbenskusten	1 500	0	1 500
Lesotho	500	1 000	1 500
Sydsudan	1 000	500	1 500
Eswatini	500	500	1 000
Sierra Leone	900	50	950
Gambia	700	16	716
Burkina Faso	200	500	700
Guinea	700	0	700
Senegal	500	32	532
Togo	500	10	510
Burundi	465	35	500
Kongo-Brazzaville	350	8	358

⁴⁴⁶ Det engelska begreppet som används är "Non-Resident Indians" (NRI)

⁴⁴⁷ Det engelska begreppet som används är "Persons of Indian Origin" (PIO) och innefattar inte indiska medborgare.

Forts. från föreg. sida	Indiska medborgare ⁴⁴⁸	Personer med indisk härkomst ⁴⁴⁹	Totalt
Marocko	258	96	354
Djibouti	350	0	350
Eritrea	300	3	303
Mali	299	0	299
Namibia	200	59	259
Ekvatorialguinea	250	0	250
Kamerun	245	0	245
Komorererna	30	200	230
Niger	150	0	150
Tunisien	121	16	137
Tchad	120	0	120
Gabon	100	10	110
Guinea Bissau	100	4	104
Somalia	100	0	100
Kenya	20	60	80
Mauretanien	60	0	60
Sao Tome och Principe	50	0	50
Cape Verde	20	0	20
Centralafrikanska rep.	10	0	10
Totalt	223 540	2 815 625	3 040 726

Källa: Ministry of External Affairs (MEA), Government of India "Population of Overseas Indians (Compiled in December, 2018)", https://mea.gov.in/images/attach/NRIs-and-PIOs_1.pdf, (hämtad och sammanställd: 2019-10-24).

⁴⁴⁸ Det engelska begreppet som används är "Non-Resident Indians" (NRI)

⁴⁴⁹ Det engelska begreppet som används är "Persons of Indian Origin" (PIO) och innefattar inte indiska medborgare.

Appendix B – Indiska högnivåbesök i Afrika

Tabell B.1. Besök av indiska premiärministrar i afrikanska länder, 2007–2018

Land	År	Besökare	Typ av besök (fora)
Sydafrika	2018	Modi	Multilateralt (BRICS)
Uganda	2018	Modi	Bilateralt
Rwanda	2018	Modi	Bilateralt
Kenya	2016	Modi	Bilateralt
Tanzania	2016	Modi	Bilateralt
Sydafrika	2016	Modi	Bilateralt
Mocambique	2016	Modi	Bilateralt
Mauritius	2015	Modi	Bilateralt
Seychellerna	2015	Modi	Bilateralt
Sydafrika	2013	Singh	Multilateralt (BRICS)
Tanzania	2011	Singh	Bilateralt
Etiopien	2011	Singh	Multilateralt (IAFS)
Sydafrika	2011	Singh	Multilateralt (IBSA)
Egypten	2009	Singh	Multilateralt (NAM)
Uganda	2007	Singh	Multilateralt (CW)
Sydafrika	2007	Singh	Multilateralt (IBSA)
Nigeria	2007	Singh	Bilateralt

Källa: Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, "Prime Minister Visits"; <https://mea.gov.in/prime-minister-visits.htm> (hämtad: 2020-05-27).

Tabell B.2. Besök av indiska presidenter i afrikanska länder, 2012–2019

Land	År	Besökare	Typ av besök
Guinea	2019	Kovind	Bilateralt
Gambia	2019	Kovind	Bilateralt
Benin	2019	Kovind	Bilateralt
Ekvatorialguinea	2018	Kovind	Bilateralt
Swaziland	2018	Kovind	Bilateralt
Zambia	2018	Kovind	Bilateralt
Madagaskar	2018	Kovind	Bilateralt
Mauritius	2018	Kovind	Bilateralt
Etiopien	2017	Kovind	Bilateralt
Djibouti	2017	Kovind	Bilateralt
Namibia	2016	Mukherjee	Bilateralt
Elfenbenskusten	2016	Mukherjee	Bilateralt
Ghana	2016	Mukherjee	Bilateralt
Mauritius	2013	Mukherjee	Bilateralt
Sydafrika	2012	Mukherjee	Bilateralt
Seychellerna	2012	Mukherjee	Bilateralt

Källa: Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, "President Visits"; <https://mea.gov.in/president-visits.htm> (hämtad: 2020-05-27).

Tabell B.3 Besök av indiska utrikesministrar i afrikanska länder, 2012–2019

Land	År	Besökare	Typ av besök
Tunisien	2020	Jaishankar	Bilateralt
Niger	2020	Jaishankar	Bilateralt
Marocko	2019	Swaraj	Bilateralt
Sydafrika	2018	Swaraj	Multilateralt (BRICS)
Egypten	2016	Swaraj	Bilateralt
Sydafrika	2015	Swaraj	Bilateralt
Mauritius	2014	Swaraj	Bilateralt
Marocko	2014	Khurshid	Bilateralt
Tunisien	2014	Khurshid	Bilateralt
Sudan	2014	Khurshid	Bilateralt
Uganda	2013	Khurshid	Bilateralt
Egypten	2008	Mukherjee	Bilateralt
Sydafrika	2008	Mukherjee	Bilateralt
Mauritius	2007	Mukherjee	Bilateralt

Källa: Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, "EAM visits"; <https://mea.gov.in/eam-visits.htm> (hämtad: 2020-05-27).

5 Referenslista

- Abdur Rahman Alfa Shaban, "China to build USD31.6 million ECOWAS headquarters", *Africa News*, 2018-03-16. URL: <https://www.africanews.com/2018/03/16/china-to-build-316-million-ecowas-headquarters/> (Hämtad: 2019-11-30).
- Abhishek Mishra, "India's vision of SAGAR: Humanitarian assistance and disaster relief operations in the Indian Ocean Region", *Observer Research Foundation*, 2020-02-03. URL: <https://www.orfonline.org/expert-speak/indias-vision-of-sagar-humanitarian-assistance-and-disaster-relief-operations-in-the-indian-ocean-region-61000> (Hämtad 2020-05-18).
- Academy for Cultural Diplomacy (u.å.): *Chinese Diaspora across the World: A General Overview*, u.å. URL: <http://www.culturaldiplomacy.org/academy/index.php?chinese-diaspora> (Hämtad: 2020-05-15).
- Adegoke, Yinka, "Africa's rising 'unsustainable' debt is driving a wedge between the World Bank and other lenders", *Quartz Africa*, 2020-02-16. URL: https://qz.com/africa/1803280/world-bank-imf-worry-on-africa-rising-debt-to-china-afdb/?utm_source=email&utm_medium=africa-weekly-brief (Hämtad: 2020-03-26)
- Africa Oil Week, *Understanding Chinese Investment in African Oil and Gas*, 2019-10-07. URL: <https://www.africa-oilweek.com/Articles/understanding-chinese-investment-in-african-o>
- African Union, *Press Releases: First AU-China Human Rights Dialogue Concludes at the African Union Headquarters*, 2016-04-13. URL: <https://au.int/en/pressreleases/20160413-2> (Hämtad: 2020-04-12).
- Afrikanska unionen (2020): *2020 Theme of the Year: Silencing the Guns*. URL: <https://au.int/en/banners/2020-theme-year-silencing-guns> (Hämtad: 2020-04-27).
- Airtel Africa, u.å. URL: <https://airtel.africa> (Hämtad: 2020-05-25).
- Albert, Eleanor (2017): "China in Africa", *Council on Foreign Relations*. URL: <https://www.cfr.org/backgrounder/china-africa> (Hämtad: 2020-02-20).
- Alden, Chris & Wu Yu-Shan (2017): "China-Africa Factsheet", *South African Institute of International Affairs*. URL: <https://www.saiia.org.za/wp-content/uploads/2015/02/China-Africa-Factsheet.pdf> (Hämtad: 2020-06-15).
- Al Jazeera, *Trade deficit tops China-Africa summit in Beijing*, 2018-09-02. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2018/09/trade-deficit-tops-china-africa-summit-beijing-180902144203797.html>
- Almén, Oscar (2020): *The Chinese Communist Party and the Diaspora – Beijing's extraterritorial authoritarian rule*, FOI-R--4933--SE, (Stockholm: FOI).
- Aspengren, Henrik Chetan, och Bergenwall, Samuel (2019): *Indien – en framväxande stormakt: ambitioner, utmaningar och utvecklingslinjer*, (FOI: Stockholm).

- Bagchi, Indrani, “India plans to extend coastal surveillance radar system to Maldives”, *The Times of India*, 2019-01-19. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/india-plans-to-extend-coastal-surveillance-radar-system-to-maldives/articleshow/67627493.cms> (Hämtad 2020-05-22).
- Bagchi, Indrani, “Seychelles opposition blocks military deal”, *The Times of India*, 2018-03-28. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/seychelles-opposition-blocks-military-deal-with-india/articleshow/63495373.cms> (Hämtad 2020-05-22).
- Bagchi, Indrani, “In 1st Africa outreach, Jaishankar to visit Niger, Tunisia next week”, *The Times of India*, 2020-01-18. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/external-affairs-minister-jaishankar-to-visit-africa-from-january-21-22/articleshow/73334307.cms> (Hämtad 2020-05-22).
- Bajpai, Kanti och Chong, Byron (2019): “India’s Foreign Policy Capacity, Policy Design and Practice”, *Policy Design and Practice*, 2:2.
- Bhura, Sneha, “The Changing Face of International Media in Africa”, *Manohar Parrikar Institute for Defence Studies and Analyses*, 2013-04. URL: https://idsa.in/africatrends/the-changing-face-of-international-media-in-africa_0413 (Hämtad 2020-04-27.)
- Benabdallah, Lina, “China-Africa military ties have deepened. Here are 4 things to know”, *Washington Post*, 2018-07-06. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/07/06/china-africa-military-ties-have-deepened-here-are-4-things-to-know/> (Hämtad: 2020-05-02).
- Beri, Ruchita, “India-Africa Defence Ministers’ Conclave: A Fresh Initiative”, *Manohar Parrikar Institute for Defence Studies and Analyses*, 2020-02-06. URL: <https://idsa.in/idsacomments/india-africa-defence-rberi> (Hämtad 2020-05-18.)
- Beri, Ruchita (2014): *India and Africa: Enhancing Mutual Engagement*, New Delhi: Institute for Defence Studies and Analyses.
- BP (2019a): “BP Energy Outlook – 2019 - Insights from the Evolving transition scenario – China”, *BP*. URL: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/energy-outlook/bp-energy-outlook-2019-country-insight-china.pdf> (Hämtad: 2020-05-30).
- BP (2019b): “BP Energy Outlook – 2019 – Insights from the Evolving transition scenario – India”, *BP*. URL: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/energy-outlook/bp-energy-outlook-2019-country-insight-india.pdf> (Hämtad 2020-04-14).
- BP Statistical Review – 2019 (2019): *China’s Energy Market in 2018*, 2019. URL: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/energy-economics/statistical-review/bp-stats-review-2019-china-insights.pdf> (Hämtad: 2020-05-30).

- Brautigam, Deborah, "5 Myths about Chinese Investment in Africa", *Foreign Policy*, 2015-12-04. URL: <https://foreignpolicy.com/2015/12/04/5-myths-about-chinese-investment-in-africa/> (Hämtad: 2019-12-10).
- Brautigam, Deborah och Hwang, Jyhjong (2019): "China-Africa Loan Database Research Guidebook", *China Africa Research Initiative*. URL: <https://static1.squarespace.com/static/5652847de4b033f56d2bdc29/t/5d1cc758bb4a5800014dafa1/1562167129838/Guidebook+July+2019+Update+.pdf> (Hämtad: 2020-02-02).
- Brewster, David (2010): "An Indian Sphere of Influence in the Indian Ocean?" *Security Challenges*, 6:3.
- Brewster, David och Rai, Ranjit (2013): "Operation Lal Dora: India's Aborted Military Intervention in Mauritius", *Asian Security*, 9:1.
- Burcu, Oana och Bertrand, Eloise (2019): "Explaining China's Latest Catch in Africa", *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2019/01/explaining-chinas-latest-catch-in-africa/> (Hämtad: 2020-02-03).
- Buys, Aidan (2018): "China, Japan, India and the East Africa Blue Economy", *South African Institute of International Affairs*, Policy Insights 61.
- Carter III, Phillip, Gilpin, Raymond och Nantulya, Paul (2019): "China in Africa: Opportunities, Challenges, and Options", i McDonald, Scott D. och Burgoyne, Michael C. (2019) (eds) *China's Global Influence: Perspectives and Recommendations*, the Daniel K. Inouye Asia-Pacific Center for Security Studies: Honolulu.
URL: <https://apcss.org/wp-content/uploads/2019/10/CHINA-GLOBAL-INFLUENCE-revised-final.pdf> (Hämtad: 2020-05-28).
- Chandran, Nyshka, "China says it will increase its military presence in Africa", *CNBC*, 2018-06-27. URL: <https://www.cnn.com/2018/06/27/china-increases-defence-ties-with-africa.html> (Hämtad: 2020-04-25).
- Chen Wenjie, "Chinese investment in Africa is more diverse and welcome than you think", *Quartz Africa*, 2015-08-27. URL: <https://qz.com/africa/488589/chinese-investment-in-africa-is-more-diverse-and-welcomed-than-we-give-it-credit/> (Hämtad: 2020-04-28).
- China Africa Research Initiative website, *John Hopkins University School of Advanced International Studies*, u.å. URL: <http://www.sais-cari.org/> (Hämtad: 2020-06-24).
- China Africa Research Initiative (2020a): "China-Africa Trade", *John Hopkins University School of Advanced International Studies*.
URL: <https://www.sais-cari.org/data-china-africa-trade> (Hämtad: 2020-05-28).
- China Africa Research Initiative (2020b): "Loan Database", *John Hopkins University School of Advanced International Studies*.
URL: <https://www.sais-cari.org/data> (Hämtad: 2020-05-28).

- China Africa Research Initiative (2020c): “Chinese investment in Africa”, *John Hopkins University School of Advanced International Studies*. URL: <https://www.sais-cari.org/chinese-investment-in-africa> (Hämtad: 2020-05-28).
- China Africa Research Initiative (2020d): “Chinese foreign aid”, *John Hopkins University School of Advanced International Studies*. URL: <http://www.sais-cari.org/data-chinese-foreign-aid-to-africa> (Hämtad: 2020-05-28).
- China Daily, *Chinese naval fleet arrives in tanzania for friendly visit*, 2017-08-18. URL: https://www.chinadaily.com.cn/world/2017-08/18/content_30780566.htm (Hämtad: 2020-05-23).
- China Daily, *Full Text: China’s second Africa policy paper*, 2015-12-05. URL: <https://www.fmprc.gov.cn/zflt/eng/zgdfzcc/t481748.htm> (Hämtad: 2020-03-26).
- China National Petroleum Corporation (u.å.): *CNPC Worldwide*. URL: <https://www.cnpc.com.cn/en/cnpcworldwide/cnpcworldwide.shtml> (Hämtad: 2020-05-30).
- China National Offshore Oil Corporation (u.å.): *Key Operating Areas*. URL: <https://www.cnoocld.com/col/col7321/index.html> (Hämtad: 2020-05-30).
- China Power Team (2020): “How dominant is China in the global arms trade?” *Center for Strategic and International Studies*. URL: <https://chinapower.csis.org/china-global-arms-trade/> (Hämtad: 2020-04-01).
- Crisafulli, Giuseppe (2018): “China-Africa Trade to Benefit from Growing Economic Cooperation”, *China Briefing*. URL: <https://www.china-briefing.com/news/china-africa-trade-to-benefit-from-growing-economic-cooperation/> (Hämtad: 2020-05-28).
- Defence Web (2014): *China, Tanzania carrying out month long joint naval drills*. URL: <https://www.defenceweb.co.za/security/maritime-security/china-tanzania-carrying-out-month-long-joint-naval-drills/> (Hämtad: 2020-05-23).
- Deloitte (2018): *Africa Construction Trends 2018*. URL: <https://www2.deloitte.com/tz/en/pages/energy-and-resources/articles/africa-construction-trends-report.html> (Hämtad: 2019-12-10).
- De Moura Fernandes, Bruno, Nizard, Ruben, och Madelenat, Erwan (2018): “Race for market share in Africa: the European pack is catching up with the French breakaway”, *Coface*. URL: <https://www.coface.com/News-Publications/Publications/Race-for-market-share-in-Africa-the-European-pack-is-catching-up-with-the-French-breakaway> (Hämtad: 2019-12-10).
- Deutsche Welle, *Why has China invited African army chiefs to Beijing?*, 2018-06-29. URL: <https://www.dw.com/en/why-has-china-invited-african-army-chiefs-to-beijing/a-44462013> (Hämtad: 2020-05-25).
- Deutsche Welle, *Making Chinese investment in African ports work despite risks*, 2019-06-21. URL: <https://www.dw.com/en/making-chinese-investment-in-african-ports-work-despite-risks/a-49282176> (Hämtad: 2020-04-01).

- Deutsche Welle, *Investing in Africa's tech infrastructure. Has China won already?* 2019-05-03. URL: <https://www.dw.com/en/investing-in-africas-tech-infrastructure-has-china-won-already/a-48540426> (Hämtad: 2020-03-03).
- Deutsche Welle, *Will China's 5G 'digital Silk Road' lead to an authoritarian future for the internet?*, 2019-04-26. URL: <https://www.dw.com/en/will-chinas-5g-digital-silk-road-lead-to-an-authoritarian-future-for-the-internet/a-48497082> (Hämtad: 2020-03-03).
- Development Reimagined (2018): *Who does China prioritise? Our first infographic sheds some light*. URL: <https://developmentreimagined.com/2018/01/30/who-does-china-prioritise-our-first-investigation/> (Hämtad: 2020-01-20).
- Devermont, Judd (2019): "Assessing the Risks of Chinese Investments in Sub-Saharan African Ports", *Center for Strategic & International Studies*. URL: <https://www.csis.org/analysis/assessing-risks-chinese-investments-sub-saharan-african-ports> (Hämtad: 2019-12-01).
- Dollar, David (2016): "Setting the record straight on China's engagement in Africa", *Brookings Institute*. URL: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2016/07/11/setting-the-record-straight-on-chinas-engagement-in-africa/> (Hämtad: 2020-05-01).
- Dollar, David (2019): "Understanding China's Belt and Road Infrastructure Projects in Africa", *Brookings Institution*. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2019/09/FP_20190930_china_bri_dollar.pdf (Hämtad: 2020-06-02).
- Downs, Erica S. (2007): "The Fact and Fiction of Sino-African Energy Relations", *China Security*, Vol. 3 No. 3, p. 42 – 68. URL: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/downs20070913.pdf> (Hämtad: 2020-04-28).
- Dreher, Axel, Fuchs, Andreas, Parks, Brad, Strange, Austin M., och Tierney, Michael J. (2018): "Apples and Dragon Fruits: The Determinants of Aid and Other Forms of State Financing from China to Africa", *International Studies Quarterly* 62, p. 182-194.
- Dutton, Peter A., Kardon, Isaac B. Och Kennedy, Conor M. (2020): "China Maritime Report No. 6: Djibouti: China's First Overseas Strategic Strongpoint", *U.S. Naval War College*. URL: <https://digital-commons.usnwc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1005&context=cmsi-maritime-reports> (Hämtad: 2020-05-30).
- Economist Corporate Network (2011): "Chinese Outbound M&A: An Economist Corporate Network Management Brief". URL: http://ftp01.economist.com.hk/ECN_meeting_invites/ChinaM&A_new_single.pdf (Hämtad: 2020-02-15).
- Einash, Ismail, "China in Africa: an increasingly uneasy marriage of interests", *The National*, 2018-11-19. URL: <https://www.thenational.ae/opinion/comment/china-in-africa-an-increasingly-uneasy-marriage-of-interests-1.793439> (Hämtad: 2020-02-013).

Eisenman, Joshua och Kurlantzick, Joshua (2006): "China's Africa Strategy", *Current History*.

Elizabeth Roche, "18 new Indian missions in Africa to be opened in next 4 years", *Mint*, 2018-03-22. URL: <https://www.livemint.com/Politics/mj927nlKDcH8VLZTGjTeDP/18-new-Indian-missions-in-Africa-to-be-opened-in-next-4-year.html> (Hämtad 2020-05-22).

Embassy of the People's Republic of China in the Republic of Zimbabwe (2004): *China's Views on the Development of Multipolarization*. URL: <http://zw.china-embassy.org/eng/zt/zgdwzc/t149683.htm> (Hämtad: 2020-06-03).

Enerdata, *China's Strategy in Africa - Securing China's energy supplies in Africa & the Belt and Road Initiative*, 2020-01-21. URL: <https://www.enerdata.net/publications/executive-briefing/china-strategy-in-africa.html>

Eom, Janet, Brautigam, Deborah, och Benabdallah, Lina (2018): "The Path Ahead: The 7th Forum on China-Africa Cooperation", *China Africa Research Initiative*, Briefing Paper. No. 1. URL: <https://static1.squarespace.com/static/5652847de4b033f56d2bdc29/t/5c467754898583fc9a99131f/1548121941093/Briefing+Paper+1+-+August+2018+-+Final.pdf> (Hämtad: 2020-01-15).

Essa, Azzad (2018): "China is buying African Media's Silence", *Foreign Policy*. URL: <https://foreignpolicy.com/2018/09/14/china-is-buying-african-medias-silence/> (Hämtad: 2020-04-07).

European Union External Action, *EU NAVFOR conducts first exercise with Chinese PLA(N) in Djibouti*, 2018-10-16. URL: <https://eunavfor.eu/eu-navfor-conducts-first-exercise-with-chinese-plan-in-djibouti/> (Hämtad: 2020-05-24).

EU Navfor, *EU Naval Force and Indian Maritime Cooperation*, 2017-10-05 <https://eunavfor.eu/eu-naval-force-and-indian-maritime-cooperation> (Hämtad 2020-06-18).

Exim Bank, *Financial Products: Government of India – Lines of Credit Statistics*, 2019-09-26. URL: <https://www.eximbankindia.in/lines-of-credit-GOILOC.aspx> (Hämtad 2019-09-26.)

Fanell, James E. (2019): "Asia Rising: China's Global Naval Strategy and Expanding Force Structure," *Naval War College Review*: Vol. 72, No. 1, Article 4. URL: <https://digital-commons.usnwc.edu/nwc-review/vol72/iss1/4> (Hämtad: 2020-05-24).

Fang Aiqing, "New era for China-Africa media links", *China Daily*, 2018-07-05. URL: <https://www.chinadaily.com.cn/a/201807/05/WS5b3d5d3da3103349141e0c4e.htm> (Hämtad: 2020-01-13).

- Feng, Emily och Ceng, Amy (2019): "China's Tech Giant Huawei Spans Much of the Globe despite U.S. Efforts To Ban It", *NPR*. URL: <https://www.npr.org/2019/10/24/759902041/chinas-tech-giant-huawei-spans-much-of-the-globe-despite-u-s-efforts-to-ban-it?t=1587388449296&t=1592309005137> (Hämtad: 2020-03-07).
- FN:s avdelning för ekonomiska och sociala ärenden, *International migrant stock: The 2017 revision*, u.å. URL: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates17.asp> (Hämtad: 2020-05-15).
- FN:s konferens om handel och utveckling (2016): *World Investment Report 2018 – Investor Nationality: Policy Challenges*. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2016_en.pdf (Hämtad: 2020-04-28).
- FN:s konferens om handel och utveckling (2017): *World Investment Report 2017: Investment and The Digital Economy*, Genève: FN. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2017_en.pdf (Hämtad: 2020-04-24).
- FN:s konferens om handel och utveckling (2018): *World Investment Report 2018 – Investment and New Industrial Policies*. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf (Hämtad: 2020-04-28).
- FN:s konferens om handel och utveckling (2019): *World Investment Report 2019 – Special Economic Zones*. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2019_en.pdf (Hämtad: 2020-04-28).
- Forum on China-Africa Cooperation (2012): *The Fifth Ministerial Conference of the Forum on China-Africa Cooperation Beijing Action Plan (2013-2015)*. URL: https://www.focac.org/eng/zywx_1/zywj/t954620.htm (Hämtad: 2020-04-12).
- Forum on China-Africa Cooperation (2015): *The Forum on China-Africa Cooperation Johannesburg Action Plan (2016-2018)*. URL: https://www.focac.org/eng/zywx_1/zywj/t1327961.htm (Hämtad: 2020-05-18).
- Forum on China-Africa Cooperation, *The 4th Forum on China-Africa Media Cooperation Held in Beijing and a Joint Statement on Further Deepening Exchanges and Cooperation Declared*, 2018-07-19. URL: https://focacsummit.mfa.gov.cn/eng/pthd_1/t578639.htm (Hämtad: 2020-03-03).
- Frankrikes ambassad i New Delhi, *Indian and French navies conduct second phase of Varuna bilateral exercise*, 2019-05-28. URL: <https://in.ambafrance.org/Indian-and-French-navies-conduct-second-phase-of-Varuna-bilateral-exercise> (Hämtad 2020-05-27).
- Gasinska, Karolina och Gunnarson, Carina (2020): *EU:s stormakter i Afrika: Frankrikes, Tysklands, Spaniens och Italiens Afrikapolitik under förändring*, FOI-R--4836--SE (FOI: Stockholm).
- Gasinska, Karolina (red.) (2019): *Foreign military bases and installations in Africa*, FOI-R--4658--SE (FOI: Stockholm).

- Global Times, *President Xi urges new media outlet to “tell China stories well”*, 2016-12-31.
URL: <http://www.globaltimes.cn/content/1026592.shtml> (Hämtad: 2020-02-28).
- Granath, Louise (2016): “The rise of China: Competing or complementary to DAC aid flows in Africa?”, *University of Gothenburg, Working Papers in Economics No. 671*. URL:
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/47583/1/gupea_2077_47583_1.pdf
(Hämtad: 2020-04-04).
- Grieger, Gisela (2019): “China’s growing role as a security actor in Africa”, *European Parliament Research Service*. URL:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642232/EPRS_BRI\(2019\)642232_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642232/EPRS_BRI(2019)642232_EN.pdf) (Hämtad: 2020-01-30).
- Griffiths, James, “Are the wheels coming off China’s Belt and Road megaproject?”, *CNN*, 2018-12-31.
URL: <https://edition.cnn.com/2018/12/31/asia/china-kenya-belt-road-bri-intl/index.html> (Hämtad: 2020-05-29).
- Guha, Ramachandra (2013): *Gandhi: Before India*, Gurgaon: Penguin Books.
- Hackenesch, Christine (2018): *The EU and China in African Authoritarian Regimes Domestic Politics and Governance Reforms*, The Palgrave MacMillan: Cham, Switzerland.
URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-63591-0.pdf>
(Hämtad: 2020-06-03).
- Haidar, Suhasini, “Indian project in Mauritius faces protests”, *The Hindu*, 2018-10-27.
URL: <https://www.thehindu.com/news/national/indian-project-in-mauritius-faces-protests/article25348528.ece> (Hämtad 2020-05-22).
- Hanauer, Larry och Morris, Lyle J. (2014): “China in Africa: Implications of a Deepening Relationship”, Research Brief, *RAND Corporation*.
URL: https://www.rand.org/pubs/research_briefs/RB9760.html
(Hämtad: 2020-02-08).
- Hanban (u.å.): *Confucius Institute/Classroom*. URL:
http://english.hanban.org/node_10971.htm (Hämtad: 2020-04-01).
- Hang Zhou (2019): “China’s Evolving Security Footprint in Africa – A Conversation with GGF 2030 fellow Hang Zhou”, *Global Policy*.
URL: <https://www.globalpolicyjournal.com/blog/03/05/2019/chinas-evolving-security-footprint-africa-conversation-ggf-2030-fellow-hang-zhou>
(Hämtad: 2020-01-28).
- Hang Zhou och Seibel, Katharina (2019): “Maritime Insecurity in the Gulf of Guinea: A Greater Role for China?”, *China Brief*, Vol. 15 (1), *Jamestown Foundation*.
URL: <https://jamestown.org/program/maritime-insecurity-in-the-gulf-of-guinea-a-greater-role-for-china/> (Hämtad: 2020-05-27).

- Harley, Loksan (2019): "African Countries Relax Short-Term Visa Policies for Chinese in Sign of Increased Openness to China", *Migration Policy Institute*. URL: <https://www.migrationpolicy.org/article/african-countries-relax-short-term-visa-policies-chinese> (Hämtad: 2020-05-15).
- Hartmann, Christof och Noesselt, Nele (2019): *China's New Role in African Politics: From Non-Intervention towards Stabilization?*, London: Routledge.
- Hellström, Jerker (2019): *China's National Interests Expanding Overseas to Africa*, FOI Memo 6815, (FOI: Stockholm).
- High Commission of India, Port Louis, *INS TARKASH on a goodwill visit to Mauritius*, 2017-06-10. URL: <https://hcimauritius.gov.in/press?id=b81od> (Hämtad 2020-05-22.)
- High Commission of India, Port Louis, *Supply of 'DHRUV' Advanced Light Helicopter from India to Mauritius*, 2009-09-08. URL: <https://hcimauritius.gov.in/press?id=YerEd> (Hämtad 2020-05-22).
- Ho, Conal (2008): "The 'Doing' and 'Undoing' of Community: Chinese Networks in Ghana", *China Aktuell*.
- Hodzi, Obert (2018): "Chinese in Africa: 'Chineseness' and the complexities of identities", *Asian Ethnicity*, Vol. 20, Issue 1. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14631369.2018.1539826> (Hämtad: 2020-04-18).
- Holland, Steve och Wroughton, Lesley, "U.S. to counter China, Russia influence in Africa: Bolton", *Reuters*, 2018-12-13. URL: <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-africa/u-s-to-counter-china-russia-influence-in-africa-bolton-idUSKBN1OC1XV> (Hämtad: 2020-06-03).
- Hruby, Aubrey (2019): "In Africa, China is the News", *Foreign Policy*. URL: <https://foreignpolicy.com/2019/08/13/in-africa-china-is-the-news/> (Hämtad: 2020-02-02).
- Huynh, T Tu (2018): "China Town Malls in South Africa in the 21st century: Ethnic Chinatowns or Chinese state projects?", *Asian and Pacific Migration Journal*, Vol. 27(1), p. 28-54.
- IBSA, "About IBSA", u.å. URL: <http://ibsa-trilateral.org> (Hämtad: 2020-04-27).
- IDC Corporate (2019): *African Smartphone Market Defies Challenges in Global Economy to Post Growth*. URL: <https://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prMETA45682319>. (Hämtad: 2020-06-02).
- Indian Council for Cultural Relations, *List of Indian Cultural Centers in Abroad*, 2018-02-05. URL: <http://www.iccr.nic.in/content/list-centres> (Hämtad 2020-04-27).
- Indian Ocean Rim Association, *About IORA*, u.å. (a). URL: <https://www.iora.int/en/about/about-iora> (Hämtad 2020-05-22).

- Indian Ocean Rim Association, *Maritime Safety & Security*, u.å. (b). URL: <https://www.iora.int/en/priorities-focus-areas/maritime-safety-and-security> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Ocean Naval Symposium, u.å. URL: <http://www.ions.global> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Milan 2014: An Unequivocal Success*, u.å. (s). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/milan-2014-unequivocal-success> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Supply of Dornier Aircraft to Mauritius 13 Jul 16*, u.å. (r). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/supply-dornier-aircraft-mauritius-13-jul-16> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *IBSAMAR-VI*, u.å. (t). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/20987> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Varuna 19*, u.å. (u). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/varuna-19> (Hämtad 2020-05-27).
- Indian Navy, *INS Mumbai and Trikand at Port Victoria, Seychelles*, u.å. (a). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/18550> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Mumbai and Trikand at Port Louis, Mauritius*. u.å. (b). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/18604> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Darshak at Port Louis, Mauritius*, u.å. (c). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/16205> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *EEZ Surveillance of Seychelles and Mauritius*, u.å. (d). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/18225> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Indian Naval Ship Tarkash Participates in the 42nd National Day of Seychelles*, u.å. (e). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/19979> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Seychelles National Day*, u.å. (f). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/17429> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *Indian Warships visit Port Louis, Mauritius*, u.å. (g). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/indian-warships-visit-port-louis-mauritius> (Hämtad 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Tarkash at Cape Town*, u.å. (h). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/17044> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *Western Fleet Overseas Deployment at Durban*, u.å. (i). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/15583> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *Indian Naval Ship Tarkash visits Mombassa, Kenya*, u.å. (j). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/20046> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Darshak at Tanzania*, u.å. (k). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/16042> (Hämtad: 2020-05-22).

- Indian Navy, *Western Fleet Overseas Deployment at Maputo*, u.å. (l). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/node/15550> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Trikand and Mumbai at Antsiranana, Madagascar*, u.å. (m). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/ins-trikand-and-mumbai-antsiranana-madagascar> (Hämtad: 2020-06-18).
- Indian Navy, *At Djibouti*, u.å. (n). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/djibouti> (Hämtad: 2020-05-22.)
- Indian Navy, *INS Tarkash at St Denis, Reunion Islands, France*, u.å. (o) . URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/ins-tarkash-st-denis-reunion-islands-france> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *LOKAYAN 15 - Tarangini Voyage At Alexandria (Egypt)*, u.å. (p). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/lokayan-15-tarangini-voyage-alexandria-egypt> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Navy, *INS Trikand visits Safaga, Egypt*, u.å. (q). URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/ins-trikand-visits-safaga-egypt> (Hämtad: 2020-05-22).
- Indian Technical and Economic Cooperation Programme, Government of India (2020): *Indian Technical and Economic Cooperation – Training Programme 2019-2020*. URL: <https://www.itecgoi.in/index.php> (Hämtad 2020-05-22).
- Indiens ambassad i Addis Abeba, *Delhi Declaration India-Africa Forum Summit 2008*, u.å. URL: <http://indembassyeth.in/delhi-declaration-india-africa-forum-summit-2008> (Hämtad: 2020-04-14).
- Indiens ambassad i Addis Abeba. *Joint Press Statement by India and the African Union on the Mid-Term Review – Meeting of the Strategic Cooperation Framework of India-Africa Forum Summit III*, 2019-09-12. URL: <https://indembassyeth.in/wp-content/uploads/2019/09/FINAL-Joint-Press-Statement-Mid-Term-Review-of-IAFS-III-12092019.pdf> (Hämtad 2020-05-22).
- Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2017): *Joint Doctrine Indian Armed Forces*, New Delhi. URL: https://www.ids.nic.in/IDSAdmin/upload_images/doctrine/JointDoctrineIndianArmedForces2017.pd (Hämtad :2020-04-23).
- Integrated Headquarters, Ministry of Defence, Government of India (2015): *Ensuring Secure Seas: Indian Maritime Security Strategy*. URL: <https://www.indiannavy.nic.in/content/indian-maritime-security-strategy-2015> (Hämtad 2020-04-14).
- International College of Defense Studies NDU PLA China, *The First China-Africa Defense and Security Forum Opened in Beijing*, 2018-07-02. URL: http://www.cdsndu.org/html_en/to_articleContent_article.id=40288a8561d53b030164d07322a408a2.html (Hämtad: 2020-05-17).
- International Solar Alliance, u.å. URL: <https://isolaralliance.org> (Hämtad: 2020-04-27).

- Internationella valutafonden, *World Economic Outlook database*, u.å.(a). URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2020/01/weodata/index.aspx> (Hämtad: 2020-06-24).
- Internationella valutafonden, *Direction of Trade Statistics – Exports and Imports by Areas and Countries*, u.å.(b). URL: <https://data.imf.org/?sk=9D6028D4-F14A-464C-A2F2-59B2CD424B85> (Hämtad: 2020-06-12).
- Jayaram, Kartik, Kassiri, Omid och Yuan Sun, Irene (2017): “The closest look yet at Chinese economic engagement in Africa”, *McKinsey Global Institute*. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/middle-east-and-africa/the-closest-look-yet-at-chinese-economic-engagement-in-africa#> (Hämtad: 2020-02-06).
- Kapchanga, Mark “Africa may learn from China’s political path to revitalize its own development plans”, *Global Times*, 2020-05-25. URL: <https://www.globaltimes.cn/content/1189460.shtml> (Hämtad: 2020-06-03).
- Kobo, Ousman Murzik (2013): “A New World Order? Africa and China”, *Origins – Currents Events in Historical Perspectives*, Vol. 6, issue 8. URL: <https://origins.osu.edu/article/new-world-order-africa-and-china> (Hämtad: 2020-04-23).
- Kommerskollegium (2009): *Kinas relationer med Afrika ur ett handelsperspektiv*. URL: <https://www.kommerskollegium.se/globalassets/publikationer/rapporter/2016-och-aldre/rapport-kinas-relationer-med-afrika-ur-ett-handelsperspektiv.pdf> (Hämtad: 2020-05-02).
- Kovrig, Michael (2018): “China Expands Its Peace and Security Footprint in Africa”, *International Crisis Group*. URL: <https://www.crisisgroup.org/asia/north-east-asia/china/china-expands-its-peace-and-security-footprint-africa> (Hämtad: 2019-12-10)
- Kumar, Sunaina och Stanzel, Angela (2016): “India and China: A scramble for Africa?”, *European Council on Foreign Relations*. URL: https://www.ecfr.eu/article/commentary_india_and_china_a_scramble_for_africa_7086 (Hämtad: 2020-02-15).
- Kumar, Vinay, “India well positioned to become a net provider of security: Manmohan Singh”, *The Hindu*, 2013-05-23. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/india-well-positioned-to-become-a-net-provider-of-security-manmohan-singh/article4742337.ece> (Hämtad 2020-05-18).
- Lagerkvist, Johan (2009): “Kinas framväxande strategi i Afrika”, *Utrikespolitiska Institutet*, Världspolitikens dagsfrågor.
- Lanteigne, Marc (2019): “China’s UN Peacekeeping in Mali: Strategies and Risks”, *Oxford Research Group*. URL: <https://www.oxfordresearchgroup.org.uk/blog/chinas-un-peacekeeping-in-mali-strategies-and-risks> (Hämtad: 2020-05-03).

- Latha Varadarajan (2015): "Mother India and her Children Abroad", i David M. Malone, C. Raja Mohan och Srinath Raghavan, *The Oxford Handbook of India's Foreign Policy*, Oxford: Oxford University Press.
- Latif Dahir, Abdi, "Africa's resource-rich nations are getting even more reliant on China for their exports", *Quartz Africa*, 2019-04-26. URL: <https://qz.com/africa/1605497/belt-and-road-africa-mineral-rich-nations-export-mostly-to-china/> (Hämtad: 2020-05-02).
- Latif Dahir, Abdi, "These are the African countries not signed to China's Belt and Road project", *Quartz Africa*, 2019-09-30. URL: <https://qz.com/africa/1718826/the-african-countries-not-signed-to-chinas-belt-and-road-plan/> (Hämtad: 2020-02-02).
- Lee Jeong-ho, "Everything you need to know about the weapons China sells to Africa", *South China Morning Post*, 2018-07-08. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2154189/everything-you-need-know-about-weapons-china-sells> (Hämtad: 2020-01-07).
- Lekorwe, Mogopodi, Chingwete, Anyway, Okuru, Mina, och Samson, Romaric (2016): "China's growing presence in Africa wins largely positive popular reviews", *Afrobarometer*, *Dispatch* No. 122. URL: https://afrobarometer.org/sites/default/files/publications/Dispatches/ab_r6_dispatch_hno122_perceptions_of_china_in_africa1.pdf (Hämtad: 2020-02-13).
- Li Zhihui och Cao Pengyuan, "New Chinese TV 'star' rises across Africa", *China Daily*, 2018-09-07. URL: http://www.chinadaily.com.cn/a/201809/07/WS5b91d13ba31033b4f4654b8d_1.html (Hämtad: 2020-05-04).
- Little India, *These Indian-origin Businessmen are Among the Richest Africans*, 2017-08-23. URL: <https://littleindia.com/indian-origin-businessmen-among-richest-africans> (Hämtad: 2020-05-25).
- Lo, Kinling, "Chinese troops head back into the Dibouti desert for live-fire drills", *South China Morning Post*, 2017-11-25. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2121547/chinese-troops-head-back-djibouti-desert-live-fire> (Hämtad: 2020-05-29).
- Lowy Institute (u.å.) *Global Diplomacy Index – 2019 Country Ranking*. URL: https://globaldiplomacyindex.lowyinstitute.org/country_rank.html (Hämtad: 2020-05-15).
- Lykke, Arthur F. (1989): "Defining Military Strategy", *Military Review*.
- Lynch, Colum och Gramer, Robbie (2019): "Outfoxed and Outgunned: How China Routed the U.S. in a U.N. Agency", *Foreign Policy*. URL: <https://foreignpolicy.com/2019/10/23/china-united-states-fao-kevin-moley/> (Hämtad: 2020-02-09).
- Ma Mung, Emmanuel (2008): "Chinese Migration and China's Foreign Policy in Africa", *Journal of Chinese Overseas* 4(1):91-109.

- Madrid-Morales, Dani och Wasserman, Herman (2018): “Chinese Media Engagement in South Africa”, *Journalism Studies*, 19:8, pp. 1218-1235.
- Mahindra, *Middle East & Africa*, u.å. URL:
<https://www.mahindra.com/global/middle-east-and-africa> (Hämtad 2020-05-27).
- Malancha Chakrabarty (2018): “Indian Investments in Africa: Scale, Trends, and Policy Recommendations”, ORF Occasional Paper 142, New Delhi. URL:
https://www.orfonline.org/wp-content/uploads/2018/02/ORF_OccasionalPaper_142_India_Africa.pdf (Hämtad: 2020-04-24).
- Malm, Johanna, “Hur utmanar Kina IMF:s makt i Afrika?”, *Expertgruppen för biståndsanalys*, Presentation vid seminarium: Samhällsstyrning, nationellt och globalt, 2016-12-08. URL: https://eba.se/wp-content/uploads/2016/11/DDB_Governance_Johanna_Malm_presentation.pdf (Hämtad: 2020-04-01).
- Manrique Gil, Manuel (2015): “Something new out of Africa? Chinese, US and EU strategies for the continent”, *Directorate-General for External Policies Policy Department*, European Parliament.
 URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549031/EXPO_IDA\(2015\)549031_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549031/EXPO_IDA(2015)549031_EN.pdf) (Hämtad: 2020-03-20).
- Mantesso, Sean, “Are China’s cheap loans to poor nations a development boost or a debt trap?”, *ABC*, 2018-11-15.
 URL: <https://www.abc.net.au/news/2018-11-16/are-china-cheap-loans-to-poor-nations-a-debt-trap/10493286> (Hämtad: 2020-04-20).
- McGormick, Andrew (2019): “Even if you don’t think you have a relationship with China, China has a relationship with you”, *Columbia Journalism Review*. URL: https://www.cjr.org/special_report/china-foreign-journalists-oral-history.php (Hämtad: 2020-02-16).
- McGregor, Andrew och Havenga, Marthinus (2019): “China’s growing reach in Africa: are we seeing a fair trade?”, *The Africa Report*. URL:
<https://www.theafricareport.com/17380/chinas-growing-reach-in-africa-are-we-seeing-a-fair-trade/> (Hämtad: 2020-03-20).
- McKinsey Global Institute (2019): *China and the world: Inside the dynamics of a changing relationship*.
 URL: <https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/featured%20insights/china/china%20and%20the%20world%20inside%20the%20dynamics%20of%20a%20changing%20relationship/mgi-china-and-the-world-full-report-june-2019-vf.ashx> (Hämtad: 2020-04-20).
- Michel, Serge och Beuret, Michel (2009): *China Safari – on the trail of Beijing’s expansion in Africa*, New York. Nation Books.
- Ministry of Defence, Government of India (2019): *Annual Report Year 2018-2019*.
 URL: <https://mod.gov.in/sites/default/files/MoDAR2018.pdf> (Hämtad 2020-04-14).

- Ministry of Defence, Government of India (2018): *Annual Report Year 2017-2018*. URL: <https://mod.gov.in/sites/default/files/AR1718.pdf> (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of Defence, Government of India (2017): *Annual Report Year 2016-2017*. URL: <https://mod.gov.in/sites/default/files/AR1617.pdf> (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of Defence, Government of India (2016): *Annual Report Year 2015-2016*. URL: <https://mod.gov.in/sites/default/files/AR1516.pdf> (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of Defence, Press Information Bureau, Government of India, *United Nations Peacekeeping Course for African Partners*, 2016-06-25. URL: <https://pib.gov.in/newsite/printrelease.aspx?relid=147695> (Hämtad 2020-05-18).
- Ministry of Defence, Press Information Bureau, Government of India, *Raksha Mantri Shri Rajnath Singh says, Africa is at the top of India's priorities*, 2020-02-06. URL: <https://pib.gov.in/PressReleaseIframePage.aspx?PRID=1602238> (Hämtad 2020-05-25).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *1st India-Africa Defence Ministers Conclave 2020*, 2020-02-06 (a). URL: https://mea.gov.in/press-releases.htm?dtl/32380/1st_IndiaAfrica_Defence_Ministers_Conclave_2020_Lucknow (Hämtad 2020-05-25).
- Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, *Lucknow Declaration: 1st India Africa Defence Ministers Conclave, 2020*, 2020-02-06 (b). URL: https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/32378/Lucknow_Declaration_1st_India_Africa_Defence_Ministers_Conclave_2020 (Hämtad 2020-05-25).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Lucknow Declaration Adopted at the 1st India-Africa Defence Ministers Conclave, 2020*, 2020-02-06. URL: https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/32378/Lucknow_Declaration_1st_India_Africa_Defence_Ministers_Conclave_2020 (Hämtad 2020-06-18).
- Ministry of External Affairs, *Government of India, India-Zambia Relations*, 2012-01. URL: <http://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Zambia-January-2012.pdf> (Hämtad 2020-05-18).
- Ministry of External Affairs, Government of India, “Inauguration of United Nations Peacekeeping Course for African Partners (UNPCAP-I)”, *YouTube*, 2016-07-26. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pT4d18igL7k> (Hämtad 2020-05-18).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Speech by Secretary (West) at 3rd United Nations Peacekeeping Course for African Partners*, 2018-05-07. URL: <https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/29873/Speech+by+Secretary+West+at+3rd+United+Nations+Peacekeeping+Course+for+African+Partners+UNPCAP3+May+07+2018> (Hämtad 2020-05-18).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Prime Minister's Keynote Address at Shangri La Dialogue*, 2018-06-01. URL: <https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/29943/Prime+Ministers+Keynote+Address+at+Shangri+La+Dialogue+June+01+2018> (Hämtad 2020-05-18).

- Ministry of External Affairs, Government of India, *Second Africa-India Forum Summit 2011: Addis Ababa Declaration*, 2011-05-25. URL: <https://mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/35/Second+AfricaIndia+Forum+Summit+2011+Addis+Ababa+Declaration> (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *On TEAM-9 Meeting in New Delhi*, 2004-03-01.
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Delhi Declaration 2015*, 2015-10-29. URL: http://www.mea.gov.in/Uploads/PublicationDocs/25980_declaration.pdf (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Speech by Prime Minister at the Inaugural Ceremony of the Third India-Africa Forum Summit in New Delhi*, 2015-10-29. URL: <https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/25977/speech+by+prime+minister+at+the+inaugural+ceremony+of+the+third+indiaafrica+forum+summit+in+new+delhi+october+29+2015> (Hämtad: 2020-04-14).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Prime Minister's address at Parliament of Uganda during his State Visit to Uganda*, 2018-07-25. URL: https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/30152/Prime_Ministers_address_at_Parliament_of_Uganda_during_his_State_Visit_to_Uganda (Hämtad: 2020-05-14).
- Ministry of External Affairs, Government of India, u.å. *India-Africa Forum Summit*. URL: <http://mea.gov.in/india-africa-forum-summit-2015/index.html> (Hämtad: 2020-04-27).
- Ministry of External Affairs (MEA), Government of India, *India-Somalia Bilateral Relations*, 2018-06. URL: https://mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Bilateral_Somalia_June_2018.pdf (Hämtad: 2020-04-27).
- Ministry of External Affairs, *Development Partnership Administration*, u.å. (a). URL: <https://mea.gov.in/development-partnership-administration.htm> (Hämtad 2020-05-22.)
- Ministry of External Affairs, Government of India, *15th Pravasi Bharatiya Divas Convention at Varanasi, Uttar Pradesh*, 2019-01-23 (a). URL: https://www.mea.gov.in/images/amb1/theme_PBD_2019.pdf (Hämtad 2020-05-22.)
- Ministry of External Affairs, Government of India, *Pravasi Bharatiya Samman Award (PBSA)*, 2019-01-23 (b). URL: <https://www.mea.gov.in/pravasi-bharatiya-samman.htm> (Hämtad 2020-05-22).
- Ministry of External Affairs, Government of India, *India-Madagascar Joint Statement during the State Visit of President to Madagascar*, 2018-03-14. URL: https://www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/29666/IndiaMadagascar_Joint_Statement_during_the_State_Visit_of_President_to_Madagascar_March_1415_2018 (Hämtad 2020-05-22).

- Ministry of Finance, Government of India, *Guidelines on Lines of Credit extended by the Government of India to various countries under the Indian Development and Economic Assistance Scheme (IDEAS)*, 2015-12-07. URL: <https://www.eximbankindia.in/assets/pdf/loc/GOI-Guidelines-on-LOC.pdf> (Hämtad 2020-05-22).
- Ministry of National Defense of People's Republic of China, *Defense Ministry's Regular Press Conference on Aug.30*, 2018-08-31. URL: http://eng.mod.gov.cn/news/2018-08/31/content_4823737.htm (Hämtad: 2020-05-26).
- Ministry of National Defense of People's Republic of China, *Feature: Overview of 1st China-Africa Peace and Security Forum*, 2019-07-17. URL: http://eng.mod.gov.cn/news/2019-07/17/content_4846012.htm (Hämtad: 2020-06-04).
- Ministry of National Defense of People's Republic of China, *China, Tanzania conclude "Sincere Partners 2019" joint military training*, 2020-01-21. URL: http://eng.mod.gov.cn/news/2020-01/21/content_4858932.htm (Hämtad: 2020-03-12).
- Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, *China's African Policy*, 2006-09-20. URL: <https://www.fmprc.gov.cn/zflt/eng/zgdfzcc/t481748.htm> (Hämtad: 2020-06-04).
- Ministry of Foreign Affairs of People's Republic of China, *China and African Union Hold the 2nd Human Rights Consultation*, 2017-10-31. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjbxw/t1506754.shtml (Hämtad: 2020-06-01).
- Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, *Forum on China-Africa Cooperation Beijing Action Plan (2019-2021)*, 2018-09-05. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1593683.shtml (Hämtad: 2019-12-10).
- Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China, *Beijing Declaration – Toward an Even Stronger China-Africa Community with a Shared Future*, 2018-09-05. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/t1593686.shtml (Hämtad: 2020-06-04).
- Ministry of Foreign Affairs of People's Republic of China, *Keynote Speech by H.E. Wang Yi State Councilor and Foreign Minister of The People's Republic of China At the Opening Ceremony of the Coordinators' Meeting on The Implementation of the Follow-up Actions of The Beijing Summit of the Forum on China-Africa Cooperation*, 2019-06-25. URL: https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1675596.shtml (Hämtad: 2020-06-12).
- Mitra, Devirupa, "Six Charts to Make Sense of India's Budget for Foreign Policy", *The Wire*, 2019-06-06. URL: <https://thewire.in/diplomacy/budget-mea-foreign-policy-charts> (Hämtad 2020-05-22).

- Modi, Narendra, "PM Modi Address at Johannesburg in South Africa", *YouTube*, 2016-06-08. URL: https://www.youtube.com/watch?v=fwBRGDFn_nw (Hämtad 2020-05-22).
- Modi, Narendra, "PM Modi interacts with the Indian Diaspora at Kampala, Uganda", *YouTube*, 2018-06-24. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FfeO2wiOWuo> (Hämtad 2020-05-22).
- Modi, Narendra, *Prime Minister's address at Parliament of Uganda during his State Visit to Uganda*, 2018-0-25. URL: https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/30152/Prime_Ministers_address_at_Parliament_of_Uganda_during_his_State_Visit_to_Uganda (Hämtad 2020-05-14.)
- Modi, Narendra, *Text of the PM's Remarks on the Commissioning of Coast Ship Barracuda*, 2015-03-12. URL: <https://www.narendramodi.in/text-of-the-pms-remarks-on-the-commissioning-of-coast-ship-barracuda-2954> (Hämtad 2020-05-18).
- Mohan, Giles och Tan-Mullins, May (2009): "Chinese Migrants in Africa as New Agents of Development? An Analytical Framework", *The European Journal of Development Research*, 21, p. 588-605.
- Mokry, Sabine (2019): "Europe cannot afford to ignore China's deepening influence in Africa", *Mercator Institute for China Studies*, 2019-06-25. URL: <https://www.merics.org/en/blog/europe-cannot-afford-ignore-chinas-deepening-influence-africa> (Hämtad: 2020-02-07).
- Mukherjee, Anit, "At the crossroads: India and the future of UN peacekeeping in Africa", *Brookings*, 2015-20-10. URL: <https://www.brookings.edu/research/at-the-crossroads-india-and-the-future-of-un-peacekeeping-in-africa> (Hämtad: 2020-02-24.)
- Myburgh, Pieter-Louis (2017): *The Republic of Gupta: A Story of State Capture*, Kapstaden: Penguin Books.
- Nan Tian (2018): "China's arms trade: a rival for global influence?", *The Interpreter*. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/chinas-arms-trade-rival-global-influence> (Hämtad: 2020-06-02).
- Nantulya, Paul (2018): "Grand Strategy and China's Soft Power Push in Africa", *Africa Center for Strategic Studies*. URL: <https://africacenter.org/spotlight/grand-strategy-and-chinas-soft-power-push-in-africa/> (Hämtad: 2020-01-28).
- Nantulya, Paul (2019a): "Chinese Hard Power Supports Its Growing Strategic Interests in Africa", *Africa Center for Strategic Studies*. URL: <https://africacenter.org/spotlight/chinese-hard-power-supports-its-growing-strategic-interests-in-africa/> (Hämtad: 2020-03-12).
- Nantulya, Paul (2019b): "Implications for Africa from China's One Belt One Road Strategy", *Africa Center for Strategic Studies*. URL: <https://africacenter.org/spotlight/implications-for-africa-china-one-belt-one-road-strategy/> (Hämtad: 2020-01-15).

- Naval News Defence, *Joint naval military exercise code-named Mosi in South Africa*, 2019-11-30. URL: <https://www.navyrecognition.com/index.php/news/defence-news/2019/november/7732-joint-naval-military-exercise-code-named-mosi-in-south-africa.html> (Hämtad: 2020-05-24).
- Ndzendze, Bhaso och Van Hoeymissen (2018): “China and Africa’s Integration Agenda: The Role of FOCAC”, *Instituto Per Gli Studi Di Politica Internazionale*. URL: <https://www.ispionline.it/it/pubblicazione/china-and-africas-integration-agenda-role-focac-21280> (Hämtad: 2020-03-03).
- Ngangom, Tanoubi, “India and Africa’s partnership for access to medicines”, *Observer Research Foundation*, 2016-08-10. URL: <https://www.orfonline.org/research/india-and-africas-partnership-for-access-to-medicines> (Hämtad: 2020-05-27).
- Nkereuwem, Elor (2017): “Nontraditional Actors – China and Russia in African Peace Operations”, *Stimson Center*, Policy Biref. URL: <https://www.stimson.org/wp-content/files/file-attachments/Nontraditional-Actors-China-Russia-Africa-Peace-Operations.pdf> (Hämtad: 2020-04-30).
- Nyabiage, Jevans, “Scholarship offers driving China’s soft-power play in Africa”, *South China Morning Post*, 2019-09-28. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3030570/scholarship-offers-driving-chinas-soft-power-play-africa>
- Nyabiage, Jevans, “China’s trade with Africa grows 2.2 per cent in 2019 to US\$208 billion”, *South China Morning Post*, 2020-01-18. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3046621/chinas-trade-africa-grows-22-cent-2019-us208-billion> (Hämtad: 2020-02-02).
- Nyabiage, Jevans “How Zimbabwe’s new parliament symbolises China’s chequebook diplomacy approach to Africa”, *South China Morning Post*, 2020-01-05. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3044402/how-zimbabwes-new-parliament-symbolises-chinas-chequebook> (Hämtad: 2020-01-15).
- Nye, Joseph S. (2004): *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, New York: PublicAffairs.
- Nye, Joseph S. (2011): *The Future of Power*, New York: PublicAffairs.
- Oil and Natural Gas Corporation Limited, *ONGC Videsh completes acquisition of 30% participating interest in Petroleum Exploration License 0037 Offshore Namibia*, 2017-10-05. URL: <https://www.ongcindia.com/wps/wcm/connect/en/media/press-release/ongc-videsh-completes-acquisition-of-30percent-participating-interest-in-petroleum-exploration-license-0037-offshore-namibia> (Hämtad: 2020-05-25).
- Olander, Eric (2019): “Why Would Uganda Write a Letter To Support China’s Position in Hong Kong?”, *The China Africa Project*. URL: <https://chinaafricaproject.com/analysis/why-would-uganda-write-a-letter-to-support-chinas-position-in-hong-kong/> (Hämtad: 2020-01-18).

Olander, Eric (2020a): “10 Critical Issues That Will Shape China-Africa Relations in 2020”, *The China Africa project*. URL: <https://chinaafricaproject.com/analysis/10-critical-issues-that-will-shape-china-africa-relations-in-2020/> (Hämtad: 2020-02-01).

Olander, Eric (2020b): “Why Wang Yi’s Boring, Uneventful Tour of Africa Was So Important”, *The China Africa Project*. URL: <https://chinaafricaproject.com/analysis/why-wang-yis-boring-uneventful-tour-of-africa-was-so-important/> (Hämtad: 2020-01-17).

Olander, Eric (2020c): “Tweet of the Day: China Commits Counter-Terrorism Funds to All Members of the G5 Sahel”, *The China Africa Project*. URL: <https://chinaafricaproject.com/2020/01/07/tweet-of-the-day-china-commits-counter-terrorism-funds-to-all-members-of-the-g5-sahel/> (2020-02-01).

ONGC Videsh Limited, *Africa*, u.å. URL: <https://www.ongcvidesh.com/assets/africa> (Hämtad 2020-05-25).

Onishi, Norimitsu, och Gebrekidan, Selam, “In Gupta Brothers’ Rise and Fall, the Tale of a Sullied A.N.C”, *New York Times*. 2018-08-22. URL: <https://www.nytimes.com/2018/12/22/world/africa/gupta-zuma-south-africa-corruption.html> (Hämtad: 2020-05-25).

Overseas Development Institute (2018): *FOCAC 2018: top takeaways from the China-Africa summit*. URL: <https://www.odi.org/blogs/10679-focac-2018-top-takeaways-china-africa-summit> (Hämtad: 2020-02-02).

Panda, Ankit (2015): “China Evacuates Foreign Nationals from Yemen”, *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2015/04/china-evacuates-foreign-nationals-from-yemen/> (Hämtad: 2020-06-04).

Panda, Ankit (2019): “A First: India Begins Military Exercises with 17 African Countries”, *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2019/03/a-first-india-begins-military-exercises-with-17-african-countries> (Hämtad 2020-05-25).

Parkinson, Joe, Areddy, James T. och Bariyo, Nicholas, “As Africa Groans Under Debt, It Casts Wary Eye at China”, *The Wall Street Journal*, 2020-04-17. URL: <https://www.wsj.com/articles/as-africa-groans-under-debt-it-casts-wary-eye-at-china-11587115804> (Hämtad: 2020-05-05).

People’s Daily, *PLA base in Djibouti conducts anti-terrorism exercise*, 2018-05-15. URL: <http://en.people.cn/n3/2018/0515/c90000-9460275.html> (Hämtad: 2020-05-29).

People’s Republic of China’s Central Government, “中国的对外援助(2014)” [China’s foreign aid (2014)], 2014-07-10. URL: http://www.gov.cn/zhengce/2014-07/10/content_2715467.htm (Hämtad: 2020-06-02).

- People's Republic of China's Central Government, "决胜全面建成小康社会 夺取新时代中国特色社会主义伟大胜利——在中国共产党第十九次全国代表大会上的报告" [Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era – Report Delivered at the 19th National Congress of the Communist Party of China], 2017-10-27.
URL: http://www.gov.cn/zhuanti/2017-10/27/content_5234876.htm
(Hämtad: 2020-05-29).
- Peri, Dinakar, *Indian Navy launches 'Operation Vanilla' to help cyclone-hit Madagascar*, 2020-01-28. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/indian-navy-launches-operation-vanilla-to-help-flood-hit-madagascar/article30677388.ece> (Hämtad 2020-05-18).
- Peri, Dinakar, "In a first, India, France conduct joint patrols from Reunion Island", *The Hindu*, 2019-03-21. URL: <https://www.thehindu.com/news/international/in-a-first-india-france-conduct-joint-patrols-from-reunion-island/article31129323.ece>
(Hämtad 2020-05-22).
- Peri, Dinakar, "Indian Navy steps up anti-piracy patrol", *The Hindu*, 2019-06-02.
URL: <https://www.thehindu.com/news/national/indian-navy-deploys-p-8i-from-oman-on-anti-piracy-patrols-in-gulf-of-aden/article27406710.ece> (Hämtad 2020-05-18).
- Poston, D. och Wong J (2016): "The Chinese diaspora: the current distribution of the overseas Chinese population", *Chinese Journal of Sociology*, vol. 2, no. 3.
- Press Information Bureau, Ministry of Defence, Government of India, *Closing ceremony: inaugural edition of AFINDEX-19 Culminates with an impressive closing ceremony at Pune on 27 March 19*, 2019-03-20. URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:iKB2q0NBFs0J:https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx%3Frelid%3D189579+&cd=1&hl=sv&ct=clnk&gl=se> (Hämtad 2020-05-25).
- Press Information Bureau, Ministry of Defence, Government of India, *Closing ceremony: inaugural edition of AFINDEX-19 Culminates with an impressive closing ceremony at Pune on 27 March 19*, 2019-03-20. URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:iKB2q0NBFs0J:https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx%3Frelid%3D189579+&cd=1&hl=sv&ct=clnk&gl=se> (Hämtad 2020-05-25).
- Press Information Bureau, Government of India, *Address by the Prime Minister Dr. Manmohan Singh at the Plenary Session of the 2nd Africa-India Forum Summit Addis Ababa, Ethiopia*, 2011-05-24. URL: <https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=72281> (Hämtad: 2020-04-14).
- Prime Minister's Office, Government of India, "PM's Opening Statement at the India-Africa Forum Summit", *Government of India, Prime Minister's Office*, 2008-04-08. URL: <https://archivepmo.nic.in/drmanmohansingh/speech-details.php?nodeid=643> (Hämtad: 2020-04-14).

- Pubby, Many, "India activates first listening post on foreign soil: radars in Madagascar", *The Indian Express*, 2007-07-17. URL: <http://archive.indianexpress.com/news/india-activates-first-listening-post-on-foreign-soil-radars-in-madagascar/205416> (Hämtad 2020-05-22).
- PwC (2018): *Strengthening Africa's gateways to trade*, 2018-04. URL: <https://www.pwc.co.za/en/assets/pdf/strengthening-africas-gateways-to-trade.pdf> (Hämtad: 2020-05-29).
- Reporters without borders (2019): *China's Pursuit of a New World Media Order*. URL: <https://rsf.org/en/reports/rsf-report-chinas-pursuit-new-world-media-order> (Hämtad: 2020-06-04).
- Reuters, *African ambassadors complain to China over 'discrimination' in Guangzhou*, 2020-04-11. URL: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-africa/african-ambassadors-complain-to-china-over-discrimination-in-guangzhou-idUSKCN21T0T7> (Hämtad: 2020-04-15).
- Robies Jr., Alfredo C. (2016): "China's South China Sea Diplomacy Could Use Some Lessons from Africa", *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2016/06/chinas-south-china-sea-diplomacy-could-use-some-lessons-from-africa/> (Hämtad: 2020-03-03).
- Roche, Elizabeth, "India sends aid to cyclone-hit Madagascar", *Mint*, 2020-01-28. URL: <https://www.livemint.com/news/india/india-sends-aid-to-cyclone-hit-madagascar-11580233125046.html> (Hämtad 2020-05-18).
- Rogin, Josh, "China's efforts to undermine democracy are expanding worldwide", *Washington Post*, 2019-06-27. URL: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2019/06/27/chinas-efforts-undermine-democracy-are-expanding-worldwide/> (Hämtad: 2020-06-04).
- Romaniuk, Scott N. (2019): "Africa's Appetite for Chinese Aid: Beware of 'No Strings Attached'", *China Institute of the University of Alberta*. URL: <https://www.ualberta.ca/china-institute/research/commentary/2019/january/africas-appetite-for-chinese-aid-beware-of-no-strings-attached.html> (Hämtad: 2020-04-14).
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "India pitches as reliable defence supplier to Africa", *The Economic Times*, 2020-02-06. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-pitches-as-reliable-defence-supplier-to-africa/articleshow/73990771.cms?from=mdr> (Hämtad 2020-05-18).
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "India plans fourth Summit with Africa in September", *The Economic Times*, 2020-01-23. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/india-plans-fourth-summit-with-africa-in-september/articleshow/73540792.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-04-27).

- Roy Chaudhury, Dipanjan, "India tweaks line of credit plan for Africa", *The Economic Times*, 2018-03-17. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/policy/india-tweaks-line-of-credit-plan-for-africa/articleshow/63340036.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-04-27).
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "First convention centre made by India in Africa launched as Delhi enters China's turf", *The Economic Times*, 2020-01-21. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/first-convention-centre-made-by-india-in-africa-launched-as-delhi-enters-chinas-turf/articleshow/73492225.cms?from=mdr> (Hämtad 2020-05-22).
- Roy Chaudhury, Dipanjan, "India extends \$ 50 million package to host African Union Summit", *The Economic Times*, 2019-06-12. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/india-extends-50-million-package-to-host-african-union-summit/articleshow/70186194.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-04-27).
- Sagar, Pradip R, "Indian, French submarines carry out 35-hour long drill off Djibouti coast", *The Week*, 2019-05-29. URL: <https://www.theweek.in/news/india/2019/05/29/indian-french-submarines-carry-out-35-hour-long-drill-off-djibouti-coast.html> (Hämtad 2020-05-27).
- Sandeep Dikshit, "When India drew Top Secret 'red line' in Mauritius", *The Hindu*, 2013-03-10. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/when-india-drew-top-secret-red-line-in-mauritius/article4492148.ece> (Hämtad 2020-05-22).
- Sautman, Barry och Yan Hairong (2015): "Localizing Chinese Enterprises in Africa: from Myths to Policies", *HKUST Institute for Emerging Market Studies*, No. 5. URL: https://iems.ust.hk/assets/publications/thought-leadership-briefs/2015/tlb05/hkust_iems_thought_leadership_brief_tlb05.pdf (Hämtad: 2020-04-03).
- Scott, David (2009): "India's "Extended Neighborhood". Concept: Power Projection for a Rising Power", *India Review*, 8:2.
- Scott, David (2015): "The Indian Ocean as India's Ocean", i David M. Malone, C. Raja Mohan och Srinath Raghavan, *The Oxford Handbook of India's Foreign Policy*, Oxford: Oxford University Press.
- Sharma, Urmila och Sharma, S. K. (2000, 2007): *Principles and Theory of Political Science: Volume – I*, New Delhi: Atlantic.
- Shen Shiwei (2019): "Chinese rescue team provides aid to cyclone-hit Mozambique", *CGTN*. URL: <https://news.cgtn.com/news/3d3d414e7855444f33457a6333566d54/index.html> (Hämtad: 2020-06-04).
- Sida, *Biståndsbudgeten*, 2020-04-21. URL: <https://www.sida.se/Svenska/Om-oss/Budget> (Hämtad 2020-06-10).
- Singh, Abhijit, "China's Military Base in Djibouti: Strategic Implications for India", 2017-08-21, *War on the Rocks*. URL: <https://warontherocks.com/2017/08/chinas-military-base-in-djibouti-strategic-implications-for-india> (Hämtad 2020-05-18).

- Sitharaman, Nirmala, *Budget 2019-2020*, 2019-07-05. URL: <https://www.indiabudget.gov.in/doc/bspeech/bs201920.pdf> (Hämtad 2020-04-14).
- Skr. 2019/20:18, *Arbetet i frågor som rör Kina*, 2019-09-26. URL: <https://www.regeringen.se/4ad5e5/contentassets/8a6d4e54b01d48ed9c196a252d09aff4/arbetet-i-fragor-som-ror-kina-skr-2019-20-18.pdf> (Hämtad: 2020-06-04).
- Stanley-Lockman, Zoe (2018): "A First: China, EU Launch New Combined Military Exercise", *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2018/10/a-first-china-eu-launch-new-combined-military-exercise/> (Hämtad: 2020-05-24).
- Stockholm International Peace Research Institute, *SIPRI Arms Transfers Database*, u.å. URL: <https://www.sipri.org/databases/armstransfers> (Hämtad 2020-05-25).
- Stockholm International Peace Research Institute (2020): *Global military expenditure sees largest annual increase in a decade – says SIPRI – reaching \$1917 billion in 2019*. URL: <https://www.sipri.org/media/press-release/2020/global-military-expenditure-sees-largest-annual-increase-decade-says-sipri-reaching-1917-billion> (Hämtad: 2020-06-23).
- Sturesson, Annie (2015): "Kinesiska lån utmanar traditionellt bistånd", *Föreningen för Utvecklingsstudier*. URL: <https://fuf.se/kinesiska-lan-utmanar-traditionellt-bistand/> (Hämtad: 2020-04-01).
- Su Zhou, "Number of Chinese immigrants in Africa rapidly increasing", *China Daily*, 2017-01-14. URL: https://www.chinadaily.com.cn/world/2017-01/14/content_27952426.htm (Hämtad: 2020-05-15).
- Sui, Celine, "China wants state media to peddle its 'soft power' in Africa, but tech platforms are better bet", *Quartz Africa*, 2019-10-29. URL: <https://qz.com/africa/1736534/china-daily-cgtn-fight-for-influence-in-africa-vs-bbc-cnn/> (Hämtad: 2020-01-19).
- Taylor, I. (1998): "China's foreign policy towards Africa in the 1990s", *The Journal of Modern African Studies*, 36 (3). P. 443-460.
- The African Export-Import Bank (Afreximbank) and the Export-Import Bank of India (Exim Bank) (2018): *Deepening South-South Collaboration: An Analysis of Africa and India's Trade and Investment*, *Kairo*. URL: https://www.eximbankindia.in/Assets/Dynamic/PDF/Publication-Resources/SpecialPublications/Deepening-South-South-Collaboration_An-Analysis-of-Africa-and-Indias-Trade-and-Investment.pdf (Hämtad: 2020-04-23).

The Australian Strategic Policy Institute (u.å.): *Mapping China's Tech Giants*, u.å.
 URL: <https://chinatechmap.aspi.org.au/#/map/f1-Angola,f1-Burkina%20Faso,f1-Burundi,f1-Benin,f1-Bouvet%20Island,f1-Botswana,f1-Congo%20%5BDRC%5D,f1-Central%20African%20Republic,f1-Congo%20%5BRepublic%5D,f1-C%3%B4te%20d'Ivoire,f1-Cameroon,f1-Cape%20Verde,f1-Djibouti,f1-Algeria,f1-Egypt,f1-Western%20Sahara,f1-Eritrea,f1-Ethiopia,f1-Gabon,f1-Ghana,f1-Gambia,f1-Guinea,f1-Equatorial%20Guinea,f1-Guinea-Bissau,f1-Kenya,f1-Comoros,f1-Liberia,f1-Lesotho,f1-Libya,f1-Morocco,f1-Madagascar,f1-Mali,f1-Mauritania,f1-Mauritius,f1-Malawi,f1-Mozambique,f1-Namibia,f1-Niger,f1-Nigeria,f1-R%3%A9union,f1-Rwanda,f1-Seychelles,f1-Sudan,f1-Saint%20Helena,f1-Sierra%20Leone,f1-Senegal,f1-Somalia,f1-S%3%A3o%20Tom%3%A9%20and%20Pr%3ADncipe,f1-Swaziland,f1-Chad,f1-Togo,f1-Tunisia,f1-Tanzania,f1-Uganda,f1-Mayotte,f1-South%20Africa,f1-Zambia,f1-Zimbabwe,f5-Smart%20City-Public%20Security%20project,f6-Smart%20cities> (Hämtad: 2020-05-05).

The Confederation of Indian Industry (CII) och Export-Import (EXIM) Bank, *About the Conclave*, u.å. URL: <https://www.ciieximafriacaconclave.com/Home.aspx> (Hämtad: 2020-04-24).

The Economic Times, *India-Africa brainstorm to add strategic heft to growing partnership*, 2019-09-08. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/india-africa-brainstorm-to-add-strategic-heft-to-growing-partnership/articleshow/71039335.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-04-14).

The Economic Times, *Middle East share of India's oil imports falls to 4-year low in 2019: Report*, 2020-01-20. URL: <https://energy.economictimes.indiatimes.com/news/oil-and-gas/middle-east-share-of-indias-oil-imports-falls-to-4-year-low-in-2019-report/73425306> (Hämtad: 2020-05-27).

The Economic Times, *China's growing presence in Indian Ocean a challenge for India: Navy chief Lanba*, 2019-03-14. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/chinas-growing-presence-in-indian-ocean-a-challenge-for-india-navy-chief-lanba/articleshow/68409545.cms> (Hämtad: 2020-06-12).

The Economic Times, *Government notifies revised tax treaty with Mauritius*, 2016-08-13. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/policy/government-notifies-revised-tax-treaty-with-mauritius/articleshow/53687153.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-05-25).

The Economic Times, *Airtel Africa crosses 100 million subscribers base*, 2019-08-28. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/industry/telecom/telecom-news/airtel-africa-crosses-100-million-subscribers-base/articleshow/70875400.cms?from=mdr> (Hämtad: 2020-05-25).

- The Economic Times, *Narendra Modi's call to Saudi King helped India's operation 'Rahat' in Yemen: Sushma Swaraj*, 2017-01-07. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/politics-and-nation/narendra-modis-call-to-saudi-king-helped-indias-operation-rahata-in-yemen-sushma-swaraj/articleshow/62405284.cms?from=mdr> (Hämtad 2020-05-18).
- The Economic Times, *Maritime cooperation: India to gift interceptor boat to Seychelles*, 2018-06-14. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/maritime-cooperation-india-to-gift-interceptor-boat-to-seychelles/articleshow/50611928.cms?from=mdr> (Hämtad 2020-05-22).
- The Hindu, *After aid for defence buys, India gifts plane to Seychelles*, 2018-06-26. URL: <https://www.thehindu.com/news/national/india-gifts-patrol-aircraft-to-seychelles/article24262724.ece> (Hämtad 2020-05-22).
- The Hindu, *Modi commissions India-built Mauritian naval patrol ship*, 2015-03-12. URL: <https://www.thehindu.com/news/international/world/modi-commissions-indiabuilt-mauritian-naval-patrol-ship/article6986526.ece> (Hämtad 2020-05-22).
- The Hindustan Times, *5 reasons why India needs to worry about China's military base in Djibouti*, 2017-06-16. URL: <https://www.hindustantimes.com/world-news/china-in-djibouti-5-reasons-why-india-needs-to-worry-about-beijing-s-new-military-base/story-icDCQ8FQA1LyAXifXx7F1J.html> (Hämtad 2020-05-18).
- The Hindustan Times, *Chinese military base in Djibouti: Another reason for India to worry*, 2017-08-02. URL: <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/chinas-growing-presence-in-indian-ocean-a-challenge-for-india-navy-chief-lanba/articleshow/68409545.cms> (Hämtad: 2020-06-12).
- The Hindustan Times, *India grants \$250 mn line of credit to ECOWAS*, 2006-05-26. URL: <https://www.hindustantimes.com/india/india-grants-250-mn-line-of-credit-to-ecowas/story-8j4M52c6jDDKjAMgMUvZdL.html> (Hämtad: 2020-04-27).
- The Observatory of Economic Complexity, u.å. URL: <https://oec.world/> (Hämtad: 2020-05-28).
- The State Council of the People's Republic of China (2013): *The Diversified Employment of China's Armed Forces*. URL: <http://eng.mod.gov.cn/Database/WhitePapers/2012.htm> (Hämtad: 2020-05-17).
- The State Council of the People's Republic of China (2015): *China's Military Strategy*. URL: http://english.gov.cn/archive/white_paper/2015/05/27/content_281475115610833.htm (Hämtad: 2020-05-01).
- The Times of India, *Navy to host 14-nation 'Milan' exercise from Feb 1*, 2012-01-31. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/Navy-to-host-14-nation-Milan-exercise-from-Feb-1/articleshow/11693159.cms> (Hämtad 2020-05-22).

- The Times of India, *India to supply Seychelles with a Dornier*, 2010-07-20. URL: <https://timesofindia.indiatimes.com/india/India-to-supply-Seychelles-with-a-Dornier-and-two-helicopters/articleshow/6187959.cms> (Hämtad 2020-05-22).
- The Times of India, *Asia-Africa growth corridor launched*, 2017-05-25. URL: http://timesofindia.indiatimes.com/articleshow/58830900.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst (Hämtad: 2020-04-27).
- Thrall, Lloyd (2015): “China’s Expanding African Relations: Implications for U.S. National Security”, *RAND Corporation*.
- Tiboris, Michael (2019): “Addressing China’s Rising Influence in Africa”, *The Chicago Council on Global Affairs*. URL: <https://www.thechicagocouncil.org/publication/addressing-chinas-rising-influence-africa> (Hämtad: 2020-04-28).
- Tiezzi, Shannon (2018): “FOCAC 2018: Rebranding China in Africa”, *The Diplomat*. URL: <https://thediplomat.com/2018/09/focac-2018-rebranding-china-in-africa/> (Hämtad: 2020-03-15).
- Tjønneland, Elling (2020): “The changing role of Chinese development aid”, *Chr. Michelsen Institute*, CMI Insight Number 2. URL: <https://www.cmi.no/publications/file/7173-the-changing-role-of-chinese-development-aid.pdf> (Hämtad: 2020-04-02).
- Trines, Stefan (2019): “New Benefactors? How China and India are Influencing Education in Africa”, *World Education News + Reviews*. URL: <https://wenr.wes.org/2019/04/how-china-and-india-are-influencing-education-in-africa> (Hämtad: 2020-02-01).
- Turse, Nick, “U.S. Generals worries about rising Russian and Chinese influence, documents show”, *The Intercept*, 2019-08-13. URL: <https://theintercept.com/2019/08/13/russia-china-military-africa/> (Hämtad: 2020-05-06).
- United Nations, *Secretary-General Appoints Lieutenant General Shailesh Tinaikar of India Force Commander of United Nations Mission in South Sudan*, 2019-05-24. URL: <https://www.un.org/press/en/2019/sga1873.doc.htm> (Hämtad: 2020-05-18).
- United Nations General Assembly, *Implementation of General Assembly resolutions 55/235 and 55/236*, 2018-12-24. URL: <https://undocs.org/A/73/350/Add.1> (Hämtad: 2020-05-18).
- United Nations Peacekeeping, *How are we funded*, u.å.(a). URL: <https://peacekeeping.un.org/en/how-we-are-funded> (Hämtad: 2020-05-015).
- United Nations Peacekeeping, *Troop and police contributors*, u.å.(b). URL: <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors> (Hämtad: 2020-05-15).
- UN News, *India and the UN: Celebrating 70 years of invaluable service to the cause of peace*, 2018-08-03. URL: <https://news.un.org/en/story/2018/08/1016322> (Hämtad 2020-02-24).

- Union Budget, *Budget 2019-2020*, 2019-06-05. URL:
<https://www.indiabudget.gov.in/doc/bspeech/bs201920.pdf>
 (Hämtad: 2020-04-14).
- USAID, *U.S.-India Triangular Cooperation*, 2020-06-04. URL:
<https://www.usaid.gov/india/us-india-triangular-cooperation>
 (Hämtad: 2020-06-18).
- U.S. Energy Information Administration, *What countries are the top producers and consumers of oil?*, 2020-04-01. URL:
<https://www.eia.gov/tools/faqs/faq.php?id=709&t=6> (Hämtad: 2020-04-14).
- Vasquez, Patricia I. (2019): “China’s Oil and Gas Footprint in Latin America and Africa”, *International Development Policy*, 11.1. URL:
<https://journals.openedition.org/poldev/3174> (Hämtad: 2020-05-29).
- Wagner Christian (2019): “India’s Africa Policy”, Berlin: *Stiftung Wissenschaft und Politik*.
- Wang Hanlu, “China, Tanzania conduct naval joint military training”, *People Daily Online*, u.å. URL: <http://en.people.cn/90001/90776/90883/7335558.html>
 (Hämtad: 2020-05-23).
- Wang (u.å.): “Recent trends in migration between China and other developing countries”, *Center for China and Globalization*, Presentation. URL:
<https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/What-We-Do/idm/workshops/South-South-Migration-2014/South-South-Migration-2014-Presentation-Huiyao-Wang.pdf> (Hämtad: 2020-05-15).
- Wasserman, Herman (2016): “China’s ‘soft power’ and its influence on editorial agendas in South Africa”, *Chinese Journal of Communication*, 9:1, pp. 8-20.
- Wasserman, Herman och Madrid-Morales (2018): “How Influential Are Chinese Media in Africa? An Audience Analysis in Kenya and South Africa”, *International Journal of Communication* 12, pp. 2212-2231.
- Wezeman, Siemon T., Perlo-Freeman, Sam, och Wezeman, Pieter D. (2015): “Developments in arms transfers, 2014”, *Stockholm International Peace Research Institute*. URL: <https://www.sipri.org/sites/default/files/SIPRIYB15c10sI.pdf>
 (Hämtad: 2020-06-02).
- Wezeman, Peter D., Fleurant, Aude, Kuimova, Alexandra, Lopes Da Silva, Deigo, Nan Tian, och Wezeman, Siemon T. (2020): “Trends in international arms transfers, 2019”, *Stockholm International Peace Research Institute*. URL:
https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-03/fs_2003_at_2019_0.pdf (Hämtad: 2020-05-25).
- World Integrated Trade Solution (2020a): *Product Imports by China from Sub-Saharan Africa 2018*.
 URL:<https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/2018/TradeFlow/Import/Partner/SSF/Product/all-groups> (Hämtad: 2020-05-26).

- World Integrated Trade Solution (2020b): *China Fuels Imports By Country 2018*.
URL: https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/2018/TradeFlow/Import/Partner/by-country/Product/27-27_Fuels (Hämtad: 2020-05-26).
- World Integrated Trade Solution (2020c): *China Minerals Imports By Country 2018*.
URL: https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/LTST/TradeFlow/Import/Partner/by-country/Product/25-26_Minerals (Hämtad: 2020-05-26).
- World Integrated Trade Solution (2020d): *China Metals Imports By Country 2018*.
URL: https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/2018/TradeFlow/Import/Partner/by-country/Product/72-83_Metals (Hämtad: 2020-05-26).
- World Integrated Trade Solution (2020e): *China Wood Imports By Country 2018*.
URL: https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/2018/TradeFlow/Import/Partner/by-country/Product/44-49_Wood (Hämtad: 2020-05-26).
- World Integrated Trade Solution (2020f): *Product Exports by China from Sub-Saharan Africa 2018*. URL: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/CHN/Year/2018/TradeFlow/Export/Partner/SSF/Product/all-groups> (Hämtad: 2020-05-26).
- Wright, Bianca (2020): “Made in China: Africa ICT infrastructure backbone”, *CIO*.
URL: <https://www.cio.com/article/3533435/made-in-china-africas-ict-infrastructure-backbone.html> (Hämtad: 2020-04-05).
- Xavier, Constantino (2015): “Unbreakable Bond: Africa in India’s Foreign Policy”, i David M. Malone, C. Raja Mohan och Srinath Raghavan (red), *The Oxford Handbook of India’s Foreign Policy*. Oxford: Oxford University Press.
- Xinhua, *Foreign journalists impressed by China’s “development miracles”*, 2019-12-11. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2019-12/11/c_138623871.htm (Hämtad: 2020-03-05).
- Xinhua, *Factbox: China-Africa economic and trade cooperation*, 2018-07-25. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2018-07/25/c_137348097.htm URL: (Hämtad: 2020-02-04).
- Xinhua, *Full text of Chinese President Xi Jinping’s speech at opening ceremony of 2018 FOCAC Beijing Summit*, 2018-09-03. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2018-09/03/c_137441990.htm (Hämtad: 2020-06-04).
- Xinhua, *South Sudan, China explore closer cooperation in oil sector*, 2019-10-03. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2019-10/03/c_138446540.htm (Hämtad: 2020-04-28).

- Xinhua, Full Text: *China's National Defense in the New Era*, 2019-07-24. URL: http://www.xinhuanet.com/english/2019-07/24/c_138253389.htm (Hämtad: 2020-04-12).
- Yoon Jung Park (2016): "One Million Chinese in Africa", *John Hopkins School of Advanced International Studies*. URL: <http://www.saisperspectives.com/2016issue/2016/5/12/n947s9csa0ik6kmkm0bzb0hy584sfo> (Hämtad: 2020-05-15).
- Yun Sun (2014): "Africa in China's Foreign Policy", *Brookings Institution*. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/Africa-in-China-web_CMG7.pdf (Hämtad: 2020-04-01).
- Yun Sun (2019): "China's changing approach to Africa", *Brookings Institution*. URL: <https://www.brookings.edu/blog/africa-in-focus/2019/02/04/chinas-changing-approach-to-africa/> (Hämtad: 2020-02-03).
- Yun Sun (2020a): "China and Africa's debt: Yes to relief, no to blanket forgiveness", *Brookings Institution*. URL: <https://www.brookings.edu/blog/africa-in-focus/2020/04/20/china-and-africas-debt-yes-to-relief-no-to-blanket-forgiveness/> (Hämtad: 2020-05-05).
- Yun Sun (2020b): "Covid-19, Africans' hardships in China, and the future of Africa-China relations", *Brookings Institution*. URL: <https://www.brookings.edu/blog/africa-in-focus/2020/04/17/covid-19-africans-hardships-in-china-and-the-future-of-africa-china-relations/> (Hämtad: 2020-05-01).
- Zhang Yanqiu och Muthoni Mwangi, Jane (2016): "A perception study on China's media engagement in Kenya: from media presence to power influence?", *Chinese Journal of Communication*, 9:1, pp. 71-80.
- Zheng, Sarah, "Beijing security forum shows how Chinese military takes belt and road route to Africa", *South China Morning Post*, 2019-07-13. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3018414/beijing-security-forum-shows-how-chinese-military-takes-belt> (Hämtad: 2020-05-29).
- Zhou, Laura, "What to know about China's ties with Africa, from aid to infrastructure", *South China Morning Post*, 2018-07-22. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2156279/what-know-about-chinas-ties-africa-aid-infrastructure> (Hämtad: 2020-01-13).

6 Intervjulist

Institutionell tillhörighet	Plats för intervju	Datum
Senior analytiker vid internationell konsultfirma	Johannesburg	2019-10
Sydafrikanska statstjänstemän	Pretoria	2019-10
Forskare vid internationella forskningsinstitutet Institute for Security Studies (ISS)	Pretoria	2019-10
Forskare vid sydafrikanska tankesmedjan South African Institute of International Affairs (SAIIA)	Johannesburg	2019-10
Diplomater från medlemsstater i EU	Pretoria	2019-10

Det strategiska landskapet i Afrika håller på att ritas om. Kina och Indien stärker sina positioner på kontinenten, utmanar västerlandets historiska dominans och förändrar förutsättningarna för EU:s och Sveriges Afrikapolitik.

Kina är i dag Afrikas näst största handelspartner, liksom en av de enskilt största investerarna och långgivarna. I skuggan av Kina har Indien stigit fram som Afrikas näst största handelspartner. Båda staterna har samtidigt stärkt sina politiska positioner genom multilaterala institutioner, ökat bistånd, större diplomatisk närvaro och användning av mjuka maktmedel. Staterna ökar även sina säkerhetsengagemang genom militärutbildningar, vapenexport, militärövningar, bidrag till FN-insatser och satsningar på maritim säkerhet. Kinas första militärbas utomlands upprättades i just Afrika – i Djibouti 2017.

Vilka är då Kinas och Indiens nationella intressen i Afrika? Hur agerar staterna ekonomiskt, politiskt och militärt för att säkerställa dem? Vilka övergripande strategier går att skönjas? Och vilka blir konsekvenserna för Sverige och EU? Det är frågor som diskuteras i denna rapport.

FOI är en huvudsakligen uppdragsfinansierad myndighet under Försvarsdepartementet. Kärnverksamheten är forskning, metod- och teknikutveckling till nytta för försvar och säkerhet. Organisationen har cirka 1000 anställda varav ungefär 800 är forskare. Detta gör organisationen till Sveriges största forskningsinstitut. FOI ger kunderna tillgång till ledande expertis inom ett stort antal tillämpningsområden såsom säkerhetspolitiska studier och analyser inom försvar och säkerhet, bedömning av olika typer av hot, system för ledning och hantering av kriser, skydd mot och hantering av farliga ämnen, IT-säkerhet och nya sensorers möjligheter.

